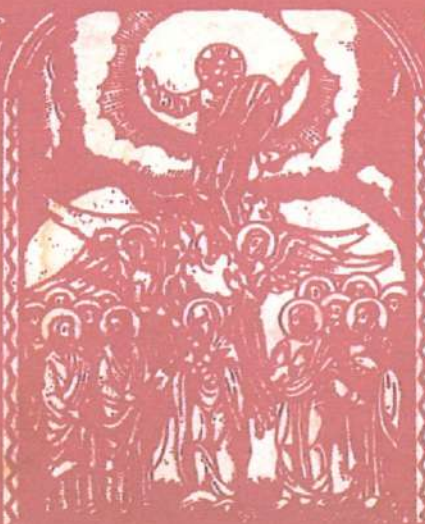

PROLOGELE

VIETILE SFINTILOR
SI CUVINTE DE ÎNVĂȚĂTURĂ
PE LUNA

AUGUST

PROLOAGELE

VIETILE SFINTILOR
ȘI CUVINTE DE ÎNVĂȚĂTURĂ
PE LUNA

AUGUST

EDITURA
BISERICII ORTODOXE DIN MOLDOVA

15 N A 15 I AUGUST

Are 31 de zile. Ziua are 13 ceasuri, noaptea 11

În ziua dintîi, pomenirea scoaterii cinstului lemn al Sfintei și de viață-făcătoarei Cruci.

Această sărbătoare provine dintr-o rînduială mai veche a Bisericii din Constantinopol. La 1 august, o părtică din lemnul Sfintei Cruci era scoasă din paraclisul palatului împărătesc și purtată, cu sobor și alai de sărbătoare, la Biserica Sfînta Sofia, unde rămînea, spre mîngîierea și cinstirea credincioșilor, pînă la 14 august, cînd era readusă la palat. Aceasta se făcea, se pare, în amintirea arătării Sfintei Cruci, la biruința marelui Constantin, asupra lui Maxențiu, la podul Milvius, de pe rîul Tibru (312), precum și a descoperirii lemnului Sfintei Cruci, de către Sfînta Elena, la Ierusalim.

După o altă tradiție, această sărbătoare este legată și de biruința, în aceeași zi, a binecredinciosului împărat Manuil Comnenul (1143– 1180) asupra turcilor, cu puterea și lumina Cinstitei Cruci a Domnului, ca oarecînd Sfîntul și marele împărat Constantin.

Împreună cu celelalte sărbători ale cinstitei Cruci – Înălțarea Sfintei Cruci, la 14 septembrie și Duminica a treia, a Crucii, din postul Mare – scoaterea Sfintei

Cruci, de azi, ne cheamă la o întâlnire duhovnicească cu taina Crucii și la purtarea, în umbra Crucii Domnului, a propriei noastre cruci, dată nouă, în viață, de Dumnezeu, Căruia i se cuvine slavă și ascultare. Amin.

Întru această zi, pomenirea Sfinților șapte Mucenici Macabei, Avim, Antonie, Gurie, Eleazar, Evsevana, Ahim și Marcel, a maicii lor Solomoni și a lui Eliazar, dascălul lor.

Aceștia au trăit pe vremea lui Antioh, (+164) urmașul lui Seleuc, împăratul Siriei, care stăpînea tot neamul evreilor, silindu-i să se lepede de obiceiurile lor cele părintești și să mănînce cărnuri de porc. Și, aducînd, în Palestina și alte pămînturi fărădelegi, întorcea pe mulți evrei de la dreapta cinstire a lui Dumnezeu. Cei înțelegători și iubitori ai dreptei credințe suspinau și plîngeau pentru părăsirea credinței strămoșești.

Între cei ce nu s-au supus tiraniei, urmînd și păzind legile părintești, erau îndeosebi, bătrînul Eleazar, mare dascăl și tîlcuitor al Legii, și cei șapte tineri, învățați de dînsul. Deci, a ieșit poruncă de la împăratul Antioh, ca toate popoarele împărăției să respecte pe zei și legile elinești. El a mai poruncit ca templul Domnului, de la Ierusalim, să fie prefăcut în capîște idolească, avînd pe Jupiter în locul cel sfînt al templului. Și mulți evrei alergau cu sîrguință la jertfele idolești, pe cînd cei statomnici fugeau în munți și în pustie, ascunzîndu-se în peșteri și în crăpăturile pămîntului, și era frică mare peste tot poporul, încît nimeni nu îndrăznea a se numi evreu.

Deci, a fost prins bătrînul Eleazar, și, fiind legat cu mîinile la spate, a fost bătut greu, și l-au silit să mănînce carne de porc, iar el nu primea, vrînd mai bine să moară decît să calce porunca lui Dumnezeu, acum la bătrînețe și, pentru puțină viață vremelnică, să meargă în chinurile iadului.

Deci, s-a rugat bătrînul ca moartea lui să fie mîntuire pentru tot poporul evreilor, și, fiind aruncat în foc, a răposat.

Au fost aduși, apoi, la tiran, vitejii tineri Macabei, unul cîte unul, începînd cu cel mai în vîrstă dintre ei și chinuindu-i pe ei cu meșesugite și cumplite zdrobiri ale trupului, trăgîndu-i pe roți de fier și împungîndu-i cu țepi înroșite în foc și, în sfîrșit, au fost aruncați, ei înșiși, în foc; și așa, și-au dat duhul, primind cununile răbdării mucenicilor și arătînd că cugetul este demn și stăpîn peste patimi. Iar maica lor, Solomoni, dacă a văzut cum s-au săvîrșit fiii ei, a vrut să fie părtaşă, și ea, la pătîmirea cea de bună voie, pentru credință. Și, alergînd ea singură în para focului, a luat aceeași moarte mucenicească.

Mai pe larg, mucenicia aceasta, din legea Vechiului Testament, se află în Biblie, la Cartea a 2-a a Macabeilor. Și așa și-au dat sufletul lui Dumnezeu.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Vasilie, pentru aducerea aminte de firea omenească.

Să nu ne facem fraților, păreri prea mari despre viața și trecerea noastră prin lume, nici să nu ne mîndrim cu puterea, nici să nu ne înălțăm cu bogăția, ci să supunem poftile trupesti și să ne îngrijim de sufletele noastre. Luați aminte, unde sînt părinții noștri, unde Proorocii și unde Apostolii? Sau, ce au luat cu ei, cei ce au

AD

strîn
nin
pre
vom
ap
ca

fa
nec
păm
To
de
Pent
și
pu

Muc

piet
cî
Ga
tos
ga
mă
zile
pri
Ște
și a
dre
Ier
Ștef
Sfi
mu
împ
fac

ia c
mc
la
pati
cre
îm
mo
no

strîns pe lume avuții? Oare, nu precum goi s-au născut, așa au și murit, neavînd nimic în mîna? Ci numai dreptatea dreptilor este cu ei și pomenirea lor, cu laude precum și păcatele păcătoșilor, sînt cu ei. Căci toți sîntem din țărîna și în pămînt ne vom întoarce. Și tot omul, ca o haină, se învechește. Hrana vieții lui este pîinea și apa și zilele omului numărate sînt, ca un pumn de nisip, și degrabă curg spre sfîrșit, ca apa unui rîu.

Drept aceea, fraților, aducîndu-ne aminte de sfîrșitul nostru, să părăsim toate faptele cele rele. Că nici cele frumoase și bune ale lumii nu sînt veșnice, nici necazurile de aici nu sînt fără de sfîrșit. Priviți cum se schimbă toate; astăzi ari tu pămîntul, mîine altul, după aceea, altul, și nu este nimic, care să rămîna neclintit. Toate se mișcă, ca și cum ar merge pe o cale; unul o pierde, iar altul o află. Deci, de ne-am pierdut sufletele noastre, prin păcate, apoi, să le aflăm acum, prin pocăință. Pentru că, la aceasta, Însuși Domnul ne învață pe noi, zicînd: "Cel care caută, află și, celui ce bate i se va deschide" (Matei 7, 8). A Domnului este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 2 zile: aducerea moaștelor Sfîntului, întîiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan.

Această mutare, după tradiția Bisericii, pe scurt, s-a petrecut, așa: Fiind ucis cu pietre de necredincioși, cînstitul trup al Mucenicului Ștefan a fost aruncat, spre hrană cîinilor și fiarelor sălbatice, stînd neîngropat două zile și o noapte. În a doua noapte, Gamaliil, un mare învățător de lege, din Ierusalim, care prețuia învățătura lui Hristos, a trimis slujitori să ridice trupul Mucenicului, și l-a îngropat în satul său Gafargamala, care se țîlcuiește satul lui Gamaliil. Multă vreme a trecut, mulțime nenumărată de alți Mucenici ai credinței creștine au udat cu sîngele lor pămîntul, pînă în zilele marelui Constantin împăratul, cînd, Biserica lui Hristos a scăpat de cumplitele prigoniri. Într-acele zile, s-au aflat, printr-o minune, și cînstitele moaște ale sfîntului Ștefan, despre care nimeni nu mai știa unde se află. Și cu multă cinste au fost aduse și așezate în Biserica Sfîntului Sion, din Ierusalim. Peste cîtăva vreme, un mare dregător din Constantinopol, numit Alexandru, și femeia sa Iuliana, au plecat la Ierusalim, spre închinare la Sfintele Locuri, unde, văzînd ei minunile Sfîntului Ștefan, au zidit în Sfînta cetate o biserică nouă și frumoasă, pe care au închinat-o Sfîntului, întîiul mucenic Ștefan, apoi, mergînd la patriarh, au dobîndit învoire, să mute Sfintele moaște în biserica cea zidită de dînșii. Deci, cînd a simțit dregătorul împărătesc Alexandru, că i se apropie sfîrșitul, a rugat, cu limbă de moarte, să i se facă și lui loc, să-și doarmă somnul de veci, lîngă Sfintele moaște ale Mucenicului.

Deci, voind femeia lui să se întoarcă acasă, în cetatea împărătească, a ținut să ia cu dînsa și rămășițele pămîntești ale soțului ei. Și, căpătînd învoire, a desfăcut mormintele, dar a luat, din greșeală racla cu moaștele Sfîntului Ștefan. Cînd a ajuns la Constantinopol, și-a dat seama de greșeala săvîrșită și a vestit pe împărat și pe patriarhul bisericii celei mari. Iar aceștia, cu toți preoții din cetate și cu mulțime de credincioși, au mers să ia cu cinste, Sfintele moaște și le-au dus în palatul împărătesc: apoi, zidind împăratul o biserică cu hramul Întîiul Mucenic, a pus acolo moaștele Sfîntului, întru slava și lauda Domnului nostru Isus Hristos. Dumnezeuului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Milostivul, despre dragostea și îndelungă-răbdarea lui Dumnezeu.

Grăia Sfîntul Ioan Milostivul: "De am fi cugetat cu înțelegere la îndelungă-răbdare a lui Dumnezeu, cea spre noi, apoi, nici la cer nu ne-am fi ridicat ochii noștri, ci, de-apururea cu chip smerit am umbla. Dar vreau să vă spun vouă cum, dintru neființă, întru ființă, ne-a făcut pe noi Ziditorul, și cum ne-a aflat pe noi, rătăciți fiind, prin greșeala neascultării, și, cu Sîngele său, ne-a răscumpărat din moarte. Și tot pămîntul, și chiar cerul, spre slujirea noastră le-a rînduit. Și iarăși, greșind noi, nu ne pierde, ci îndelungă răbdarea Lui este neclintită, iar milostivirea Lui fără de răutate. Trece cu vederea și pe cei ce Îl hulesc, de multe ori, pe El și îi mîngîie, prin iubirea Sa de oameni, și slobozește de sus ploaie, pentru viața noastră.

De cîte ori, pe tîlharii, ce merg să ucidă și să fure, îi acoperă și îi apără și nu îi dă să fie asîndiți. Și pe cîți oameni care merg cu corăbiile să fure, nu îi înecă în adîncul mării, ci îi poruncește să nu-i oprească pe ei de la răutăți. Cîți se jură mincinos, pe Sfîntul Lui Trup și Sînge, iar El rabdă îndelung, nerăsplătindu-le lor, aici, cu nici un rău. Cîți ucid, la drumul mare și nu-i dă pe ei fiarelor, ca să-i rupă. Cîți se duc să sape, pe dedesupt, casele altora și nu-i lasă să fie prinși de cîini sau de oameni. Iar alții, spurcați la cuvinte, dormind cu desfrînatele și încă petrecînd în viața aceasta, cu înșelăciune, pe toate le rabdă îndelung, așteptînd întoarcerea lor spre El. Cu adevărat, nu voiește moartea păcătosului, ci la porunca Lui, le dăruiește toată desfătarea și dulcețaa. Albinele, zbîrînd prin văi și pe cîmpii, caută să adune roadele, ca să ne îndulcească. Se sîrguiește, prin căldură, să coacă tot felul de poame, ca să ne sature gura noastră și să ne veselească inima. Drept aceea, fraților, să ne rușinăm de Bunul Stăpîn Dumnezeu, Care atîtea bunătăți ne dăruiește nouă, și să ne pară rău de păcatele noastre și să ne întoarcem la Hristos, Dumnezeuul nostru, prin fapte bune." A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 3 zile: pomenirea Cuvioșilor Părinților noștri Dalmat, Faust și Isaachie (sec. IV).

Isaachie Mărturisitorul era din părțile Răsăritului și a venit la Constantinopol, în zilele rău credinciosului Valens, care era arian cu credința și începuse război împotriva goților. Deci, întîmpinînd pe împărat, fericitul Isaachie l-a sfătuit să deschidă biserica dreptcredincioșilor, dacă vrea să nu piară în război. Minunîndu-se de atîta îndrăzneală, Valens a poruncit să-l bată și să-l arunce în mărăcini. Dar sfîntul, ieșind înaintea lui, în alt loc, i-a apucat calul de frîu, spunîndu-i curat că, de nu va deschide bisericile, va pieri în război. Și proorocia s-a împlinit întocmai. Că, fiind biruit de goți, împăratul a pierit în foc. Dar viața cea plăcută lui Dumnezeu, a Cuviosului, Isaachie, rîvna lui cea mare pentru dreapta credință, precum și fericitul lui sfîrșit sînt scrise, mai pe larg, în ziua de 30 mai, cînd Biserica a rînduit prăznuirea acestui Cuvios.

Cît privește pe Cuviosul Dalmat, acesta, în viața lui de mirean, a fost ostaș, pe vremea împărăției lui Teodosie cel Mare și era cinstit mult de împărat. Apoi, lăsînd toate cele lumești, a luat cu sine numai pe un fiu al său, anume Faust, și s-a dus la

mănăstirea Cuviosului Isaachie, aproape de Constantinopol. Și a fost primit de aceasta, împreună cu fiul său, în rînduiala monahicească. Și au trăit amîndoi în post și în rugăciune, ostenindu-se să împlinescă pustniceștile îndatoriri. Cînd Cuviosul Isaachie a ajuns la adînci bătrîneți, dorind să lase mănăstirea în grija unui om vrednic cu fapta și curat cu inima, a ales pe Dalmat, pe care l-a așezat egumen, în locul lui. De la el, mai pe urmă, și-a luat și acest așezămînt numele de "mănăstirea lui Dalmat". Și, stăruind pe lîngă patriarhul de Constantinopol, pe Dalmat l-a sfințit preot. Acesta s-a nevoit încă și cu diavolii cei văzuți, cu ereticii nestorienii, care învățau că Sfînta Fecioară Maria n-ar fi Născătoare de Dumnezeu, ci numai născătoare de om. Și Dalmat a fost de mare ajutor Sfinților Părinți la cel de-al treilea Sinod a toată lumea, ce s-a ținut la Efes (431), pe vremea împărăției lui Teodosie cel Tînar (408–450). Și era iubit de împărat și de Sfinții Părinți și l-au rînduit pe el arhimandrit în mănăstirea Dalmatului. Și, plăcînd cu desăvîrșire lui Dumnezeu, s-a mutat la El, la adînci bătrîneți. Asemenea și fiul său Faust, străbătînd cu dumnezeiască rîvnă toată scara nevoițelor pustnicești, s-a mutat la veșnicile lăcașuri și cu Sfinții Părinți s-a numărat, în viața cea fără de moarte.

Întru această zi, cuvînt despre călugăr și despre o femeie desfrînată, care s-a pocăit.

Într-o cetate oarecare, un călugăr mergea la o slujbă. Iar, cînd trecea el pe la un anumit loc, l-a strigat o femeie desfrînată, zicînd: "Mîntuiește-mă pe mine, părinte, precum Hristos pe desfrînată." Iar el, de rușinea omenească neîngrijindu-se nicidecum, i-a zis ei: "Vino în urma mea". Și, luînd-o de mîna, a ieșit prin poporul din cetate în vederea tuturor. Deci, s-a făcut vorbă în cetate, că un călugăr a luat ca femeie pe Porfirie, că așa era numele ei. Și, ducîndu-se ei, ca să o lase pe aceasta la o mănăstire, a aflat femeia un prunc aruncat lîngă biserică și l-a luat, ca să-l hrănească. Iar, după un an, a mers cineva în acel loc, unde era desfrînată și, văzînd-o pe ea că avea pruncul, i-a zis ei: "Bună călugăriță, ai născut călugăraș". Apoi, ducîndu-se la Tir, că de acolo o luase pe ea călugărul, oamenii care o cunoșteau au spus că femeia Porfirie a născut de la bătrînul acela, că au văzut pruncul cu ochii lor și-i semăna lui. Iar, cînd a cunoscut călugărul, de la Dumnezeu despre moartea sa, a zis călugăriței Pelaghia, că așa o numise pe ea, cînd se călugărise: "Să mergem la Tir, că eu acolo am o trebuință și aș vrea să mergi cu mine." Și ea, neputînd să-l lase singur, a mers pe urma lui, luînd și pe prunc cu dîșii, fiindcă acum, era de șapte ani. Iar, cînd s-a îmbolnăvit călugărul de moarte, au ieșit, la cercetarea lui, din cetate, o sută de oameni. Iar el le-a zis: "Aduceți-mi foc". Și după ce i-au adus cădelnița, luînd cărbuni aprinși, starețul i-a turnat în haina sa și a zis: "În știință să vă fie vouă, fraților, că, precum Dumnezeu a păzit rugul cel nears de foc și precum și de haina mea nu s-au atins cărbunii aceștia, așa și eu n-am cunoscut păcat cu vreo femeie, de cînd m-am născut". Și toți, minunîndu-se că nu s-a ars haina sa de foc, au proslăvit pe Dumnezeu, Cel ce are robi ascunși, ca acest călugăr. Cît despre maica Pelaghia, care a fost oarecînd desfrînată, mulți pentru dînsa, lepădîndu-se de lume și ducîndu-se la mănăstiri, s-au călugărit.

Iar această istorisire s-a spus vouă, o fiilor, ca să nu fiți gata spre osîndire și hulire a păcatelor altora. Că, de multe ori, am văzut pe desfrînați greșind, dar pocăindu-se, nu i-am mai văzut. Sau, am văzut pe cineva furînd, iar suspinele și lacrimile

pe care le aduce Domnului, noi nu le știm și nu știm nici dacă au fost primite de Dumnezeu, în taină, pocăința și mărturisirea acestuia. Și toți se minunau de învățătura cea lucrătoare a păstorului și învățătorului acestuia. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt despre milostenie.

Fiilor, zise Isus Sirah, ascultați învățătura mea și să fiți milostivi, că pe focul cel aprins îl stinge apa, iar milostenia curățește păcatele. Nu vă întoarceți ochiul de la cel lipsit și sărac și sufletele celor flămînzi să nu le necăjiți. Să nu treceți, fără să dați, celui ce cere, pentru că scris este: "Izbăvirea sufletului omului este bogăția lui". Și iarăși: "Cel ce miluiește, miluit va fi". Pentru că pe omul ce milostiv îl iubește Domnul. Drept aceea, căutați spre cel sărac, faceți bine celui neputincios și veți afla răsplatire, nu de la acela, ci de la Cel Preaînalt. Pentru că milostenia omului este ca o pecete a sa, că cel ce face milostenie, împrumut dă lui Dumnezeu și Acela îl va izbăvi pe el din tot răul și va sta împotriva vrăjmașilor, celor ce luptă împotriva lui. Pentru că știe Domnul să izbăvească din ispite pe cei credincioși, iar pe cei drepti, știe să-i păzească, ca sănu fie osîndiți în ziua Judecării. Zdrobi-va Domnul coapscele celor necurați și nu va fi bine pentru cel ce nu dă pîine, celui ce o cere. Pentru că zice Stăpînul Hristos: "Feriți cei milostivi, că aceia se vor milui". Că judecata este fără de milă, celor ce n-au făcut milă.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Efrem Sirul, despre fapta bună.

Smerite monah, cugetă la chipul cu care te-ai îmbrăcat și vezi cîtă deosebire este între acesta și cel mirenesc și întreabă-te, în inima ta: "Oare ce înseamnă aceasta?" Că, adică, această deosebire arată o lepădare și de obiceiurile lumești și de toate lucrurile și mai aduce aminte și de lucrarea cea duhovnicească. Deci, nu te lenevi de fapta bună ci, cu toată puterea, îngrijește-te de sfîntenie, fiindcă pentru aceasta ai ieșit din lume. Deci, cîștigă-ți curăția, ca să locuiască în tine Duhul cel Sfînt. Ascultă sfatul bun întru Domnul, iubite, și nu-l defăima pe acesta, ca să afli odihnă în tine. Să nu iei aminte la poște urîte și la momeli deșarte. Să nu te amăgească pe tine prin cuvinte zadarnice, și să nu rîvnești la cele rele, nici să nu iei aminte la păcatele altora. Păzește-te curat pe tine. Și, dacă a început a se aprinde în tine văpaia păcatului, stinge-o cu lacrimi. Că mîntuiește Domnul pe cei ce se roagă către El. Acestea, dar, să le ceri, pentru tine, de la Domnul. Că iubește Domnul pe cei ce îi slujesc Lui în sfîntenie. Avuție scumpă este curăția, curgînd drept. De o vei iubi pe aceasta, vei fi slăvit de către Domnul și, întru toate, bine vei spori.

Acestea auzindu-le, vezi să nu umbrească cumva diavolul ochii minții tale, cu lucruri deșarte. Că acela nu-ți va ajuta ție, cînd vei fi tras de îngerii cei răi, că nici măcar lui nu poate să-și fie de ajutor. Că aceluia, și îngerilor lui, li s-a pregătît gheena. Iar ție, bucuria Raiului ți s-a pregătît, dacă te vei depărta de lucrurile lui. Diavolul se bucură cînd petreci în răutăți și se întristează cînd tu sporești în fapte bune. Deci, nu defăima fapta bună, cea mai sus-zisă. Că, la săvîrșirea ei, puțin te vei osteni. Ci cutează, că, degrabă, vei gusta roadele ei. Iar, de vei socoti mincinoase sfaturile cele folositoare, mai pe urmă, te vei căi, cînd îți vei zdrobi carnea trupului

tău și vei zice: "Cum am urît certarea și cum s-a abătut inima mea de la mustrări? Și nu ascultam glasul celui ce mă certa și mă învăța pe mine, nici nu mi-am apropiat de el urechea mea. Cît de curînd am ajuns la tot răul, în mijlocul mulțimii și al adunării."

Deci, să nu ne lenevim de mîntuirea noastră, iubite, nici să nu rîvnim la cei ce trăiesc în înverșunare, în mîndrie și fără de frică. Că rușinea și ocara va acoperi pe cei ce urăsc pe Domnul. Zilele noastre fug și sfîrșitul se apropie. Să plîngem înaintea Domnului Dumnezeuului nostru, mai înainte de a fi lepădați în întunericul cel mai dinafară. Cum vom căuta noi, cu multe lacrimi, măcar o parte din zilele acestea. Iată, acum, este vreme bine primită, iată, acum este zi de mîntuire. Fericiți cei ce se trezesc, că aceia se vor încununa cu bucurie. Fericiți cei ce plîng, acum, că aceia se vor mîngîia, împreună cu cei aleși ai lui Dumnezeu. Fericiți cei ce ostensc întru Domnul, că desfătarea Raiului îi așteaptă pe ei, pe care, fie, ca noi toți să o aflăm, cu solirile tuturor celor ce au bineplăcut Domnului nostru Iisus Hristos Căruia I se cuvine slavă în veci! Amin.

Luna august în 4 zile: pomenirea Sfinților șapte tineri din Efes: Maximilian, Exacustodian, Iamblic, Martinian, Dionisie, Ioan și Constantin († 250).

Acești Sfinți au trăit pe vremea prigoanei lui Decius împăratul, fiind fii ai dregătorului cetății Efes, toți cu credința în Hristos și mărturisind, cu îndrăzneală, credința lor. Deci, auzind păgînul împărat de rîvna propovăduirii lor, a dat poruncă să fie prinși și aduși, în lanțuri, înaintea judecătii lui. Și, de îndată, a început împăratul să-i silească cu amenințări și făgăduințe, să se lepede de credința creștinească și să se întoarcă la închinarea idolilor păgîni. Dar tinerii l-au înfruntat cu bărbăție pe împărat, care, văzundu-i nesupuși, cu atîta tărie, și, pentru că fusese chemat în altă parte, de treburile împărăției, i-a slobozit și le-a dat timp să se răzgîndească, pînă la întoarcerea sa.

Deci, după plecarea împăratului, tinerii au folosit libertatea lor, mergînd la casa părintească, de unde, au luat aur și argint, pentru hrana lor, și, apoi, ieșind din cetate, s-au ascuns în peștera ce se afla în muntele Ohlon. Și, petrecînd zile multe, se rugau neîncetat lui Dumnezeu, ca să-i izbăvească de prigoană, iar Iamblic, cel mai tînăr dintre ei, mergea în cetate și le cumpăra lor hrană. Deci, mergînd el odată în cetate, l-a văzut pe împărat și, întorcîndu-se în peșteră, a spus aceasta fraților săi. Iar Decius, făcînd cercetare pentru ei și cunoscînd că se află în munte, a născocit o osîndă cumplită împotriva lor, punînd pe slujitorii împărătești să zidească gura peșterii, pentru ca astfel, tinerii să moară de foame. Dar aceasta a fost cu pronia cerească a iubitorului de oameni Dumnezeu, fiindcă, neîncetat rugîndu-se, cei șapte tineri au adormit, cu o minunată adormire.

Și anii au urmat să curgă neîncetat. Împăratul Decius a murit și alți împărați au luat scaunul împărăției și valuri nesfîrșite de sînge creștinesc au adăpat pămîntul, din pricina prigonirilor. Într-un tîrziu au ajuns a stăpîni lumea împărății creștini, Deci, în zilele împăratului Teodosie cel Tînăr (408–450), binevoind Dumnezeu să arate tuturor că este o înviere a morților, a deschis peștera, printr-un om, care căuta piatră, și a înviat din morți, după aproape două sute de ani, pe cei șapte tineri, care

stăteau acum împreună, pârîndu-li-se că s-au culcat aseară. Apoi, au trimis pe Iablic în cetate, să cumpere cele de trebuință. Și, de mirare lucru a fost cînd, efesenii au văzut, umblînd, pe ulițele lor, pe un tînăr îmbrăcat în haine, care se purtaseră în altă vreme și care cumpăra hrană cu niște bani de aur, purtînd chipul împăratului Decius. Plin de mirare era și tînărul acela, văzînd cetatea plină de biserici, iar semnul Sfintei Cruci pus pe ziduri. Și cugeta întru sine, zicînd: "Oare acesta este Efesul?"

Deci, s-a făcut cercetarea și tînărul a vorbit și de frații săi din peșteră. Și s-au dus la peșteră episcopul și dregătorul cel mare din Efes și au aflat în gura peșterii un sicriș de aramă, cu două tăblițe de plumb, pe care era scrisă chinuirea Sfinților. Apoi, intrînd în peșteră, au aflat pe Sfinți, treziți ca dintr-un somn, după aproape două sute de ani, ca și cînd n-ar fi dormit decît o noapte. Și se minuna toată lumea, proslăvind pe Dumnezeu. Iar tinerii, adevărînd tuturor credința învierea morților, și-au dat sfintele lor suflete în mîinile lui Dumnezeu.

Întru această zi, cuvînt din Pateric, despre călugării ce se mînceau la masă.

Spunea unul din stareți că trei lucruri călugărești sînt cinstite, de care ni se cuvine nouă să ne apropiem cu frică, cutremur și bucurie duhovnicească. Adică, împărtășirea Sfințelor taine, masa fraților și spălarea picioarelor. Încă, a adăugat și o pildă, zicînd: "A fost un bătrîn mare și văzător cu mintea și i s-a întîmplat, odată, să stea cu mai mulți frați la masă. Și, pe cînd mînceau ei, bătrînul lua aminte, cu duhul, și vedea că unii mănîncă miere, alții pîine, iar alții lucruri necurate și se minuna întru sine și se ruga lui Dumnezeu, zicînd: Doamne, descopere-mi taina aceasta, că, aceleași bucate fiind puse pe masă, înaintea tuturor, așa schimbate se vîd, cînd le mănîncă. Și i-a venit lui glas de sus, zicînd: "Cei ce mînceau miere, aceștia sînt cei ce, cu frică, cutremur și bucurie duhovnicească, stau la masă și neîncetat se roagă, și rugăciunea lor se suie, ca tămîia, la Dumnezeu. Iar cei ce mînceau pîine, aceștia sînt cei ce mulțumesc pentru înfruptarea din cele dăruite de la Dumnezeu. Iar cei ce mînceau lucruri necurate, aceștia sînt cei ce cîrtesc și zic: Asta e bună, asta este putredă. Deci, nu trebuie, zicea bătrînul, să socotim acestea, în acest fel, ci, mai mult, să proslăvim pe Dumnezeu și laude să-I înălțăm Lui, ca să se împlinească cuvîntul, cel zis de Apostol: Ori de mîncăți, ori de beți, ori altceva de faceți, toate, spre slava lui Dumnezeu, să le faceți!"

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Vasilie cel Mare.

"Iată, acum, vreme potrivită, a zis Apostolul, iată, acum ziua mîntuirii" (II Cor. 6, 2). Acesta este veacul pocăinței, acela al răsplătirii. Acesta al lucrării, acela al dării de plată. Acesta, al răbdării, acela, al mîngîierii. Acum, Dumnezeu este ajutător celor ce se întorc, din calca cea rea, iar, atunci, va fi înfricoșător și neschimbat, întrebător, nu numai despre fapte și cuvinte, ci și despre gînduri. Acum, îndelunga-răbdare să-I primim, iar, atunci, cînd vom învia, îi vom cunoaște dreapta judecată. Unii, în osînda veșnică, iar alții, în viața cea veșnică; și fiecare va lua după faptele sale. Oare, pentru ce întîrziem a asculta pe Hristos, Care ne-a chemat pe noi la cereasca Lui Împărăție? Oare, nu sîntem treji? Oare, nu sîntem chemați la păzirea Evangheliei, în viața noastră cea obișnuită? Oare, nu vedem cu ochii ziua Domnului

cea înfricoșătoare, întru care, cei ce vor sta de-a dreapta Domnului, pentru faptele lor, vor lua Împărăția Cerului, iar, cei ce vor sta de-a stînga, pentru lipsa faptelor bune, vor fi aruncați în gheena focului și în focul cel veșnic? Acolo va fi plîns și scrișnirea dinților. Însă noi zicem că dorim Împărăția Cerească, dar, cu ce s-ar putea să o cîștigăm pe ea, nu ne îngrijim. Ci, încă, nici o durere nu vrem să primim și nici o osteneală nu ne dăm, pentru poruncile lui Dumnezeu, iar răsplata cerească, pentru nevointe, o socotim ca o închipuire a minții noastre. Pentru că cine, dormind sau stînd, în vremea semănatului, își va umple sînul său de spice, în vremea secerișul? Cine culege via cea nesădită și nelucrată de el? Roadele sînt, adică, ale cui sînt și ostenețile. Cinstirile și cununile sînt ale acelor care au biruit. Cine, oare, va încununa pe cel ce nu s-a luptat cu potrivnicul? Și, încă, nu numai a birui, se cade, ci și a se lupta, după lege, precum a zis Pavel, adică să nu lăsăm ceva din cele poruncite nouă, ci să le împlinim, precum ni s-a poruncit. Că fericită este slujba aceea, zice Domnul, pe care, venind stăpînul său, o va găsi făcînd nu precum s-ar întîmpla, ci, așa, precum i s-a poruncit. Dumnezeului nostru, slavă!

Luna august în 5 zile: Înainte-prăznuirea Schimbării la Față a Domnului Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

Se cuvine să aveți cunoștință, fraților, că ziua de astăzi este Înainte-prăznuirea Schimbării la Față a Domnului nostru Iisus Hristos. Drept aceea, să vă adunați în biserici, la toate rugăciunile bisericești și să vă curățați prin milostenie. Că, în această zi, Domnul Și-a descoperit Lumina dumnezeirii Sale, ascunse în Trupul Său și a arătat ucenicilor Săi Slava dumnezeirii Sale, pregătindu-i spre înțelegerea Învierii Sale și dînd Dumnezeu-Tatăl adevărate despre Fiul și zicînd: "Acesta este Fiul Meu cel iubit, în Care am binevoit; pe Acesta ascultați-L" (Matei, 17, 5). Că, arătîndu-Și Hristos, în această zi, dumnezeiasca Lui Putere, Slava Lui, Cîntea Lui și Stăpînirea Lui, zi vestitoare de bucurie și de mîntuire a făcut dintr-însa.

Deci, ajungînd la această zi, să o prăznuim cu laude dumnezeiești și, împodobindu-ne prin curăție, să ne săturăm de duhovnicească mîncare, din care sufletul, hrănindu-se, nu va muri. Că, de nu vom asculta cuvintele Sfintelor Scripturi și de nu vom face voia Lui Dumnezeu, atunci, ne vom osîndi, cu osînda cea veșnică. Iar, de vom face voia Lui Dumnezeu, vieții celei veșnice vom fi moștenitori. Iar cearta și mînia să se lepede de la noi, și așa, cu fapte bune, vom plăcea lui Hristos-Dumnezeu, așteptînd fericita nădejde și desfătare a Împărăției lui Hristos. Că la aceasta ne-a chemat pe noi Hristos, cînd S-a pogorît din cer, Fiul lui Dumnezeu, Cel fără de început, Dumnezeul nostru, Unul fiind din Sfînta Treime, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfînt. Amin.

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Mucenic Eysignie († 362).

Sfîntul Eysignie era de neam din Antihia și a fost astas sub împărăției Romei Dioclețian, Maximin, marele Constantin și fiii lui. A cunoscut și a vorbit cu Sfîntul Mucenic Vasilisc și a scris pătîmirea lui. Cînd i s-a tăiat capul Sfîntului Vasilisc,

Evsignie și alți credincioși, ce erau acolo, s-au învrednicit de au văzut mulțimea Sfinților îngeri luînd sufletul Mucenicului și înălțîndu-l la cer; de asemenea, a văzut și pe Domnul Iisus în cer, primind sufletul pătimitorului. Iar, pe vremea împărăției lui Constantin, fiind în oaste, Evsignie a văzut, și el, crucea, închipuită din stele; și s-a îmbărbătat, fiind înarmat cu puterea crucii.

Petrecînd în ostășie șaiszeci de ani. Evsignie, a lăsat rînduiala ostășească, pe vremea împărăției lui Constanțiu, fiul lui Constantin, de vreme ce îmbătrînise. Și, întorcîndu-se în Antiohia, patria sa, viețuia după voia lui Dumnezeu. Și a ajuns pînă în anii urîtorului de Dumnezeu, împăratul călcător de lege, Iulian. Într-una din zile, mergînd Sfîntul la biserică, s-a întîmplat de a văzut doi oameni închinători la idoli, certîndu-se între ei, pentru o anume pricină. Trecînd pe lîngă ei, aceia l-au oprit, zicîndu-i: "Te știm pe tine om cinstit, care ai fost multă vreme în oaste și faci judecată dreaptă: deci, ne rugăm ție, ascultă această neînțelegere a noastră și ne judecă cu dreptate." Și le-a lămurit pricina lor, precum se cădea; și s-a dovedit, prin aceasta, că unul a fost drept, iar altul vinovat. Deci, mîniindu-se, cel vinovat s-a dus și l-a pîrît pe Evsignie că este creștin. Și s-a întîmplat, atunci, că păgînul împărat venise la Antiohia și, îndată, a poruncit să fie prins Sfîntul și adus înaintea judecății sale. Iar fericitul, stînd înaintea împăratului, l-a certat, fără teamă, pentru călcarea lui de lege, că s-a lepădat de Hristos și s-a închinat la idoli, că a vîndut cinstirea lui Dumnezeu pe idoli, neurmînd marelui Constantin. Și a început Sfîntul a lauda credința lui Constantin, spunînd de la început, cum a văzut crucea pe cer și cum, cu puterea ei, a biruit pe potrivnici și cum, lepădînd închinarea la idoli, s-a lipit de Hristos, și nu numai el singur s-a luminat cu credință, ci și pe toată lumea a luminat-o. Și, așa Sfîntul Evsignie, aducînd multe laude marelui Constantin, l-a ocărît pe Iulian, cel depărtat de Dumnezeu, pentru păgînatatea lui, și l-a batjocorit prin cuvinte de defăimare.

Deci, Iulian, nesuferind să audă aceste cuvinte, a poruncit să-i taie capul ostașului lui Hristos. Și așa s-a sfîrșit, pentru Hristos, ca un mucenic, Sfîntul Evsignie, avînd vîrsta de o sută zece ani, și s-a sălășluit în viața cea neîmbătrînită, unde anii lui nu vor lipsi în veci.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Nil, despre faptele cele bune ale trupului și despre patimi.

Faptele bune trupești, iar, mai ales lucrările care se fac pentru Dumnezeu, fără fățarnicie și laudă omenească, și care duc pe oameni la smerenie și la nepătimire sînt acestea: înfrînarea, postul, rugăciunea, setea, privegherea, metaniile cele adeseori făcute, a purta aceeași haină, a lua puțină mîncare uscată, și pe aceea, numai seara, băutura de apă, culcarea pe pămînt, sărăcia, necîștigarea, neîmpodobirea, neîubirea de sine, neieșirea din chile, tăcerea, lucrarea, cu mîinile și toată chinuirea cea rea, și toate cele ce obosesc trupul, că acestea sînt foarte trebincioase și folositoare, celor ce se tulbură de patimele trupesti. Iar celui slab și neputincios cu trupul nu-i sînt atît de trebuincioase și folositoare ostenele trupesti, pe cît îi sînt sfînta smerenie și mulțumirea către Dumnezeu, care toate le împlinește.

Iar patimile sufletești sînt acestea: uitarea, trîndăvia, și necunoștința. Cu aceste trei întunecîndu-se mintea, adică ochiul sufletului, se lasă stăpînită de toate patimile: închinarea la idoli, credința rătăcită și, în scurt, toată erezia, hulirea, mînia, iuțimea, amărăciunea, ura de oameni, gîndul rău, pîra, osîndirea neîndreptătită, frica, spaima,

cearta, invidia, slava deșartă, trecerea cu vederea, fățarnicia, minciuna, neîncrederea, nebunia, nedreapta socotință, agonisirea nedreaptă, lăcomia, împătımirea, cugetarea pămîntească, lenevirea, descurajarea, nemulțumirea, iubirea de stăpînire, lauda de la oameni și, mai ales, iubirea de plăceri, iubirea de slavă și iubirea de arginți, din care se naște tot răul. Dar, nu ar face omul nici o greșală, dacă, mai întîi, n-ar veni acești trei uriași – precum a zis cel, între pustnici, prea înțeleptul Marcu – și l-ar despărți pe el de Dumnezeu, ori prin uitare, ori prin lenevire, ori prin necunoștință. Pentru că acestea nasc plăcerea și slăvirea, ca să iubim lauda omenească și mînia. Iar pricina cea dintîi a tuturor acestora și maica tuturor răutăților, s-a spus mai înainte, că este iubirea de sine, adică dobitoceasca iubire a trupului și împătımirea și abatera minții cu nebunești cuvinte și cu spurcate vorbe. Iar mijlocitori, pentru multe rele, sînt îndrăzneala și rîsul.

Iar patimile trupești sînt acestea: preasațiul pîntecelui, îndrăcirea gîtului, mîncarea într-ascuns, iubirea de felurite plăceri, desfrînarea, scîrba, necurăția, sodomia, lepădarea de prunci, fapta de rușine, toate relele poște peste fire, spurcatele patimi, furtul, furtisagul de cele sfinte, tîlhăria, uciderea pentru ocară sau de mînie, și toată trupeasca moleșire și dezmiardarea voilor trupești, care se adaugă peste trebuințele trupului, descîntecele, vrăjile, iubirea de lume, împodobirile, schilodirile de sine, sulemenirea fețelor, osîndita deșertăciune, prea buna părere de sine, iubirea trupului, viața care îngroașă mintea, făcînd-o pămîntească și nelăsînd-o niciodată să se ridice către viața îmbunătățită și către Dumnezeu. Căruia I se cuvine slava în veci! Amin.

Întru această zi, pomenirea cuviosului Ioan Iacob de la Neamțu (Hozevitul).

Acest vas ales al lui Dumnezeu a fost odrăslit în pămîntul binecuvîntat al Moldovei. El s-a născut la 23 iulie. 1913, în satul Crăinicieni, care pe atunci făcea parte din comuna Horodiștea, fostul județ Dorohoi, iar acum aparține comunei Păltiniș, județul Botoșani. Părinți săi, Maxim și Ecaterina Iacob, erau țărani simpli, dar foarte credincioși. Nașterea primului copil a pricinuit mare bucurie în această familie de oameni cu o viață aleasă și cu frică de Dumnezeu. Bucuria însă a surîs numai o zi sau două, căci starea sănătății tinerei mame se înrăutățește din ce în ce mai mult. De aceea s-au grăbit să-l boteze pe prunc, punîndu-i numele de Ilie, deoarece se născuse îndată după sărbătoarea acestui mare prooroc. Timp de șase luni cît a mai trăit Ecaterina, soacra ei Maria n-a cunoscut odihnă. Îndată după moartea soției sale, tatăl copilului a primit ordin de concentrare. Revenind acasă, după cîteva luni, s-a recăsătorit și în scurtă vreme a plecat pe front, dîndu-și apoi viața pentru patrie.

Bătrînă și cu puterile împuținate, văduvă de mai mulți ani, Maria Iacob a rămas să-și crească nepotul orfan, renunțînd la visul de a se călugări. L-a îngrijit ca cea mai bună mamă, agonisindu-i cele de trebuință, dar și învățîndu-l din cea mai fragedă vîrstă evlavia adevărată. L-a deprins cu rugăciunea și l-a dus regulat la sfintele slujbe din biserica satului. Neîncetat se ruga lui Dumnezeu, Tatăl orfanilor și apărătorul celor sărmăni, să-l crească și să-l ocrotească pe micul nepot. Atotțiitorul a învrednicit-o pe evlavioasa femeie ca timp de zece ani să poarte de grijă acestui vlăstar, îndrumîndu-l pe calea cea binecuvîntată a slujirii lui Dumnezeu.

În septembrie 1920, copilul a urmat școala din satul Crăinicieni, fiind mereu fruntaș la învățătură și avînd o purtare pilduitoare. Îndată ce a învățat să citească, început să-și îmbogățească sufletul cu îndemnul scrierilor sfinte. Cu drag îi citea

bătrânei din viețile sfinților și din alte cărți de zidire sufletească pe care i le aduceau unel maici de la mănăstirea Agafton, prietene ale sale. Astfel de cărți îi vor fi dascăli nedespărțiți, după moartea bunicii. Când a venit la Neamțu, avea cu sine câteva din aceste cărți care i-au hrănit copilăria și tinerețea. În 1924, simțindu-și sfârșitul aproape, Maria Iacob l-a încredințat pe nepotul iubit feciorului ei mai mare, Alecu, în familia căruia, Ilie, acum în clasa a III-a, s-a bucurat de o bună îngrijire și de aceleași îndrumări creștinești pentru viață. Moartea bătrânei încheia o etapă unică în copilăria viitorului ieromonah și pustnic. Niciodată el n-o va putea uita pe bunica cea cu chip de sfință, care l-a iubit atât de mult.

Cu o adâncă înțelegere a vieții, așa cum se întâlnește de obicei la copiii încercați de necazuri la o vîrstă atât de timpurie, trist și interiorizat, alesul Domnului a absolvit apoi gimnaziul Mihail Cogălniceanu din Lipcani. Bacalaureatul l-a trecut în 1932, cu rezultate foarte bune.

Firea sa profund religioasă, precum și educația primită l-au determinat, după terminarea liceului, să îmbrățișeze viața monahală. Închinîndu-se în biserica satului, pusă sub ocrotirea Sfîntului Ierarh Nicolae, și sărutînd cu lacrimi mormintele părinților și bunicii, tînărul Ilie, în vîrstă de numai 20 de ani, s-a îndreptat spre mănăstirea Neamțu. Era chiar în ziua de 15 august 1933, praznicul Adormirii Maicii Domnului, ocrotitoarea călugărilor.

La cîteva zile de la venirea sa la Neamțu, staretul de atunci, viitorul patriarh Nicodim al Bisericii Ortodoxe Române, i-a primit cererea de închinoviere. Viața de mănăstire i-a plăcut tînărului Ilie în mod deosebit. După cum singur va mărturisi, a socotit întotdeauna că acesta este pentru el un liman al mîntuirii: "Frumusețea slujbelor, mai ales cele de noapte, blîndețea călugărilor, iscusința duhovnicilor, liniștea munților și darul Duhului Sfînt care se odihnea în inima lui l-au legat pe acest fericit tînăr de viața monahală. Mănăstirea Neamțu, care timp de șase veacuri a crescut zeci de mii de călugări, dintre care unii au ajuns la măsura desăvîșirii, a devenit pentru rasoforul Ilie Iacob o adevărată școală a evlaviei și formării sale duhovnicești".

La început i s-a încredințat ascultarea de ajutor al cunoscutului farmacist de aici, Iov Schimnicul. Staretul intenționa chiar să-l trimită la Facultatea de Medicină. Pe de altă parte, rîvna sa fără margini îl înboldea spre ostenele mai multe și mai grele. O poezie scrisă în acea vreme arată cît de puțin îl mulțumeau pe începător eforturile sale călugărești. Cererea de plecare la locurile sfînte nu i-a fost însă luată atunci în seamă, pe motivul că nu satisfăcuse serviciul militar.

De la București nu s-a întors deîndată la mănăstirea Neamțu. Dorind să cunoască mai amănunțit viața chinoviilor românești, a vizitat cîteva așezări monahale din Oltenia. Ar fi de dorit să-și găsească un loc mai liniștit și se îndrepta cu gîndul îndeosebi spre Frăsinei. Ajungînd însă la mănăstirea Turnu din episcopia Argeșului, a fost impresionat de frumusețea locului, de tradiția monahală, de chiliile săpate în piatră, mărturii ale unei vieți schimnicești deosebite. Hotărîndu-se să se stabilească aici, rasoforul Ilie Iacob cere să fie primit și să facă ascultarea unde va socoti de cuviință conducerea mănăstirii. Caracterizarea starețului Calist din 7 iunie 1934 este elogioasă și convingătoare: "Acest frate se află aici din martie a.c. și dă probe de adevărată convingere și iubire către viața monahicească și către această sfîntă mănăstire". Fostul stareț al mănăstirii Turnu își amintește și astăzi: "Era foarte cuvios. Nu lipsea de la slujbele bisericii ziua și noaptea și făcea cu drag orice ascultare, orice lucru i se cerea. Eu îl respectam ca pe un om de omenie, de nădejde... Mi-a părut foarte rău de el și m-am rușinat că a plecat un astfel de om de la mine".

S-a întors la Neamțu, chemat de fostul stareț, ajuns mitropolit al Moldovei. I s-a adat acum ascultarea de bibliotecar. A putut astfel să descopere singur comorile de

învățatură ale scrierilor Sfinților Părinți și ale cărților de teologie pe care le studia cu multă staruință.

La scurt timp de la revenirea la mănăstirea de metanie, supunându-se ordinului de încorporare, resoforul Ilie Iacob a fost repartizat să îngrijească bolnavii din infirmeria unui regiment de infanterie din Dorohoi. Și aici s-a dăruit cu toată ființa sa misiuni încredințate. Ostașii îngrijiți de el i-au purtat peste ani o amintire plină de recunoștință. În Duminici și sărbători i se permitea să participe la sfintele slujbe chiar în haine monahale.

După terminarea serviciului militar, el s-a întors la mănăstirea Neamțu. Statornicia și buna sîrguință a tînărului rasofor l-au determinat pe starețul de atunci, arhimandritul Valerie Moglan, să-l tundă în monahism, la 8 aprilie 1936, în biserica Înălțarea Domnului. După rînduială, i s-a schimbat numele de la botez în Ioan, naș și părinte duhovnicesc al noului călugăr fiind ieromonahul Ioachim Spătaru, egumenul schitului Pocrov-Neamțu.

Sufletul său curat și înclinat din copilărie spre lucrarea celor sfinte tînjea însă după adevărata viață isihastă, după o și mai aspră înfrînare ascetică. Dorea mai ales să ajungă la Locurile Sfinte, să se închine la Sfîntul mormînt al Domnului, să se nevoiască în țara în care s-au desăvîrșit atîția dintre marii ostași ai Duhului din vechime despre care vorbește Patericul.

În 1936, postind și rugîndu-se, s-a spovedit și s-a împărtășit, apoi a plecat spre Țara Sfîntă. Cuviosul Ioan a pustnicit doi ani într-o peșteră din pustia Iordanului, apoi cuviosul român s-a închinoviat la mănăstirea Sfîntul Sava. De aceea a fost mîngîiat de Dumnezeu cu unele harisme sau daruri sufletești, care spală cugetul de întinăriune. Iubea privegherile de toată noaptea, deprinzîndu-și mintea să gîndească numai la cele duhovnicești. Era cunoscut de toți pentru viața sa călugărească foarte aspră, de post, de rugăciune, de pază a gîndurilor. Însuși patriarhul Ierusalimului îl aprecia pentru nevoițele lui, iar în anul 1945, l-a "prohirisit" schimnic; de acum, el a mai înmulțit încă nevoițele călugărești, rîvnind să urmeze pilda marilor părinți ai pustiei din vechime.

Superiorul Bisericii Ortodoxe Române din Ierusalim, arhimandritul Victorin Ursache a propus Patriarhiei Române hirotonirea întru preot a monahului Ioan Iacob pe seama schitului românesc de la Iordan.

Luînd în considerare această călduroasă recomandare, Patriarhia Română l-a numit pe Cuviosul Schimonah Ioan Iacob, în 1947, egumen al schitului românesc, cu hramul Sfîntul Ioan Botezătorul, de pe valea rîului Iordan. În mai 1947, Patriarhul Ierusalimului răspunde Patriarhului Nicodim, arătînd că monahul Ioan Iacob a fost hirotonit diacon de către arhiepiscopul Epifanie al Filadelfiei. Cuviosul schimonah român a avut bucuria să primească ambele hirotonii în cadrul unor Sfinte Liturghii săvîrșite chiar în cuvaciul (rotonda) Sfîntului Mormînt.

Cuviosul ieroschimonah Ioan a stărețit cu multă evlavie schitul românesc de la Iordan, vreme de aproape șase ani (1947–1952). Ajutat de unii călugări și credincioși români, a construit mai multe chilii lîngă biserică, atît pentru viețuitorii călugări cît și pentru pelerinii care poposeau în acel loc.

Nu era însă satisfăcut cu ostenele sale. Dorea să se smerească și să se strunească și mai mult, într-un loc pustiu, pentru a fi vrednic de moștenirea marilor anahoreți din epoca de aur a Bisericii. Socotea că la Iordan este prea încojurat de pelerini și de griji trecătoare, care îl împiedicau de la rugăciunea desăvîrșită. De aceea, fiind și internat în spital pentru o boală care se agrava tot mai mult, rîvnitorul ostaș al Duhului se hotărăște să lase altuia "crucea" stăreției.

Cuviosul Ioan a petrecut ultimii opt ani din viața sa pămîntească (1952–1960), în cea mai severă schimnicie, găsindu-și adăpost în preajma mănăstirii Sfîntul

Gheorghe Hozevitul. În pereții stîncosi care străjuiesc de o parte și de alta pîrîul Hozeva, se află mai multe peșteri-schituri, între care Sfînta Ana, unde s-a nevoit și s-a săvîrșit Cuviosul Ioan Iacob cel Nou— cum i se mai spune de către unii credincioși din alte părți.

În această așezare săracă s-a rugat Cuviosul Ioan în ultimii ani ai vieții sale, răbdînd frigul, foamea, setea, arșița, boala și lipsurile de tot felul și multe ispite. Cu darul Sfîntului Duh și prin multa sa nevoință a trecut bărbătește peste toate greutățile și încercările. Cea mai mare parte din zi și din noapte stăruia în priveghere, fiind om al desăvîrșitei rugăciuni. Mîncă numai o dată pe zi, seara, și se mulțumea cu 3–4 ore de somn. Citea *Sfînta Scriptură* și operele Sfinților Părinți sau traducerea din limba greacă scrieri folositoare de suflet. Se recrea cîntînd imne duhovnicești — căci avea glas frumos și dulce — și compunîd poezii. Săvîrșea pravila călugărească în paraclisul din peșteră. Din cînd în cînd, mai ales la sărbătorile mari, slujea în biserica mănăstirii Sfîntul Gheorghe Hozevitul. Cu aceste prilejuri, cobora de seara din peșteră și venea aici, lua parte la privegherea de toată noaptea și apoi slujea în soborul Sfintei Liturghii, împărtășindu-se cu Sfintele Taine. După ce lua masa împreună cu ceilalți părinți în trapeza mănăstirii, se întoarce la peșteră.

Cuviosul Ioan avea un trup plăpînd, însă cu duhul era întărit. Știm că în vara anului 1960 s-a îmbolnăvit. Starea sănătății sale s-a înrăutățit simțitor. Dar, plin de bucurie și de liniște sufletească, se apropia de clipa plecării sale din lumea aceasta. Cu darul lui Dumnezeu, el și-a cunoscut de mai înainte data sfîrșitului vieții pămîntești, însemnînd-o pe peretele peșterii în care își petrecea ultimele zile. Și-a dat sufletul în mîna Domnului la 5 august 1960. A adormit cu zîmbetul pe buze și cu mîna dreaptă binecuvîntînd. Trupul său, ostenit de post și priveghere, a fost prohodit după cuviință și așezat apoi în peștera "mormintelor", în locul pe care și-l pregătise el însuși de mai înainte.

Marele ieroschimonah român a murit tînăr. Împlinise doar 47 de ani, din care 23 i-a trăit în țară și 24 la Locurile Sfinte. Moartea nu l-a găsit însă nepregătit.

Timp de douăzeci de ani, trupul schimonahului aghiopolit s-a odihnit în mormîntul din peștera Sfînta Ana. Ucenicul său, Ioanichie, îl certa din cînd în cînd. Deplin convins de sfințenia părintelui său duhovnicesc, el s-a ocupat în mod regulat de slujbele necesare, i-a aprins lumînări și candelă la căpătîi, pomenindu-l mereu în rugăciune.

La începutul lunii august a anului 1980, conducerea mănăstirii Sfîntul Gheorghe Hozevitul, potrivit unei tradiții locale, a deschis mormîntul Cuviosului Ioan, urmînd ca osemintele sale să fie așezate în osuarul de obște. Cei ce erau atunci de față au constatat însă cu mirare că trupul său — pus în mormînt în urmă cu douăzeci de ani — era cu totul nevătămat, răspîndind și bună mireasmă. Starețul mănăstirii, arhimandritul Amfilohie, care a fost de față la deschiderea mormîntului, istorisește: "Ne așteptam să vedem numai sfinte oseminte, și nu bună mireasmă. Cînd am luat scîndura, ce să vezi? Părintele Ioan dormea, cu trupul neatins de stricăciune, așa cum l-am pus. Parcă l-am fi pus în mormînt de cîteva ceasuri. Ba nici ceasuri, ci chiar acum, fără nici o schimbare a înfățișării lui; mîinile, barba, părul, schima, încălțămîntea erau neatînse. Cei care erau de față la această adevărată minune au vestit cu evlavie cele constatate. La cererea obștii acelei mănăstiri, patriarhul Benedict al Ierusalimului a îngăduit strămutarea moaștelor Cuviosului Ioan în biserica de la Sfîntul Gheorghe Hozevitul, care a avut loc în ziua de 7 august 1980. După prohodirea cuvenită, trupul său a fost așezat într-un sicriu, apoi coborît cu grijă din peșteră și transportat pînă la mănăstire. Cu rugăciuni, ectenii și clădiri — după tipicul prevăzut în astfel de împrejurări —, sicriul cu trupul cuviosului a fost așezat aici.

Pentru ca Dumnezeu să descopere dacă nestrîcaciunea trupului său n-a fost cumva urmarea vreunei alunecări, a legăturii de la arhieru sau de la altcineva, conducerea Patriarhiei Ierusalimului a socotit necesar să se săvîrșească pentru dînsul 40 de Sfinte Liturghii, cu dezlegări și pomeniri. În acest interval, sicriul cu trupul cuviosului a fost așezat în fața Sfintei Mese, preotul slujitor săvîrșind vreme de 40 de zile rînduielile amintite, chiar în fața sicriului. După acest răstimp, trupul a rămas cum era mai înainte, adică nestrîcacios.

Văzînd aceasta, călugării din mănăstire, precum și toți cei ce veneau să se închine în acest sfînt așezămînt, și mai mult au început să-l cinstească pe nevoitorul român. Vestea minunatei lucrări s-a răspîndit foarte repede, încît mulți veneau anume să se închine la moaștele Cuviosului Ioan, îndată chiar după strămutarea lor în biserică. Fiind praznicul Adormirii Maicii Domnului, veniseră din Grecia mulțime de pelerini, clerici și ierarhi, toți închinîndu-se cu evlavie în fața acestui odor duhovnicesc.

Sicriul pregătit în grabă pentru strămutarea din peșteră nefiind potrivit, conducerea mănăstirii a socotit să comande la Ierusalim o raclă corespunzătoare din lemn de abanos, cu sticlă în partea de deasupra și a celor laterale. La acoperirea costului acestei lucrări – 85.000 de drahme – au contribuit cu dărnicie mai mulți credincioși. Așezat în raclă, trupul Cuviosului Ioan se află acum în biserică, alături de moaștele Sfinților Ioan Hozevitul și Gheorghe Hozevitul, organizatorii lavrei mari conducători de obști monahale.

Credincioșii care vizitează mănăstirea se opresc în fața moaștelor ieroschimonahului Ioan, cinstit de ei ca "Noul Hozevit", închinîndu-se cu evlavie și admirînd frumusețea chipului său, păstrat nealterat atîta vreme.

Întru această zi, cuvînt din Pateric, despre gîndul rău și iertarea vrăjmașului.

Un frate din Libia a venit la ava Siluan, în muntele Panefo și i-a zis lui: "Ava, am un vrăjmaș, care mi-a făcut multe rele, că și țarina mea, cînd eram în lume, mi-a răpit-o și de multe ori s-a purtat ca un vrăjmaș. Iar, acum, a pornit și oameni otrăvitori, ca să mă omoare. Am, oare, voie să-l dau la dregător?". Zis-a lui bătrînul: "Fă, fiule, precum crezi". A zis fratele: "Cu adevărat, ava, de va fi pedepsit, se va folosi mult sufletul lui". Răspuns-a bătrînul: "Fă, fiule, cum socotești". Și a zis fratele: "Să ne ridicăm, părinte, să facem rugăciune și voi merge la dregător". Deci, ridicîndu-se și rugîndu-se amîndoi, cînd au juns să zică: "Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri," a zis bătrînul: "Și nu ne ierta nouă greșelile noastre, precum nici noi nu iertăm greșiților noștri." Și a zis bătrînului fratele: "Nu așa, părinte." Iar bătrînul a zis: "Ba așa, fiule, de vreme ce, cu adevărat, vei voi să mergi la dregător, ca să-ți faci ție răzbunare, eu altă rugăciune nu-ți voi face ție". Și, punînd metanie, fratele a iertat pe vrăjmașul său. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 6 zile: Schimbarea la Față a Domnului.

Domnul nostru Iisus Hristos, în anul al treizeci și treilea, de la nașterea Sa, și în al treilea an, și cel de pe urmă, al propovăduirii Sale, apropiindu-se de patima cea de bună voie, pentru mîntuirea noastră, S-a dus în latura Cezareii lui Filip, și, după

cuvintele pe care le-a zis Petru, acolo: "Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui Viu" (*Matei 16, 16*), a început a spune ucenicilor Săi că se cade să meargă la Ierusalim, să pătimească mult de la farisei, de la arhierei și de la cărturari și să fie omorât. Din această pricină, ucenicii Săi s-au întristat, dar, mai ales, Petru, care-L oprea pe El, zicându-i: "Fie-Ți milă de Tine, să nu Ți se întâmple aceasta" (*Matei 16, 22*). Atunci, ridicând mîhnirea lor, a făgăduit unora dintre ei, că, după puține zile, are să le arate lor Slava Sa zicînd: "Sînt unii din cei care stau aici, care nu vor gusta moartea, pînă ce nu vor vedea pe Fiul Omului, venind în Împărăția Sa" (*Matei 16, 28*). Deci, trecînd ca la opt zile de la ziua în care a grăit aceste cuvinte, Domnul a plecat în latura Cezareii lui Filip, în hotarele Galileii, la muntele Taborului, mergînd după El ucenicii Săi și mult popor. Dar, de vreme ce era obiceiul Domnului Hristos ca rugăciunile cele către Dumnezeu-Tatăl să le facă singur, despărțit de ucenicii Săi, de aceea a lăsat sub munte poporul și pe ucenicii Săi și a luat numai pe trei din ei, pe Petru, pe Iacov, și pe Ioan. Și S-a suit cu ei pe munte, ca să se roage. Acolo, depărtîndu-Se puțin de cei trei ucenici, S-a urcat la un loc înalt și se ruga, iar cei trei ucenici, osteniți, pe de o parte, de suirea muntelui, iar, pe de alta, de lungimea rugăciunii, se luptau cu somnul, precum zice Evanghelistul Luca: "Iar Petru și cei ce erau cu el erau îngreuiți de somn" (*Luca 9,32*). Dar, cînd s-au deșteptat bine, Hristos S-a schimbat la Față, strălucind cu Slava dumnezeirii Sale. Și au stat înaintea Lui, prin porunca Lui, doi Prooroci, Moise, dintre cei morți, și Ilie din Rai, și grăia cu ei, despre patima Lui și despre ceea ce avea să se săvîrșească la Ierusalim. Din această pricină, Apostolii, deșteptîndu-se, au văzut Slava Lui cea negrăită, Fața cea luminoasă ca soarele, hainele Lui albe ca zăpada și doi bărbați stînd și graind cu El, întru Slava aceea, și s-au înspăimîntat. Și au cunoscut, Duhul Sfînt descoperindu-le lor, că bărbații aceia erau Moise și Ilie și au înțeles vorba Lor despre patima lui Hristos, cea de bunăvoie. Deci, Apostolii stăteau cutremurați, ascultînd cele ce se grăiau și îndulcindu-se de vederea Slavei celei dumnezeiești, pe cît putea să îngăduie vederea ochilor trupești, căci atît cît putea suferi firea omenească, le-a arătat lor Domnul. Este cu neputință omului muritor să vadă Dumnezeirea cea fără de moarte și nevăzută, precum de demult i-a răspuns Dumnezeu lui Moise, care se ruga ca să-i arate Slava Feței Sale celei dumnezeiești, la vederea ochilor, zicînd: "Nu poate vedea omul Fața Mea și să trăiască" (*Ieșire 33, 20*).

Deci, sfîrșindu-se vorbirea lui Hristos cu Moise și Ilie, și plecarea lor cunoscîndu-se prin Duh, de apostoli, i-a părut rău lui Petru că Proorocii vor să se ducă de la vederea lor. Ei doreau neîncetat acea dulce Slavă a lui Hristos, ca să se îndulcească de vederea cinstiților Prooroci, și a luat îndrăzneală și a zis: "Învățătorule, bine este ca noi să fim aici și să facem trei colibe: una Ție, una lui Moise și una lui Ilie" (*Luca 9, 33*). Pe cînd grăia Petru acestea, un nor luminos a umbrît pe Apostoli, înconjurînd vîrfurile muntelui aceluia. Atunci Apostolii mai mult s-au temut, că apropiindu-se de Hristos, au intra și ei în nor și, într-acel ceas, s-a auzit glas din nor, zicînd: "Acesta este Fiul Meu cel iubit, în Care am binevoit; pe acesta ascultați-L" (*Matei 17, 5*). Datorită acestui glas, venind de sus, le-a pierit Apostolilor toată puterea de spaima aceea mare, și, temîndu-se mult, au cazut cu fețele la pămînt. Deci, căzînd ei, Slava Domnului s-a luat de la vederea lor. Iar Domnul, apropiindu-Se, S-a atins de ucenicii care zăceau la pămînt, zicîndu-le: "Sculati-vă și nu vă temeți" (*Matei 17, 7*). Ucenicii, ridicîndu-și ochii, n-au văzut pe nimeni, decît numai pe Iisus Hristos, singur. Apoi, pogorîndu-se ei din munte, Domnul le-a poruncit lor să nu spună nimănui despre întîmplarea aceea, pînă ce, după primirea patimilor și a morții, El va învia, a treia zi, din mormînt. Deci, ei au tăcut și, în acele zile, n-au spus nimănui nimic, din cele ce văzuseră.

Pe scurt, la întrebarea, cu ce scop a săvârșit Domnul Schimbarea Lui la Față de pe Tabor, răspunsul Bisericii este acesta: Mântuitorul, știindu-se pe drumul spre Ierusalim, drumul spre patimă, cruce și moarte și cunoscînd omeneasca slăbiciune a Apostolilor Săi, n-a vrut să-și lase ucenicii doborîți sub lovitura. Cu schimbarea Lui la Față, Domnul a ridicat și a îmbărbătat inima lor, față de sminteala crucii, ce urma să fie. Umilirile oricît de adînci, ale patimilor și morții Mântuitorului, nu vor mai fi în stare să clatine, cu totul, credința unor oameni, care au cunoscut dumnezeirea ascunsă a Învățătorului lor. Patimile și moartea Mântuitorului nu mai sînt un sfîșit, ci dovezi că El s-a dat morții, de bună voie, pentru mîntuirea lumii. În cîntările ei, Biserica își mărturisește, fără ocol, această înțelegere, zicînd: "În munte Te-ai schimbat la Față și; pe cît au cuprins ucenicii Tăi, Slava Ta, Hristoase Dumnezeule, au înțeles, că, dacă Te vor vedea răstignit, să cunoască patima Ta cea de bunăvoie și lumii să propovăduiască că Tu ești cu adevărat raza Tatălui" (Condacul la 6 august).

Întru această zi, învățătură a Sfîntului Clement, la Schimbarea la Față a Domnului.

Ascultați fraților, să vă spun vouă puterea și mărirea acestei cinstite zile și ce fel de bunătăți s-au arătat într-însa. Pentru că, în această zi, Domnul nostru Iisus Hristos Și-a descoperit Slava dumnezeirii Sale, ucenicilor Săi, arătîndu-ne că El stăpînește viii și morții. Fiindcă multe minuni se făceau de El și nu credea în El neamul evreilor, cel cu inima de piatră. Că unii, adică, îl numeau pe El că este Ilie, iar alții Moise, iar alții Ieremia, sau că unul din cei de demult a înviat. Și ziceau că de ar fi fost Acesta Fiul lui Dumnezeu, apoi, n-ar fi stricat Legea lui Moise, pe care ei, de la Dumnezeu, au luat-o și n-ar fi călcat-o, că potrivit este Legii. Și pentru aceasta ucenicii Lui se tulburau cu mintea și neînțelegerea era între dîșii și cărturari. Pentru aceasta, dar, de trebuință era să arate Slava dumnezeirii Sale înaintea ucenicilor, ca să nu se tulbure și ei, gîndind deșertăciuni. Și, luînd împreună cu Sine pe Petru, pe Iacob și pe Ioan, i-a încredințat pe ei că este Fiul lui Dumnezeu. Că, suindu-i pe aceștia pe un munte înalt, S-a schimbat la Față înaintea lor. Și a strălucit Fața Lui ca soarele, iar hainele Lui s-au făcut albe ca lumina. Și, iată, li s-au arătat lor Moise și Ilie, vorbind cu Domnul. Însă, vorbeau de patima Lui, pe care avea să o pătimească la Ierusalim: unul, adică, vestea dinainte patima Lui, iar altul arăta că Hristos este Dătătorul de Lege și Împlinitorul Legii, de la Care luase, de demult, Legea, pe muntele Sinai, pe lespezi de piatră, scrise cu degetul Tatălui, adică prin Sfîntul Duh. Pentru că, și înainte de Întrupare și după Întrupare, este Unul și Același, pe Care necunoscîndu-l iudeii cei fără de lege, ei înșiși călcînd Legea, au judecat pe Dătătorul de Lege, ca să moară pe nedrept. Că n-a venit să strice Legea, ci să o îplinească. Însă, iarăși, să întoarcem cuvîntul nostru la ceea ce zice Evanghelia, care arată că Apostolii, după ce au văzut Slava Lui cea dumnezeiască, au căzut cu fețele la pămînt, neputînd privi lumina Feței Lui. Și, îndată, s-a făcut un glas din cer, zicînd: "Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit, pe Acesta să-L ascultați." Iar, cînd s-a auzit glasul, Iisus s-a aflat singur. Dar Apostolii au tăcut și nimănui nimic n-au spus, întru acele zile, din cele ce văzuseră. Și s-a arătat lor, nu cu totul desăvîrșit, ci pe cît puteau să vadă ei, cu ochii cei trupești, fiindcă li era milă de dîșii, și-i păzea, totodată, ca nu cumva, împreună cu vederea, să-și piardă și viața. Și, vestindu-le lor Învierea, pentru aceasta, pe Moise, din morți, l-a adus de față, iar pe Ilie, din cei vii, arătînd că El este judecătorul viilor și al

morților și că pe toți îi va învia. Că vor ieși, zice, cei ce au făcut cele bune, întru învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele, întru învierea judecății. Deci, dacă morții nu vor învia, atunci, nici Hristos n-a înviat. Iar, dacă Hristos n-a înviat, deșartă este credința noastră și în zadar este și propovăduirea noastră.

Acestea auzindu-le, fraților, să ne sculăm ca din somn, din groapa lenevirii și să ne sîrguim a păzi poruncile lui Dumnezeu și a-I plăcea Lui, prin fapte bune, adică prin pocăință și prin rugăciuni, cu lacrimi, cu milostenii, cu dragoste și smerenie. Pentru că, prin milostenie și prin credință se curățesc păcatele, iar dragostea și smerenia, mai întâi, pururea ne ridică pe noi și ne apropie de Dumnezeu, iar, în al doilea rînd, ne întăresc și ne desăvîrșesc. Să ne iubim unul pe altul, precum și Hristos ne-a iubit pe noi și S-a dat pe Sine pentru noi și pentru a noastră mîntuire. Gol pe Cruce pironit a fost, pentru ca, pe noi, să ne îmbrace în haina nestrîcaciunii. Și a flămînzit și a însetat, pentru ca, pe noi, să ne sature hrana cea veșnică și să ne adape cu apa nemuririi. Așa și noi să facem, pe cei flămînzi să-i hrănim, pe cei însetați să-i adăpăm, pe cei goi să-i îmbrăcăm. Pentru că, zice, dacă ați făcut unora din aceștia, Mie Mi-ați făcut. Deci, fiindcă vremea este scurtă, să ne sîrguim să ne aflăm gata, mai înainte de ziua morții, pentru ca, nu fără de veste venind El, să ne afle pe noi în răutate, fără de pocăință, căci, atunci, va răpi, ca un leu, sufletele noastre. Iar, în iad, zice, nu este pocăință, nici mărturisire, nu este cu putință nici a face milostenie, fiindcă acestea nu se mai pot face, acolo, și candelile noastre se vor stinge, căci sînt fără de untdelemn. Păziți-vă, pentru ca să nu se îngreueze inimile voastre. Și, iarăși, priveghiați și vă rugați, că nu știți ziua, nici ceasul. Și știți cine este credincioasa și înțeleapta slugă și, iarăși, fericit este slujitorul, pe care, venind Domnul, îl va afla făcînd așa.

Pentru aceasta, să ne sîrguim mai înainte de ziua morții, ca să ne aflăm gata și să cîștigăm locurile celor milostivi și mîntuiți, ca și către noi să zică Domnul: "Bine, slugă bună și credincioasă, peste puțin ai fost credincios, peste multe te voi pune. Intră întru bucuria Domnului tău". A Căruia este slava, acum și pururea și vecii vecilor! Amin.

Cuvînt la Schimbarea la Față a Domnului nostru Iisus Hristos, al Preacuviosului și de Dumnezeu purtătorului, Părintelui nostru Efrem Sirul.

"A strălucit Fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina" (Matei 17, 2). Astfel El a arătat că, din tot trupul Lui, izvora Slava dumnezeirii Lui și, din toate măduarele Lui, a strălucit Lumina Lui. Că nu a strălucit trupul Lui, ca al lui Moise, dinafară, ci dintr-Insul izvora Slava dumnezeirii Lui. Și nu le-a arătat tot adîncul Slavei Lui, ci cît a îngăduit măsura luminii ochilor lor.

Și, deci, vedeau Proorocii pe Apostoli și Apostolii pe Prooroci. S-au văzut acolo unii pe alții, începătorii Legii vechi pe începătorii Legii celei noi. A văzut Moise cel Sfînt pe Simon cel sfințit. A văzut iconomul Tatălui, Moise, pe epitropoul lui Dumnezeu, Petru. A văzut feciorelnicul Legii vechi, pe feciorelnicul celei noi; Ilie pe Ioan, cel ce s-a suit în car de foc, pe acela ce a căzut pe pieptul cel de văpaie. Și s-a făcut muntele, ca o biserică. Și a unit, întru Sine, Iisus amîndouă Testamentele, pe care le-a primit Biserica. Ne-a făcut pe noi să cunoaștem că El este Dătătorul amîndurora. Un Testament a primit Tainele Lui, iar celălalt a arătat slava lucrurilor Lui.

Și, în acest fel, a fost cuvîntul vorbirii cu Moise și cu Ilie. Că vorbirea aceasta cu Iisus, cu adevărat, așa a fost. Îi mulțumeau, adică, că profeția lor s-a împlinit, ca și profeția tuturor Profetilor, prin venirea Lui. Închinăciune Îi aduceau Lui, pentru mîntuirea pe care a făcut-o El în lume neamului omenesc. Că taina pe care ei au zugrăvit-o, El cu fapta a împlinit-o. Și, a pricinuit bucurie Proorocilor și Apostolilor, prin suirea Lui pe munte. S-au bucurat Proorocii, văzînd înomenirea Cuvîntului, s-au bucurat Apostolii, văzînd dumnezeirea lui Iisus și, mai ales, Slava dumnezeirii Lui.

Că zice Hristos către Petru: O, Simone, de ce spui, să rămînem aici? Dar, atunci, cuvintele Proorocilor, cine le va împlini? Graiurile propovăduitorilor, cine le va pecetlui? Tainele dreptilor, cine le va săvîrși? Dacă aici vom rămîne atunci proorocirea: "Străpuns-au mîinile Mele și picioarele Mele", cu cine se va împlini? Apoi, "împărțit-au hainele Mele între ei și pentru cămașa Mea au aruncat sortii", cui se vor potrivi? Și, iarăși. "Dat-au, spre mîncarea Mea, fiere și, spre setea Mea M-au adăpat cu oțet", cui se vor întîmpla? Apoi, "Întru cei morți, slobod" cine îl va adevăra? Deci, de vom rămîne aici, înscrisul lui Adam, cine-l va rupe? Datoria lui, cine o va plăti? Îmbrăcămîntea slavei, cine i-o va da lui înapoi?

Dacă vom rămîne aici, atunci toate cele ce am zis, cum se vor face? Biserica cum se va zidi? Cheile Împărăției Cerurilor, cum le vei lua de la Mine? Pe cine vei lega? Pe cine vei deslega? Dacă aicea vom rămîne, toate cuvintele grăite de Prooroci vor fi deșarte. Ai zis, iarăși: să facem trei colibe. Simon a fost trimis să zidească Biserica în lume, dar el să stea să facă trei colibe în munte? Că, încă omeneste, lua aminte la Hristos și, ca și pe Moise și pe Ilie, așa îl socotea, pe El, Petru. Și, îndată, i-a arătat că nu are trebuință de coliba lui. Că Domnul era Acela care a făcut părinților lui cort și nor în pustie. Că, încă, grăind El, iară, un nor luminos i-a umbrit pe dîșii. Vezi, acum, Simone, colibe fără de osteneală, care opresc arșița și nu au întuneric, cort care strălucește și luminează. Și ucenicii, minunîndu-se, iată, glas s-a auzit din nor, de la Tatăl Însuși, zicînd: "Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care bine am voit, pe Acesta să-L ascultați!" Împreună cu glasul Tatălui, Moise s-a întors la locul său, Ilie s-a dus în țara lui și Apostolii cu fața la pămînt au căzut și Iisus a rămas singur. Că glasul acela, numai în El singur s-a împlinit. Au fugit Proorocii și pe ucenici i-a învățat Tatăl că s-a împlinit iconomia lui Moise, ca, de aici încolo, pe Fiul să-L asculte. Acela, ca un rob, a grăit cele ce i s-au poruncit. Acesta, ca un Stăpîn și Dătător de Lege, a poruncit cele ce a voit.

Că și pe ucenici, pentru aceasta i-a suit pe munte, ca să audă, de la Tatăl, cine este El și al Cui Fiu este. De vreme ce, cînd i-a întreat pe ei, "Cine zic oamenii că sînt Eu, Fiul Omului", i-au răspuns Lui: "Unii zic, Ilie, alții, Ieremia sau unul din Prooroci". Pentru aceasta i-a suit pe ei pe munte și le-a arătat lor, că nu este Ilie, ci Dumnezeuul lui Ilie; nici Ieremia, ci Cel ce a sfințit pe Ieremia, din pîntecele maicii sale; nici unul din Prooroci, ci Domnul Proorocilor, pentru ca ceea ce a descoperit Tatăl, lui Petru, credința aceasta s-o mărturisească și ceilalți, și cu fapta și cu graiurile. Deci, i-a suit pe ei pe munte și le-a arătat lor Slava Lui, mai înainte de necinstirea Lui, și Puterea Lui, mai înainte de Patima Lui, ca, după ce va fi prins și va fi răstignit de iudei, să afle că, nu pentru neputință, a fost răstignit, ci că El, pe Sine Însuși, S-a dat, de bunăvoie, pentru mîntuirea lumii. I-a suit pe ei pe munte și Le-a arătat lor Slava dumnezeirii Sale, mai înainte de Învierea Sa. Pentru ca, după ce, din morți, va învia, în Slava firii dumnezeirii Sale, să cunoască că nu asemenea unei răpiri, a luat Slava dumnezeiască, ci era slava Lui, de mai înainte de veci, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfînt, precum a zis, cînd mergea spre patima cea de bunăvoie: "Părinte, proslăvește-Mă cu Slava pe care o aveam la Tine, mai înainte de a fi lumea". Deci, pe Slava aceasta, a dumnezeirii Sale, care era nearătată și ascunsă prin întruparea Sa, pe aceasta a arătat-o Apostolilor pe munte, iar pe Tatăl Îl avea împreună, glăsuind și zicînd: "Acesta este Fiul Meu cel iubit".

Luna august în 7 zile: pomenirea Sfântului, Cuviosului Mucenic Dometie Persul și a doi ucenici ai săi († 363).

Acesta a trăit pe vremea împăratului Constantin și a urmașilor săi, fiind persan de neam, și a fost povățuit la credința creștinească de un oarecare creștin, Uar cu numele. Deci, lăsând părinteasca păgânătate și rudeniile, a mers către hotarele grecești, în cetatea care se numea Nisibe. Și, intrând într-o mănăstire, a luat Sfântul Botez și s-a îmbrăcat în chipul monahicesc și petrecerea în toate nevointele vieții pustnicești. Dar, prin uneltirea și asupririle vrăjmașului drac, a fost urât de monahii de acolo și fugind de ei, a mers la mănăstirea Sfinților Mucenici Serghie și Vah, din cetatea lui Teodosie și a urmat viața arhimandritului Nurvil, despre care se spune că șazeci de ani n-a gustat fiertură, iar somn foarte puțin primea și, pe acela, fără să se culce sau să stea, ci rezemându-se în toiag. De la arhimandritul acesta, povățuindu-se, Cuviosul Dometie a fost sfințit diacon și, când a aflat că și la preoție voiește arhimandritul să-l silească pe el, a plecat de acolo și, suindu-se pe un munte pustiu, viețuia în Dumnezeu, suferind arșița și frigul și toate schimbările văzduhului. Apoi, intrând într-o peșteră, a viețuit acolo, săvârșind multe minuni în numele lui Hristos, făcând tămăduiri, celor ce veneau la el, și aducea, pe mulți, de la idoleasca înșelăciune, la credința lui Hristos. Deci, venind Iulian împăratul, cel lepădat de Dumnezeu, când a auzit despre el, a poruncit să-l ucidă cu pietre. Și, ducându-se, trimișii l-au aflat pe Sfântul Dometie, cu cei doi ucenici ai lui, la ceasul al treilea din zi, săvârșindu-și cuviincioasa cîntare. Și, năvălind asupra lor, i-au ucis cu pietre. Și așa, Cuviosul Dometie, cu cei doi ucenici ai săi, și-a săvârșit alergarea vieții lor, plăcută lui Dumnezeu.

Întru această zi, cuvînt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre faptul, că ispitele sînt de folos.

Acest lucru este de mirare, că nouă ni se fac folositoare, nu numai cele ce ni se par nouă de folos, ci și cele potrivnice nouă. Și, ca să te încredințezi, ia seama la aceasta : Faraon a poruncit să fie aruncați pruncii în rîu. Or, de nu sa-r fi aruncat pruncii evreilor și de n-ar fi fost porunca lui Faraon, n-ar fi fost cruțat Moise, fiind hrănit în palatele împărătești. Că, pe cînd el era păzit de ai săi, nu era în cinste, iar, cînd a fost lepădat, atunci a fost în cinste. Însă aceasta o făcea Dumnezeu din covîșitoarea Lui putere, arătînd cu cîtă înlesnire se fac lucrările Sale. Așa, și cînd evreul acela, îl înspăimînta pe Moise, zicînd: "Oare, tu vrei să mă ucizi și pe mine?" Și aceasta i-a fost de folos lui. Și vezi cum s-a făcut aceasta, după purtarea de grijă a lui Dumnezeu, pînă avea să se facă arătarea din pustie, pînă cînd avea să se îplinească vremea cea cuviincioasă, pînă ce avea să cugețe el în pustie și avea să trăiască mai cu înțelepciune. Încît, mai pe urmă, în toate supărările ce au venit peste el, de la evrei, făcea la fel: adică, atunci, se lămurea mai curat, cînd ei se ridicau împotriva lui mai tare. Precum s-au ridicat evreii și împotriva lui Aaron, dar l-au făcut pe el și a mai luminat, pentru că, din pricina aceasta i s-au făcut lui veșminte preotești, în multe culori, și mitră i s-a pus și toate celelalte podoabe ale veșmintelor, după rînduială, încît, fără de nici o îndoială, a fost hirotonit, ca unul ce i s-au încredințat pînă și tablițele cele de aramă. Dar, știți cu toții istoria aceasta, pentru aceea o voi trece cu vederea. Deci, de voiți, să ne întoarcem la cele mai dinainte de acestea.

Cain a ucis pe fratele său, dar, cu acest chip, mai mult l-a folosit, cacl ascultă ce zice: "Glasul singelui fratelui tău strigă către Mine". Și, iarăși, zice că singele grăiește mai bine decît Abel, de aceea și plata i-a crescut. Că ce strîmbătate i s-a făcut lui, că s-a sfîrșit mai de grabă? Nici un fel de strîmbătate. Pentru că nu a trăit ani mulți, sau puțini, este fericirea, ci a folosi bine cele din viață.

Cei trei tineri au fost aruncați în cuptor, dar, prin aceasta, mai curați s-au făcut. Iar Daniil, în groapă fiind aruncat, a ieșit de acolo mult mai strălucit. Și pretutindenea vezi ispite mari, care nasc bunătați, chiar și în lumea de aici, nu numai dincolo. Ne arată, astfel, Dumnezeu, că răutatea se poate face pricină a lămuririi faptelor bune, când cineva îndură ispita cu răbdare.

Căci mulți pier și fără ispitele diavolului; că nu pe toate acestea le face diavolul, ci multe, chiar numai din ticăloșia noastră, se fac. Iar dacă undeva și el ar fi pricinuator, noi îi dăm începutul. Că, spune-mi mie, când a intrat diavolul în Iuda? Că scris este: "A intrat în el satana". Dar, ascultă pricina lui, că era fur și, cele ce se purtau în pungă, purta. El i-a dat satanei loc desfătat de a intra. Drept aceea, nu diavolul face în noi începutura, că noi îl primim pe el și îl chemăm. Cel neputincios, chiar și fără diavol, tot se vatamă. Să nu ne înșelăm, ispitele diavolului ne deșteaptă pe noi și ne ridică din lene, așa cum și grijile și întristările sînt deprinderi și învățături, care, duc la adevărata cugetare și la apropierea de învățăturile cele alese.

Dar, să iei seama și în altfel. Să fie crescut cineva în curțile împărătești, fără întristare, fără griji, nici pricină de mînie, încît să facă ori ce-ar pofti și pe toți să-i aibă ascultători, n-ar fi, oare, unul ca acesta mai necuvîntător decît orice animal? Iar acum, precum este un cafir, încărcat cu sarcina sa, așa sîntem și noi împovărați de grijile și de necazurile care ne frămîntă. Pentru aceasta, de multe ori, săracii sînt mai înțelepți decît cei bogați. Că trupul care nu se mișcă este bolnăvicios și netrebnic, iar cel ce se ostenește este mai frumos și mai sănătos. Asemenea și sufletul. Că fierul, stînd, ruginește, iar lucrînd, strălucește. Iar mișcarea sufletului vine și din supărări, căci sufletul, atunci, se mișcă, cînd nu toate se fac drepte; el se mișcă datorită celor potrivnice. De asemenea, dacă toate ar fi fost după gîndul nostru, n-ar fi aflat sufletul de ce să se miște. Nu vezi că și doicilor li se poruncește să nu poarte totdeauna pe prunci în brațe? Ca să nu le facă lor obiceiul așa și să se îmbolnăvească, fiindcă, crușarea fără măsură, le strică sănătatea copiilor. Bună este și întristarea, cînd e măsurată, bună-i și grija, bună este și lipsa, ce ne fac tari pe noi. Bune sînt și cele potrivnice, dar, cînd întrec măsura, ne păgubesc.

Nu vezi că, și pe ucenicii Săi, Hristos așa îi povățuiește? Și, dacă ei aveau trebuință de aceasta, cu atît mai mult, noi. Să ne bucurăm, deci, în necazuri, că ele sînt tîmăduiri potrivnice, pentru rănile noastre. Că așa sînt leacurile, unele dulci, altele amare. Drept aceea, să mulțumim lui Dumnezeu pentru toate acestea. Că nu ni le dă Dumnezeu, așa, fără rost, ci spre folosul sufletelor noastre. Deci, arătîndu-I mulțumirea noastră, să-L slăvim și să ne ținem cu vitejie, socotindu-le trecătoare. Și să ne întindem gîndul spre cele viitoare, ca, și pe cele de aici, să le suferim cu vitejie, dar, și pe cele viitoare, să ne învrednicim a le cîștiga, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos, a Căruia este Slava și stăpînirea în veci! Amin.

Luna august în 8 zile: pomenirea celui dintre Sfinți, Părintele nostru Emilian Mărturisitorul, episcopul Cizicului (sec. IX).

Emilian, mărturisitorul lui Hristos, a trăit sub împărăția lui Leon Armeanul, luptătorul împotriva icoanelor, fiind episcop al Cizicului. Și, de multe ori, a fost silit să se lepede de cinstirea Sfințelor icoane, dar nu s-a supus, ci petrecea, neclintit, pe cararea Sfinților Părinți. Pentru aceea, a suferit multe chinuri și supărări de la eretici,

dar pe toate le răbda, bucurându-se. El avea nădejde că, pentru necazurile cele vremelnice, va dobîndi bunătățile cele veșnice. Și, așa, prin pătimiri și prin rele chinuri fiind strîmtorat, a răposat întru Domnul, în surghiun, și s-a încununat cu cununa mărturisirii.

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Miron, făcătorul de minuni, episcopul Cretei (sec.III).

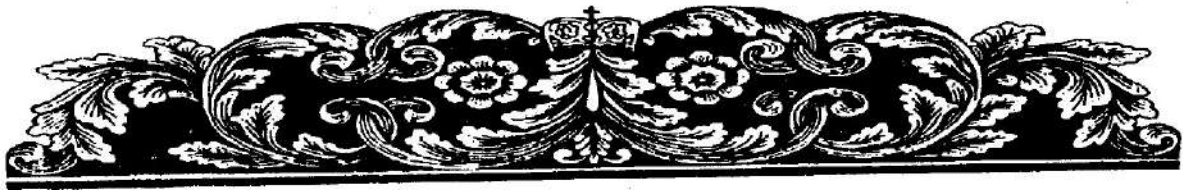
Sfîntul Miron s-a născut și a crescut în insula Creta. La început a avut femeie și lucra pămîntul, mîncîndu-și pîinea din sudoarea feței sale, și pe alții hrănind, pentru că, din roadele cele ce îi creșteau, împărțea săracilor și binecuvîntate de Dumnezeu se făceau ostenele lui. Căci, cît da din roade, pe atît se înmulțeau ele, că era milostiv mai mult decît ceilalți oameni. A aflat, odată, în aria sa, pe niște tîlhari furînd, care-și umpluseră sacii lor cu grîu și nu puteau să-i ridice de la pămînt, iar el, în loc să-i bată, sau să le facă vreun rău, venind, le-a ridicat lor sarcinile și, cu mîinile sale, le-a pus pe umerii lor, poruncindu-le să nu spună la nimeni lucrul acesta.

Pentru viața sa îmbunătățită, a fost pus preot al sfîntei Biserici a lui Dumnezeu și învăța popoarele sfînta credință și le întărea spre nevointele cele mucenicești, fiind prigonire, atunci de la păgînul împărat Decius. Iar, pierind Decius și prigonirea încetînd, Miron a fost ridicat la scaunul de episcop. Și cîntea pomenirea Sfîntilor Mucenici, celor ce au pățimit pentru Hristos, în vremea prigoanei și multe semne și minuni făcea. A oprit, odată, curgerea unui rîu, apoi, poruncind rîului, iarăși, a început să curgă în calea sa, și, îndată, a curs rîul cu mare pornire și s-a îndreptat la curgerea lui cea mai dinainte. Acest mare plăcut al lui Dumnezeu, făcînd și alte minuni și petrecînd toată viața sa cu iubire de Dumnezeu și cu milă de oameni, s-a mutat la Domnul, avînd vîrsta de o sută de ani.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Ioan Gură de Aur, spre lauda celor milostivi.

Cu adevărat, mare om și cîstit este bărbatul milostiv, pentru că milostenia, atunci este adevărată, cînd cineva o face cu dragoste și de bunăvoie, nesocotind că dă, ci, că primește dar, ca și cum ar dobîndi, iar nu ca păgubind. Pentru că mai de folos este a nu face binele, decît, făcîndu-l, să începi a te întrista. De ce te întristezi, omule? Au, doar, nu aștepti răsplătirea de la Dumnezeu, sau voiești aici răsplătirile? Pentru ce ai părăsit milostenia? Cu milostenia se curățesc păcatele, iar nu cu negustoria. Pentru că mulți și-au luat plata aici, însă pe cei ce au luat-o aici, nu-i fericește Scriptura, fiindcă s-au lipsit de plățile cele de acolo. Că Hristos va răsplăti acolo, ca și celor ce au pățimit pentru El pînă la sînge. A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 9 zile: pomenirea Sfântului Apostol Matia († 63).

Acesta a fost unul din cei șaptezeci de Apostoli ai Domnului Hristos, care s-a numărat cu cei unsprezece Sfinți Apostoli, în locul lui Iuda Iscarioteanul. Lucrul s-a făcut astfel: după patima cea de bunăvoie și după Învierea și Înălțarea la cer a Domnului nostru Iisus Hristos, ceata celor doisprezece, fiind neîmplinită, Sfântul Petru, cel mai în vârstă dintre Apostoli, stînd în mijlocul Bisericii, a ținut cuvînt despre aceasta, că se cuvine adică, a se împlini locul lui Iuda, care a căzut și a pierit, încît ceata cea de doisprezece Apostoli să rămîna întreagă și neschimbată, ca martorii cei aleși ai lui Hristos, de la Botezul Domnului, pîna la învierea lui din morți. Deci, au pus înaintea pe doi: pe Iosif, numit și Varsava, și pe Matia. Și, rugîndu-se, au tras sorții și aceștia au căzut pe Matia și a fost numărat cu cei unsprezece Apostoli. Această alegere s-a întărit curînd, prin trimiterea asupra lui a Duhului Sfînt, în chip de limbi de foc, precum a stat și peste ceilalți Sfinți Apostoli.

Despre viața Sfântului Apostol Matia nu știm aproape nimic, decît că și-a închinat-o propevăduirii Evangheliei. După o veche tradiție a Bisericii, el a predicat cuvîntul Domnului în Etiopia, unde, fiind cumplit chinuit de păgîni, a fost ucis cu pietre și așa și-a dat sufletul lui Dumnezeu.

Întru această zi, pomenirea Sfinților Mucenici Iulian, Marcian, și a celorlalți care au pătimit cu dînșii, pentru Sfintele icoane (sec. VIII).

Luînd sceptrul stăpînirii grecești, împăratul Leon, cel cu nume de fiară, care se mai numea și Conon și era de neam isaurian, a ridicat prigonire împotriva Bisericii lui Dumnezeu, scomînd o nouă erezie. Că socotea, adică, Sfintele icoane, drept idoli, iar pe cei ce se închinau lor cu credință, îi numea închinători la idoli. Deci, a poruncit ca pretutindenți să se lepede Sfintele icoane din Bisericile lui Dumnezeu, din toate casele și locuințele omenesti, să le sfarme și să le dea foc, sau să le arunce în apă. Iar pe cei care nu se învoiau cu păgînatatea lui, pe unii îi trimitea în surghiun îndepărtat, iar pe alții, îi chinuia și îi ucidea în multe feluri. Astfel, la început, preasfîntitul Ghermano, patriarhul Constantinopolului, care i se împotriva, a fost izgonit de pe scaun, cu necinste și cu bătaie, iar, în locul lui, a ridicat pe un oarecare Anastasie, eretic, de un gînd cu împăratul.

Întru acea vreme, mulți dreptcredincioși, stînd împotriva ereziei, se făceau mucenici, precum au fost și acești Sfinți, pe care îi pomenim astăzi. În Constantinopol, era o poartă ce se numea "Poarta de aramă", zidită în zilele marelui Constantin. Deasupra acelei porți, era chipul Mîntuitorului, de aramă, stînd de mulți, ani acolo. Pe acest chip, împăratul și patriarhul porunciseră să-l dea jos. Deci, răucredincioșii au pus o scară, pe care s-a suit un ostaș, ca să împlinească porunca. Și s-a adunat mulțime mare de credincioși care, apucînd scara, au aruncat-o jos. Aflînd de împotrivirea credincioșilor, împăratul a scos oștirea pe ulițele cetății și a omorît mulți dreptcredincioși, bărbați și femei, tineri și bătrîni, al căror nume numai Dumnezeu îl

știe. Pe cei care erau socotiți căpetenii ai răzvrătirii, i-au prins vii. Aceștia au fost Iulian, Marcian, Ioan, Alexie, Dimitrie, Foca, Petru și Leon. Luându-i, slujitorii împăratului i-au bătut fără cruțare și i-au aruncat în temniță, de unde îi scotea fiecare zi și le dădeau câte cinci sute de lovituri, vreme de optzeci de zile. Îndurându-se ei cu vitejie toate aceste chinuri și văzînd împăratul că mulți creștini sporesc credința lor, a dat poruncă de i-a scos în ulițele cetății și i-a ucis.

Odată cu ei a fost tăiată și una din femeile cele slăvite, anume Maria Patrică, pentru dreptcredincioasa cinstire a icoanelor, iar trupul ei a fost aruncat în adîncul mării. Tot atunci a fost prinsă și Cuvioasa Teodosia, monahia, ca una ce se află aceeași pricină, și a luat cunună mucenicească și se cinsteste pomenirea ei la 29 zile, ale lunii mai. Și toți, cei ce au pătimit pentru cinstita icoană a Mîntuitorului stau împreună, înaintea Stăpînului Hristos Dumnezeu, Căruia se cuvine slavă veci! Amin.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Vasilie cel Mare, despre împlinirea poruncilor.

Cel ce primind zece talanți, va ținea unul sau doi, dar pe ceilalți îi leapădă, și se dovedește a avea dreaptă înțelegere, ca unul ce dă înapoi pe cei mai mulți talanți, și, chiar mai puțin talanți de ar lepăda, tot greșește.

Ba, se osîndește chiar și acela căruia i s-a încredințat de cineva, chiar un singur talant și îl dă înapoi, deplin și întreg, precum îl luase; deci, se osîndește, pentru lipsă de cîștig cu talantul dat. Căci, cel ce a cinstit pe tatăl său, zece ani, iar, pe urmă, îl lovește, pe el, numai o dată, acela nu se numără, nici nu se cinsteste, ca un recunoscător, ci se osîndește, ca un ucigător de tată. Mergînd, dar, a zis Domnul învățați toate neamurile, spunîndu-le lor nu ca pe unele să le păzească, iar de altă parte să nu se îngrijescă, ci să păzească toate câte v-am poruncit vouă și Apostolul scrie: "Nedînd nici o sminteală întru nimic, ca să nu fie slujirea voastră defăimată, ci toate înfățișîndu-ne pe noi înșine, ca slujitori ai lui Dumnezeu". (II Cor. 6, 3-4).

Pentru că, dacă nu toate ne-ar fi fost de folos, spre cunoștința mîntuirii, apoi nu s-ar fi scris toate poruncile, nici nu ne-ar fi spus că este nevoie să se păzească toate. Ce folos îmi este mie din alte isprăvi, atîta vreme cît, te voi numi nebun un frate, mă fac vinovat de gheena? Ce folos îmi este a fi slobod de multe patimi, dar numai de una aș fi ținut în robie? Fiindcă, cel ce face păcatul, rob este păcatului.

Iar, de ar zice cineva: Oare, mulțimea creștinilor, care nu păzesc toate poruncile, au nici un folos din păzirea numai a unora? La aceasta, bine este să pomenim pe fericitul Petru, care, după atîta de multe fapte dumnezeiești, numai pentru că nu voia să păzească singură poruncă, a auzit pe Domnul zicîndu-i: "Dacă nu te voi spăla, nu ai parte pe Mine". (Ioan, 13, 8). Dar, ar mai zice cineva, că scris este: "Oricine va chema numele Domnului, se va mîntui." (Rom. 10, 13).

Drept aceea, destulă este și singură chemarea numelui Dumnezeului nostru, ca să se mîntuiască pe cel ce îl cheamă. Deci, să audă și acela pe Apostolul, zicînd, iarăși: "Dacă cum vor chema numele Aceluia, în Care încă nu am crezut?" (Rom. 10, 14). Sau, desigur, să auzi pe Domnul, Care "Nu oricine îmi zice Doamne, Doamne, va intra în Împărăția Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu, Celui din Ceruri". (Matei 7, 21). Iar, unii, chiar crezînd că fac voia lui Dumnezeu, dar nu cum voiește Dumnezeu, nici după înțelegerea dragostei dumnezeiești, pentru aceasta nu au sporire la sîrguința lor, după glasul însuși al Domnului nostru Iisus Hristos, Care a zis că fac acestea, "ca să arate oamenilor adevărat graiesc vouă, și-au luat plata lor". (Matei 6, 5). Căci a lepăda ceva din cele poruncite, nu este fără de primejdie. Dumnezeului nostru, slavă! Amin.

Întru această zi, învățatură despre cum se cade copiilor să cinstească pe părinții lor.

Ascultați, fiilor, porunca Domnului, spusă către legiuitorul acela, din Evanghelie: Aceasta este porunca cea dintâi să iubești, adică, pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești mult pe pământ. Pentru că cel ce cinstește pe părinții săi și ascultă poruncile lor, acela își va curăți păcatele sale și de Dumnezeu se va binecuvînta. Iar dacă cineva ar face rău părinților săi, acela greșeste înaintea lui Dumnezeu și de oameni este blestemat. Cel ce bate pe tatăl sau pe mama sa, să fie despărțit și osîndit de Biserică. Scris este că blestemul tatălui usucă pe fiul cel nesupus, iar al mamei îl deșrădăcinează. Că fiul nesupus, va fi spre pierzare. Pentru că cel ce minie pe tatăl și ocărăște pe mama sa și i se pare că nu greșeste față de Dumnezeu, acela părtaș este cu cei necurați. Pentru aceștia, a zis Isaia, că trebuie să fie scoși din tabără cei necredincioși și să nu vadă slava domnului. Și, iarăși, că ochiul cel ce face semn spre tată, ocărînd bătrînețele mamei să-l scoată corbii și să fie mîncat de vulturi. Cel ce cinstește pe tatăl său se va veseli de fii și, în ziua necazului, îl va izbăvi pe el Domnul și rugăciunea lui o va auzi. Cel ce ascultă de Dumnezeu va aduce mulțumirea maicii sale. Cel ce face plăcere tatălui său va trăi mult în bunătați. Drept aceia, fraților, și cu fapta și prin cuvinte, să fiți plăcuți părinților, ca să vie spre voi binecuvîntarea de la ei, pentru că binecuvîntarea tatălui întărește casa fiilor și rugăciunea mamei izbăvește de ispite. Fraților, sprijiniți bătrînețile tatălui vostru, chiar dacă i s-a împuținat și mintea, să nu-l defăimați în inima voastră. Să miluiești pe tată, pentru că rugăciunea tatălui nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Și să nu uiți ostenele mamei și grija și durerea ei pentru fii. Să nu te mulțumești a zice că multe haine și hrană le-am dat lor, fiindcă tu nu poți să-i naști pe ei, și atît să suferi, pentru dîșii, pe cît suferă ei pentru tine.

Drept acelea, cu frică și ca un rob să le slujiți lor, ca și aici să petreceți bine și în veacul ce va să fie să vă îndulciți. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 10 zile pomenirea Sfinților Mucenici Laurențiu Arhidiaconul, Sixt și Ipolit, episcopii Romei(† 258).

Aceștia au trăit în zilele împăraților Decius și Valerian.

Sfîntul Sixt era de la Atena, unde învățase și filozofia și mergînd la Roma a fost sfințit episcop, după ce Sfîntul papă Ștefan a mărturisit pe Hristos. Și, pornindu-se atunci prigoană asupra creștinilor, Sfîntul Sixt a poruncit lui Laurențiu, arhidiaconul său, care era de neam din Spania, să chivernisească visticria Bisericii și ajutorarea săracilor, iar el, vînzîndu-le toate, le-a împărțit la săraci. Deci, întorcîndu-se Decius din Persia a fost adus la el Sfîntul Sixt, episcopul, și, neplecîndu-se a se lepăda de Hristos, ci mărturisindu-L, cu îndrăzneală, ca Dumnezeu adevărat și atotputernic, i s-a tăiat capul. Deci, aducîndu-se și arhidiaconul Laurențiu și cercetîndu-se și despre sfințele odoare, Sfîntul Laurențiu a răspuns dregătorului că Biserica are odoare și avuții de seamă, pe care dacă îi vor lăsa timp, le va aduna, de unde sînt, și le va aduce înaintea lui. Și i-au statornicit să se înfățișeze după trei zile. Cînd s-a împlinit sorocul, Laurențiu a venit înaintea împăratului, aducînd, în căruțe, mulțime de

săraci, orbi, șchiopi, muți văduve și orfani, care trăiau din milosteniile Bisericii. Și, arătându-i pe aceștia, a zis împăratului: "Iată comorile de mult preț ale Bisericii noastre, avuții pe care furii nu le fură și rugina nu le stricăși care vor prețui mai mult în fața Dreptului Judecător". Dar împăratul, văzându-i pe aceștia, s-a pornit cu mînie și a poruncit să-l bată foarte rău pe Sfîntul Laurențiu. Apoi, l-au băgat în temniță, unde Sfîntul a tămăduit pe toți cei ce mergeau la el. Ceea ce văzînd, tribunul Calinic a crezut în Hristos și s-a botezat.

Deci, după aceasta, a stat, iarăși, Laurențiu în fața împăratului și neplecîndu-se a jertfi idolilor, l-au întins pe un grătar de fier ars în foc, pe care Sfîntul, dînd mulțumire lui Dumnezeu, și-a dat sufletul. Și a fost îngropat, precum se cădea, de papa Ipolit, pe care împăratul a trimis să-l ia și a poruncit să-l bată cu toiege de fier cu ghimpi, apoi l-au legat de cai sălbatici și, fiind tîrît mult, Sfîntul și-a dat sufletul lui Dumnezeu. Și aceasta s-a vestit în toată Roma, iar, de la Roma, în toată lumea. Și toți s-au întărit în credința Domnului nostru Iisus Hristos, a Căruia este slava în veci! Amin.

Întru această zi, cuvînt din viața Sfîntului Nifon, despre iubirea de arginți.

Umblînd, Sfîntul Nifon a văzut pe un om, pe care-l rugau mulți neputincioși, cerînd de la el milostenie. Iar el nici nu se uita la dînsii. Deci, Sfîntul Nifon, apropiindu-se de îngerul păzitor al aceluia, i-a zis: "Spune-mi mie, Îngerule, oare, multă avere are omul acesta?". Zis-a Îngerul: "Bogăție multă și fără de număr are, dar este iubitor de arginți, și, pentru un ban, se îmbolnăvește de moarte, și bate pe cei ai casei lui, omorîndu-i prin foame și prin goliciune și silindu-i pe ei la muncă". Zis-a Nifon: "cu ce gînd își amăgește cugetul său, ca să nu dea nimic la frații cei săraci?". A grăit lui Îngerul: "Ascultă-mă, ce-ți spun, că vine la dînsul dracul cel întunecat și-i pune lui în gînd, că va îmbătrîni și, după aceea, va cădea în boală și să nu dea averea sa la nimeni, ca nu cumva să nu-i ajungă lui, și să se căiască, zicîndu-și că în zadar a împărțit averea sa la săraci, și nu a sporit cu nimic. Și așa îl amăgește pe el necuratul drac, acestea punîndu-i-le în inimă adeseori. Iar el se supune gîndului aceluia, și se întunecă, nemiluind pe săraci". Apoi, Îngerul i-a mai zis lui Nifon: "Lasă-l să-i fie lui precum crede. Pentru că Dumnezeu nu este ispititor la rau. Și pe nimeni nu ispitește, ci fiecare se ispitește de ale sale patimi, de vreme ce ascultă de diavolul și se supune lui". Și aceasta zicînd s-a dus îngerul de la el.

Iar omul acela, după puțină vreme, a căzut în boală. Și era boala lui foarte cumplită. Deci, după ce a căzut omul în acea amară boală, atunci și-a dat toată averea sa la doctori și nici un folos n-a aflat de la ei, ci în și mai cumplite dureri a căzut. Și așa, multe zile chinuindu-se, a murit și cu sufletul și cu trupul. Și s-a împlinit, cu el, cuvîntul spus de Proorocul David: "Iată omul care nu și-a pus pe Dumnezeu ajutorul lui, ci a nădărdit în mulțimea bogățiilor sale" (Ps. 51; 5-6). Să nu vă înșele dracul fraților, ca să nu luați judecată fără de milă pentru zgîrcenie, dacă aveți avere, și să vă pierdeți sufletul și trupul și să nu luați Împărăția Cerurilor.

Întru această zi, învățătură a Sfîntului Vasilie despre invidie.

Să fugim, fraților, de invidie, de cursa cea drăcească, ca nu cumva legîndu-ne de răutatea păcatului, să cădem în osînda cea amară. Pentru că Domnul se împotrivesc celor mîndri, iar celor smeriți le dă dar. Deci, unde este invidie și

ceartă, acolo nu este cercetarea darului lui Dumnezeu, ci numai lucruri de defăimare și diavolești gânduri. Apoi, ce este mai ticălos decât invidia? Invidiază leneșul agonisirile celui bogat, dar el nu se ostenește, că din osteneală vine agonisirea.

Invidiază păcătosul curăția celui drept, dar nu voiește să se tragă pe sine însuși de la păcat. Invidiază desfrînatul întreaga înțelepciune a celui curat, dar nu voiește să se asemene cu viața lui. Invidiază, pe cei dimpreună cu el, lucrătorul cel viclean, care a căpătat aceeași plată, ca și cei care au lucrat un singur ceas, și nu-și aduce aminte de Hristos, Care a zis: "Prietene, nu-ți fac ție strîmbătate, nu cu un dinar te-ai tocmit cu mine? Ia-ți al tău și du-te, că vreau, și celui de pe urmă să-i dau, ca și ție. Oare, nu sînt Eu slobod, ca să fac ce vreau cu ale Mele? Chiar dacă ochiul tău este viclean, Eu însă sînt bun". Drept aceea, nu pășiți cu mîndrie și lăsați invidia. Pentru că invidia este întristarea inimii și stricăciunea sufletului, uscăciunea trupului, stricarea dragostei, vrajba față de toți, risipirea neamului, împiedicarea faptei bune, arvuna osîndeii, pierderea vieții, ce va să fie, și moștenirea Gheenei. Deci, acestea auzindu-le, fraților, să nu ținem invidie, ci să petrecem în dragoste.

Întru aceasta zi, cuvînt din cronograful Sfîntului Dimitrie, mitropolitul Rostovului, despre moarte.

În istoria Facerii, începînd de la Adam, la sfîrșitul viețuirii fiecărui strămoș, care a trăit mulți ani, citim acest cuvînt: "Și a murit". De pildă: "Zilele vieții lui Adam au fost nouă sute treizeci de ani și, apoi, a murit", "Zilele lui Set au fost nouă sute doisprezece ani, și, apoi, a murit", "Zilele lui Enoh au fost nouă sute cinci ani și, apoi, a murit", "Zilele lui Cainan au fost nouă sute zece ani și, apoi a murit" (*Facere* 5, 5, 8, 11, 14).

Și despre ceilalți strămoși, de asemenea, se citește că și-au sfîrșit viața lor, cea de mulți ani, cu moarte, din care vădit se arată puterea lucrătoare a cuvintelor lui Dumnezeu, pe care le-a zis către Adam: "Ori în ce zi veți mîncă din pomul cel oprit, veți muri. Iar, pentru noi, acest cuvînt: "Și a murit", ce se repetă adeseori în Sfînta Scriptură, este ca un ciocan ce lovește în piatră. Pentru că gîndul morții bate în mintea noastră și zdrobește împietrirea inimii. Că, dacă oamenii din lumea cea dintîi, care au trăit atît de mult, n-au scăpat de moarte, cu atît mai mult vom muri noi, cei ce trăim puțină vreme. Aceia, trăind atîtea sute de ani, își așteptau moartea lor, iar noi, avînd sfîrșitul lîngă ușă, oare nu îndelungă vreme se cuvine s-o așteptăm pe ea? Oare, în zadar se citește în toate zilele, în rugăciunea celor ce merg spre somn: "Iată groapa îmi este înaintea, iată moartea îmi stă în față?" Că ce este moartea? Ce este obiceiul morții și care sînt faptele ei și ce nevoie ne silește să avem gîndul morții? Să ne gîndim la aceasta, noi muritorii.

Moartea este despărțirea sufletului de trup, dezlegarea de legătura firească a acestora, risipirea stihurilor, prin care firea omenească stă împreună. Oprirea organelor omenești, nesimțirea simțirilor, încetarea vieții, dezlegarea alcătuirii omenești. Că omul din trup și din suflet este alcătuit, iar, murind el, nu mai este om, chiar dacă trupul văzut stă de față, chiar dacă și sufletul rămîne nemuritor. Că, de vreme ce sînt despărțite între ele, nici sufletul nu este om, ci numai suflet, nici trupul nu este om, ci stîrv. Și, pentru aceea, firea celor vii se teme de moarte, de vreme ce moartea ia, de la firea celor vii, puterea aceasta, ca, adică, să nu fie ea cum era să nu fie omul om, ci întru nimic să se întoarcă cu totul, pînă în ziua judecății, și la trîmbița Arhanghelului, care va să deștepte pe cei morți.

Obiceiul cel firesc al morții este ca, fără de știre, să vie la om, chiar dacă de toți este știută. Pentru că, ce este mai știut în viața noastră, decât moartea, de vreme ce, după cuvîntul apostolic: "Este rînduit oamenilor o dată să mîoară, iar, după aceea să fie judecată" (Evr. (9, 27). Și ce este mai neștiut decât venirea sau ceasul morții? Precum și Domnul însuși, în Evangheliile, grăiește: "Nu știți ziua, nici ceasul, cînd vine Fiul Omului" (Matei 25, 13). Știută este de toți moartea de vreme ce ea, nemutat și neschimbat, la fiecare va să vie. Și nimeni nu poate să scape de ea. Neînștiințată este venirea ei, deoarece nu dă veste despre sine, nici nu caută la vreme, nici nu numără zilele și anii, nu așteaptă bătrînețea, nu cruță tinerețea, nici nu întreabă dacă este cineva gata. Nici un ceas nu slăbește pe omul nepregătit, atunci cînd vine la el. Știută este moartea, că după cum oameni sîntem, tot atît și muritori sîntem. Știută este moartea, de vreme ce tuturor, celor ce se nasc în lumea aceasta, calea vieții lor nu duce în altă parte, ci numai la moarte. Însă, nearătată este vremea morții, pentru că nu știe nimeni în ce loc îl așteaptă pe el moartea, sau cînd îl va ajunge pe el ceasul morții. Știut este, că sufletul, de trup, se va despărți negreșit, dar nu se știe cum se va despărți, după firea legii morții, sau după vreo silitoare primejdie. Toți știu că vor muri, dar chipul morții lor, cum, și în ce întîmplare, vor muri, nimeni nu poate să știe. Moartea știută este fiindcă, după dreapta judecată a lui Dumnezeu, ca o pedeapsă, cade pe tot neamul omenesc, pentru păcatul strămoșesc. Dar nearătat este ceasul morții, fiindcă, vremii vieții omenești, Dumnezeu nu i-a pus hotar vădit, ci întru judecățile Sale cele neștiute, a ascuns-o pe ea. Știm că vom muri, dar nu știm cînd vom muri, ori astăzi ori mîine, ori dimineața, ori tîrziu, ori ziua, ori noaptea. Mulți, culcîndu-se să doarmă, spre noapte, nu s-au mai deșteptat din somn, ci au fost găsiți morți, și li s-a făcut somnul, moarte, iar patul mormînt. Mulți, din somnul nopții, deșteptîndu-se și văzînd ziua, noaptea n-au mai ajuns-o. Benchetuia Baltazar, împăratul chaldeienilor, de cu seară, și, acum, tare se veselea, și, iată a văzut mîna unei ființe nevăzute, scriind pe perete, în preajma luminii, neștiute cuvinte, judecata de moarte asupra lui, și a fost ucis chiar în noaptea aceea. Oare, știa el ceasul cel atît de grabnic al morții sale? Oare, se gîndea că va muri în acea noapte? A adormit pe patul său, seara tîrziu, Olofern, conducătorul oastei asirienilor, plin de vin, și, îndată somnul, în moarte l-a schimbat tăindu-i-se capul, de o mîna femeiască. Și cel ce, seara se lăuda, că a doua zi va lua cetatea Betulia, ca pe o pasăre, acela, el însuși, a căzut în lațul morții. Se îngrijea bogatul căruia îi rodise țarina unde să-și adune roadele, hambarele cele mici să le risipească și mai mari să le zidească. Se gîndea la ani mulți, să mînînce, să bea, să se veselească. Iar Dumnezeu i-a zis lui: "Nebune, în această noapte voi cere de la tine sufletul tău" (Luca 12, 20). Și, așa, cel ce aștepta să trăiască ani mulți a murit fără de veste. O, cît de neștiută este venirea și ceasul morții. Bine ne sfătuiește Domnul, zicîndu-ne: "Lauți amînte, priveghiați și va rugați, că nu știți cînd va fi acea vreme" (Marcu 13,33).

Iar lucrările morții sînt acestea: ia, de la om, tot ce are el în lumea aceasta: bogăția, cîntea, slava, frumusețea, desfătarea tuturor bunătăților, deoarece cînd moare, omul le lasă pe toate, "nu va pogori cu el slava lui" (Ps. 48, 18). Desparte pe unul de altul, pe părinți de fii, pe stăpîni de slugi, și toată iubirea omenească, și toată nădejdea celor vremelnice o curmă și o pierde. Deschide omului ușa veșniciei și o începe pe ea, oricum ar fi, bună sau rea. Dreptilor, le deschide ușa veșniciei celei fericite, care este Împărăția Cerească, iar păcătoșilor, celor ce mor fără pocăință, le deschide ușa veșniciei celei dureroase, care este în iad. Pentru că, în ce fel îi este aici această viață, în acest fel, îi va fi lui acolo și răsplătirea.

Deci, ni se cade nouă, muritorilor, să avem de-a pururea în minte gîndul morții și să învățăm aceasta, ca, temîndu-ne de neștiutul ceas al morții, să ne înfrîmăm de

la lucrurile care mînie pe Dumnezeu și să fim totdeauna gata de ieșire. Sfîntul Ioan Scărarul spune că atît de folositor este gîndul morții, la cei ce vor să mîntuiască, pe cît de trebuincioasă este pîinea pentru om. Că, precum fără pîine nu se poate trăi, așa fără de gîndul morții, nu este cu lesnire cuiva să-și îndrepte viața sa. Fără de pîine, cu trupul, și, fără de gîndul morții, cu sufletul, omul slăbește. Pîinea întărește inima omului, iar pomenirea morții întărește viața cea îmbunătățită. Cel ce are pîine nu moare de foame, iar cel ce are de-a pururea gîndul morții, nu-și omoara sufletul său cu moartea păcatului, nu greșește de moarte. Despre Isihie Hozevitul, scrie același Ioan Scărarul că, trăind din început fără grijă de sufletul său, s-a îmbolnăvit și a murit. Și, zăcînd mort timp de un ceas, s-a deșteptat din moarte, ca din somn, întorcîndu-se sufletul lui într-însul cu dumnezeiasca poruncă. Deci, după învierea sa, s-a închis în chilia lui, și a trăit, acolo, doisprezece ani, neieșind și nevorbind cu nimeni nimic, ci numai puțină pîine și apă, ce i se aducea lui, gusta și, pururea tăcînd, lacrimi fierbinți din ochii săi vărsa neîncetat. Iar, cînd avea să se sfîrșească cu totul, frații, deschizînd ușa, au intrat la el și l-au rugat mult să le spună lor ceva de folos. Și numai aceasta au auzit de la el; "Iertați-mă, nimeni, de va avea pomenirea morții, nu va putea să păcătuiască vreodată". (Scara. Cuv. VI. 20). Aceasta zicînd, s-a sfîrșit în Domnul. Și se minunau aceia, care cunoscuseră mai înainte viața lui cea fără de grijă, cum s-a îndreptat el, prin gîndul morții. Deci, să ne învățăm și noi, spre aducerea aminte de moarte și să ne îndreptăm, pe noi înșine, pînă ce avem vreme, ca să nu ne apuce pe noi moartea nepregătiți. Să luăm aminte la sfatul, folositor al Sfîntului Ioan Scărarul, care zice: "Pomenirea morții, de-a pururea, să se culce și să se scoale cu tine!"

Luna august în 11 zile: pomenirea Sfîntului, marelui Mucenic Evplu Diaconul († 304).

Acesta a trăit în zilele împăratului Dioclețian, trăgîndu-se din cetatea Catania, care se afla în Sicilia. Deci, fiind mare prigonire împotriva creștinilor, de pretutindeni, a fost trimis în părțile Siciliei un dregător cumplit, anume Calvisian. Acesta, aducînd tot poporul, bărbați și femei, de toată vîrsta, a dat pe față porunca împăratului, ca, dacă se va afla cineva, care să pomenească numele lui Hristos, acela să fie dat la chinuri și ucis. Și, chemînd slugile sale, le-a poruncit să cerceteze în tot chipul, de nu cumva se află cineva care să țina credința creștinească, fie și în taină.

Și, apropiindu-se, unul din slujitori a zis: "Este aici, în cetate, un om anume Evplu, care poartă cu sine o carte. El străbate ulițele și casele, vorbind de Dumnezeu creștinilor". Că Sfîntul era diacon și purta cu sine Cartea Evangheliei, din care citea poporului minunile lui Hristos, și-l învăța să creadă întru El. Acestea auzind, dregătorul a trimis să-l prindă și să-l aducă legat, înaintea sa. Și a fost găsit într-o casă săracă, citind din Sfînta Evanghelie, și învățînd pe cei ce-l ascultau. Deci, a fost cercetat de Calvisian, iar Sfîntul, nelăpădîndu-se de Hristos, a fost legat, mai întîi, cu mîinele și picioarele de genunchi. După aceea a fost spînzurat pe un lemn și a fost strujit cu gheare de fier. Deci, a auzit glas din cer, zicîndu-i: "Fii tare Evplu, că hainele cele adevărate îți sînt gătite tie". A poruncii, atunci, dregătorul să-i zdrobească falcile, pulpele și gleznele cu ciocane de fier și l-au aruncat în temniță, cu Evangelia legată de grumaji, poruncind ca șapte zile să nu i se dea nici pîine nici

apă. Și aici, făcînd rugăciune, a izvorît apă. Deci, iarăși, scoțîndu-l la întrebare și rămînînd statomic în credință, i-au pătruns urechile cu țepușe de fier înroșite în foc și i s-a tăiat capul.

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Nifon, patriarhul Constantinopolului († 1508).

Sfîntul Nifon era din Moreea (Grecia). S-a născut din părinți mai străluciți în dreapta credință și prin faptele bune, decît prin neam, primind, de la botez, numele de Nicolae. Arătînd multă dragoste de carte, a avut mulți dascăli iscusiți și, luînd, de la unul din ei, chipul monahicesc, și-a schimbat numele din Nicolae, în Nifon.

Deci, fericitul Nifon, întărit cu rugăciunile dascălilor săi, a zburat, ca un vultur, la muntele Athos. Acolo, cercetînd mai multe mănăstiri, schituri, peșteri și chilii pustricești, s-a așezat, în cele din urmă, la mănăstirea Dionisiou. A petrecut foarte multă vreme fericitul Nifon în această mănăstire, ostenindu-se cu scrierea cărților sfînte. Aflînd de evlavie și de înțelepciunea lui, clerul și credincioșii din Tesalonic, l-au ales mitropolit. Și a păstorit, cu vrednicie, învățînd și întărinînd în dreapta credință pe credincioșii săi, tulburați de zvonurile unirii mincinoase de la Florența (1439). La anul 1484, mitropolitul a luat parte la un sinod, ținut în Constantinopol, osîndind sinodul de la Florența. La anul 1486, mitropolitul Nifon s-a învrednicit a fi ales patriarh de Constantinopol. Dar erau vremuri deosebit de grele, că, de la cucerirea Constantinopolului (1453), turcii se amestecau neconținut în treburile Bisericii Ortodoxe, de aceea și păstoria Sfîntului Nifon a fost zbuciumată. A fost alungat din scaun și, iarăși, chemat, la cererea credincioșilor, iar, pe la 1498, a fost surghiunit la Adrianople.

În această cetate, l-a aflat voievodul Munteniei, Radu cel Mare, în anul 1508, pe cînd se întorcea de la Constantinopol, spre țară, și l-a înduplecat să vină să facă rînduială în Biserica Munteniei. Deci, îndată ce a sosit în Țara Românească, Sfîntul a adunat în sobor egumenii și boierii țării și, așa, s-au întemeiat episcopiile de la Rîmnic și de la Buzău, iar Sfîntul Nifon a sfințit pe cei doi episcopi. Nu a trecut, însă, multă vreme și Sfîntul Nifon nu s-a mai putut bucura de buna rînduială ce făcuse, căci voievodul însuși a săvîrșit o nelegiure, căsătorind pe o soră a sa, cu un boier, Bogdan cu numele, care avea, în Moldova, de unde venise, soție și copii. Sfîntul Nifon nu putea încuviința o asemenea căsătorie și a rămas neînduplecat, la cererea voievodului. După puțină vreme, a plecat din Țara Românească, luînd drumul Sfîntului Munte, așezîndu-se mai întîi, la mănăstirea Vatoped și, apoi, la iubita lui mănăstire Dionisiou. Aci, ajungînd la vîrsta de 90 de ani, și-a dat fericitul lui suflet în mîinile lui Dumnezeu, la 11 august 1508.

După șapte ani, Neagoe Basarab, noul Domn, a trimis pe oamenii lui la mănăstirea Dionisiou și, cu încuviințarea monahilor de acolo, dezgropînd moaștele Sfîntului Nifon, l-au pus într-un sicriu de lemn și l-au adus la țară. Cu mare alai, s-au așezat ele deasupra mormîntului lui Radu cel Mare, la mănăstirea Dealul, ctitoria lui Radu, ca, astfel, Sfîntul să ierte greșeala răposatului voievod.

Apoi, voievodul Neagoe a dat poruncă să fie puse sfintele moaște într-o raclă de argint, poleită cu aur și pietre scumpe și să le ducă înapoi, la Sfîntul Munte. Dar, văzînd frații monahi, din acea mănăstire, adîncă evlavie a voievodului Neagoe, i-au dăruit lui capul Sfîntului și o mîna. Iar, zidind biserica sa de la Argeș, voievodul Neagoe le-a așezat în frumoasa sa ctitorie.

Întru această zi, istorisire despre icoana, cea nefăcută de mînă, a Domnului, Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

În zilele binecuvîntatului și credinciosului împărat Tiberiu (578-582) s-a făcut o minune mare și preaslăvită. O femeie de rang înalt, anume Maria, iubitoare de Hristos și patriciană, de bun neam, fiind văduvă, a căzut într-o boală grea și fără de leac. Și, deznădăjduind de tot ajutorul omenesc, s-a lăsat în nădejdea Domnului și Dumnezeuului nostru Iisus Hristos. Deci, punînd întru sine gînd bun, a trimis la preoții care slujeau la icoana Domnului, cea sfîntă și nefăcută de mînă, rugîndu-i să vină la ea. Aceștia venind, a căzut la picioarele lor, zicînd: "Rogu-vă, stăpînii mei, de vreme ce Dumnezeu, pentru păcatele mele, a vrut să mă chinuiesc cu această boală grea, de moarte, pentru aceasta, voiesc eu, ticăloasa și nevrednica, să primesc Sfîntul chip al Domnului nostru, în săraca mea căsuță, 40 de zile, ca, prin rugăciunile voastre, să facă Domnul milă cu mine". Și ei, știindu-i viața și duhovniceasca ei așezare, i-au adus sfînta icoană și, deschizînd sfînta raclă, îndată, căzînd, femeia s-a închinat și a sărutat-o și, luînd o pînză de bumbac, pe măsura Sfintei icoane, a pus-o deasupra ei. Deci, punînd-o într-un sicriu curat, a închis-o și așezînd-o în paraclisul casei sale, îi făcea strălucită lumină de făclii aprinse, slujind Liturghie 40 de zile. Și, dacă s-au plinit cele 40 de zile, au început a se întări durerile femeii, fiind atît de nesuferite, încît, nici din pat nu putea să se ridice. Deci, strigînd o slujnică, pe care o știa mai curată, i-a zis: "Să aduci racla Sfintei icoane, ca să mă închin, doar aș găsi puțină odihnă de la durerile care m-au cuprins". Și aceea, mergînd în paraclis a văzut o minune mare și înfricoșată și preaslăvită, căci o văpaie de foc mare ieșea din sfînta raclă și se suia pînă la podul casei. Și cuprinzînd tot altarul, se pogora pînă la fața pămîntului, iar slujnica, minunîndu-se, a căzut la pămînt. Deci, alergînd, altă slujnică a spus stăpînei sale, care, și ea, înfricoșîndu-se foarte, s-a pogorît din pat și, mergînd, cu mare greutate în paraclis și văzînd văpaia cea de foc, a strigat: "Doamne miluiește!" Deci, a trimis și a adus degrabă pe slujitorii Sfintei Icoane, care, urmați de popor mult, s-au mirat, văzînd toți minunea, că se suia și se pogora văpaia, ca o pînză de corabie, ce se umflă de vînt tare. Și toți au strigat: "Doamne, miluiește!" Și, făcîndu-se rugăciune preotească s-a potolit văpaia. Și, deschizînd racla au aflat icoana, cea nefăcută de mînă, neatinsă de foc. Deci, luînd pînza cea de bumbac, pe care o pusesse patriciana deasupra icoanei, mare minune, au aflat pe ea alt chip al Stăpînului, tot nefăcut de mînă, asemenea chipului celui dintîi. Pentru care lucru au slăvit toți pe Dumnezeu și, sărutînd chipul, l-au pus deasupra femeii și, îndată, au lăsat-o durerile și boala și s-a tămăduit femeia. Și, făcîndu-se desăvîrșit sănătoasă, s-a ridicat și a slăvit pe Dumnezeu, împreună cu toți cîți au mers acolo cu preoții. Apoi, peste cîțiva ani, acea cinstită femeie s-a gîndit să dăruiască sfîntul chip la o mănăstire de monahii, ce se afla la Militina Armeniei, la mănăstirea Sfintei Înălțări a Domnului. Deci, aflîndu-se femeia cu acest gînd, ca și cînd s-ar fi dat veste, iată a sosit acolo, la Constantinopol, Dometian, arhiepiscopul Melitinei, vărul împăratului Mauriciu, împreună cu cei mai de cinste ai cetății și, înțelegînd acest semn, Patricia a dat sfîntul chip în mîna arhiepiscopului, spunîndu-i gîndul ei, și așa a fost trimis în Melitina.

Dar nu se cade să trecem sub tăcere a doua minune, care s-a făcut cu această icoană. Că, năvălind perșii, în zilele împăratului Heraclius (610-641), călugărițele mănăstirii, temîndu-se ca nu cumva să le robească și pe ele, au luat cinstitul chip și s-au dus la Constantinopol, unde au primit o mănăstire, de la Serghie, patriarhul. Și,

aflînd de această sfință și nefăcută de mîna icoană, patriarhul a luat-o, fără voia călugărițelor. Însă, într-acele zile, i-au venit multe necazuri, de la împărat, asupra lui și multe tulburări pentru Biserică. Deci, mirîndu-se mult de aceasta, a văzut noaptea, în vis un om înfricoșător, care sta deasupra lui și-i zicea: "Întoarce, cît mai degrabă, mănăstirii ceea ce ai luat, pe nedrept". Și, dacă s-a sculat, sta și se gîdea și, chemînd pe slujitorii lui, i-a întrebat: "Ce sînt aceste necazuri și pentru care pricina pătinesc eu acestea? Și ce este acest vis? Că eu nu știu să fi luat cuiva ceva?" Iar ei i-au zis: "Nu băga în seamă unele ca acestea, stăpîne, că n-ai napăstuit niciodată, pe nimeni, iar necazurile și nălucirile acestea sînt din lucrare drăcească". Deci, cînd s-a făcut noapte, iarăși, i s-a arătat acel înfricoșător om care i-a zis: "Întoarce, cît mai curînd, ceea ce ai luat călugărițelor, de la mănăstirea Înălțării. Oare, nu știi că ele sînt străine și fără de mîngîiere, că au venit din altă parte?" Deci, deșteptîndu-se a zis către eclesiarhul lui: "Frate cînd ai luat chipul Stăpînului, de la călugărițe, cum li s-a părut lor aceasta?" Iar el a zis: "Le-a fost foarte greu, pîrinte și, de ar fi putut, ne-ar fi cercetat". Atunci, a priceput patriarhul și s-a umilit pe sine și, degrabă, cu multă cinste, a trimis sfîntul chip la mănăstirea călugărițelor, în ziua de 29 a lui decembrie. Și s-au potolit bîntuielele și necazurile patriarhului. Și, dacă au luat sfîntul chip, s-au bucurat și călugărițele.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Vasilie cel Mare.

Cum voi fi împreună cu lov, eu, care n-am primit, cu mulțumire, necazul ce mi s-a întîmplat? Cum voi fi împreună cu David, eu, care n-am avut ca el, îndelungă răbdare, împotriva vrăjmașului? Cum, iarăși, voi fi cu Daniil, eu, cel ce n-am căutat pe Dumnezeu, cu înfrînarea cea de-a pururea și cu rugăciunea cea iubitoare de osteneală? Cum voi fi cu fiecare dintre Sfinți, eu, cel ce n-am umblat pe urmele lor? Cine este atît de nesocotit cîrmuitor de nevoițe, ca să încununeze pe cel biruitor, la fel cu acela care nu s-a nevoit nicidecum? Care cîrmuitor, la împărțirea dobînzilor cheamă pe cei care nici nu s-au arătat la război, răsplătindu-i ca pe cei ce au biruit? Bun este Dumnezeu, dar este și drept. Și El va da celui drept răsplătirea, ceă după vrednicie, precum este scris: "Fă bine Doamne, celor buni și celor drepti cu inima; iar pe cei ce se abat pe căi nedrepte, Domnul îi va duce cu cei ce lucrează fărădelegi" (Ps. 124, 5). Este milosiv, dar și drept judecător. El iubește milostenia, dar și dreapta judecată. Drept aceia, zice: "Mila și judecata voi cînta Ție Doamne". Știi doar, a cui este mila. Fericiti, zice Domnul, cei milostivi, că aceia se vor milui. Vezi, dar că El, cu socotință, primește milostenia. Că nu fără dreptate miluiește și nici nu judecă fără milostenie. Că nemilostivă este judecata, pentru cel ce n-a făcut milă. Că milostiv și drept este Domnul.

Drept aceea, să nu-L cunoașteți pe Domnul numai pe jumătate. Cel ce face să răsară soarele, Acela osîndește și la pierderea vederii. Cel ce dă ploaie, Acela plouă și cu foc. Acelea, de mai înainte sînt semnele bunătății, acestea, semnele dreptății. Pentru acelea, să-L iubim, pentru acestea, să ne temem.

Iar, după învîrtoșata și nepocăita inimă a ta, îți aduni, ție însuți, mînie pentru ziua mîniei. Că nu pot să se mîntuiască cei ce nu fac fapte bune, după poruncile lui Dumnezeu. Iar, a trece cu vederea ceva din cele poruncite, nu este fără de primejdie. Amară este cîrmuirea, fiindcă ea ne așează pe noi, ca pe niște judecatori ai întemeietorilor legii, ca, pe unii, să-i rînduim după lege, iar, pe alții să-i slobozim. Adaugă, la grija ta, și sfatul acesta de obște, trăirea nevoitorilor Ortodoxiei, pe care

o cinstim, ca pe o ajutătoare la păzirea poruncilor Evangheliei, ca să nu piardă nimic din cele poruncite.

Căci, se cade, ca desăvârșit să fie omul lui Dumnezeu, precum este scris, ca, prin toate poruncile, să se desăvârșească măsura creșterii lui Hristos în noi. Drept aceea, și în dumnezeiasca Legea scrie: Deși vita cea vătămată este curată, nu este, însă, primită ca jertfă lui Dumnezeu. Deci, numai cu osteneală se va afla măsura împlinirii, după făgăduința Domnului nostru Iisus Hristos, prin învățătura și povățuirea Sfântului Duh. Așa, și nouă, asemenea, nevointă ne trebuie, când ne lenevim, spre îndreptare și petrecem, fără strădanii, la păzirea celor date nouă, spre împlinire. Drept aceea, a zis Domnul: "Cuvîntul pe care L-am grăit, acela vă va judeca pe voi în ziua cea de apoi". Că sluga, care nu știe voia stăpînului sau, și face cele vrednice de bătaie, se va bate mai puțin, dar cel ce a știut și n-a făcut, acela se va bate mult. Să ne sîrguim, deci, acum, spre lucrarea cuvîntului celui fără de prihană, ca roditoare să ne fie nouă învățătura. Și, așa, luînd aminte cu trezire la cele grăite în Scripturi, să ne sîrguim a scoate la lucrare și sporire dumnezeieștile cuvinte. Că nu știm în care zi sau ceas va veni Domnul nostru.

Întru această zi, învățătură a Sfântului Efrem, despre folosul sufletesc.

Temeți-vă fraților, de vorbele cele vătămătoare și nefolositoare de suflet, ca în liniște să fie sufletele voastre. Că mai bine este a arunca o piatră, din nebăgare de seamă, decît a zice un cuvînt deșert. Veselia dreptilor este dreptatea, iar căile lor sînt milostive și cel ce face milostenie va afla viața. Să nu ai prietenie cu cel mai mare al locului, ascultă-i cuvintele, dar faptele lui rele să nu le faci. Să nu iubești a merge la tîrg, și să nu zici că ochiul meu este curat, căci ți-l vei face dușman. Să nu bei vin, ca să nu ți se întoarcă inima spre dulcele trupesti. Să nu mănînci prea mult, ca să nu ți se întunece mintea. Să nu-ți închizi ușile tale, față de străini, ca să nu-și închidă Domnul ușile Sale, față de tine. Cu ce măsură veți măsura, vouă. Să cercetezi pe cei bolnavi, ca și Dumnezeu să te cerceteze pe tine. Să nu dormi mult, ci te roagă cu dinadinsul lui Dumnezeu, să-ți fie ție de ajutor, ca să scapi ca o pasăre din laț. Să mergi de-a pururi la biserica lui Dumnezeu. Pe cei ce Mă proslăvesc pe Mine, îi voi proslăvi. Aceasta făcînd-o, tu însuși te vei mîntui, și totdeauna pe cei ce sînt ca tine. Și orice vei cere de la Dumnezeu, degrabă vei lua, ca unul curat cu sufletul. Să nu-ți cîștigi ție lucruri mai presus decît trebuința ta, ci să petreci în viață smerită. Ostenește-te cu mîinile tale, ca să dai și celor ce au trebuință. Acestea, de le vei face, Dumnezeu îți va da ție veșnicele Sale bunătăți. A Căruia este slava, cîntea și stăpînirea, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 12 zile: pomenirea sfinților Mucenici Fotie și Anichit († 305).

Acești Sfinți Mucenici au pătimit pe vremea păgînului împărat Dioclețian și erau din cetatea Nicomidiei; Anichit era slujbaş împărătesc, iar Fotie era nepotul lui. Stînd însuși împăratul, pe scaunul de judecată și osîndind pe creștini, Anichit, plin de dragoste pentru Hristos, a venit singur și a mărturisit, cu îndrăzneală, credința sa

Împăratul a poruncit să i se taie limba și apoi, să fie dat fiarelor sălbatice ca să-l sfîșie. Sfîntul nu s-a abătut de la credința lui, ci a primit osînda cu multă îndrăzneală. A fost întins pe o roată cu țepușe ascuțite și, apoi, a fost aruncat într-o căldare cu plumb topit. Fotie, văzînd puterea credinței unchiului său, a mers, și el, și a mărturisit că se închină lui Hristos, ocărînd idolii păgînești. Împreună pătimind, unchiul și nepotul au rușinat, prin răbdarea lor, pe prigonitorii cei fără de suflet, pînă ce, cu voia lui Dumnezeu, au primit moartea, fiind arși de vii. Și așa au primit sfîrșitul chinurii lor și cununile biruinței.

Întru această zi, învățătură a Sfîntului Ioan Gură de Aur, pentru umilința sufletului.

Să stea scrise, întotdeauna, în gîndul tău, tainele acelea despre înfricoșătoarea a doua venire, adică: Judecătorul cel înfricoșător, șezînd pe scaun, cărțile deschise, faptele cele ascunse ce se vor vădi, desfrînările, furtunile, jafurile, lăcomiile, hulele, clevetirile, invidiile, războaiele, batjocurile. La acestea toate să te gîndești, iubitule. Încă, și la acestea să iei aminte: rîul cel clocotitor al focului nestins, mulțimi nenumărate de îngeri, care stau înaintea, împrejurul Tronului, și tot neamul omenesc întrebat și dînd răspuns de cele făcute, dreptii despărțindu-se de cei păcătoși. Și, pe scurt, să zicem și cele ce se vor întîmpla dreptilor atunci. Că blîndețile, dreptatea, înțelepciunea, milostenia, alinarea, răbdarea în primejdii și toată ceata faptelor bune avîndu-le, acestea îi vor duce în Împărăția Cerului. Precum rădăcina tuturor acestora este postul, asemenea și rădăcina tuturor aceloră este sațiul. Și nu se cade a grăi de rău despre omul drept. Iar cei ce blestemă și urăsc pe robul lui Dumnezeu, greșesc asupra lui Hristos. Că sufletul cel ce place oamenilor și dorește slavă de la ei, nu va vedea Împărăția Cerului, chiar și lucruri bune de ar face.

Prin trei lucruri poate tot sufletul să se lipsească de Dumnezeu: sau prin căldura credinței, sau prin frica de Dumnezeu, sau prin învățatura Domnului. Vîrfurile faptelor bune este de a răbda cu bucurie minciunile și clevetirile, fiindcă, cel cu adevărat smerit cu gîndul, nu se tulbură cînd este asuprit, nici nu se răzbună pentru că este asuprit, ci primește clevetirea, ca și cînd ar fi adevărată. Și nu se îngrijește a se certa cu oamenii, că l-au clevetit, ci își cere iertăciune. Iar unii și-au pus și nume de batjocură, măcar că ei nu erau asemenea oameni. Iar cînd vei voi să faci începătură la lucrul lui Dumnezeu, socotește, mai întîi, că nu ai de trăit veșnic în lumea aceasta, că nădejdea numai în viața aceasta, slăbește mintea. Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 13 zile: Mutarea moastelor Preacuviosului Părintelui nostru Maxim Mărturisitorul.

Pomenirea vieții și a patimilor Sfîntului Maxim s-a făcut la 21 ianuarie astăzi, prăznuim aducerea în Constantinopol a sfîntelor lui moaste. Știut este, că Sfîntul Maxim, marele luptător pentru dreapta credință, a fost surghiunit de împăratul Constanțiu al II-lea, în anul 662, în Țara Iazilor, pe coasta de răsărit a Mării Negre. Acolo, Sfîntul, cu limba și cu mîna dreaptă tăiate, s-a mutat la Domnul, în același an, la 13 august, în urma chinurilor suferite, la vîrsta de 82 de ani. Și a fost înmor-

mîntat într-o mănăstire de acolo. Mai tîrziu cînd ereticii erau înfrînți și pace domnea iarăși în sînul Bisericii, moaștele Sfîntului au fost aduse, cu mare cinste de la mănăstirea unde a fost înmormîntat, la Constantinopol. Dumnezeuului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt din Pildele lui Solomon.

Fiul meu, să nu te asemeni oamenilor răi, nici să nu dorești a fi ca dîșșii. Pentru că minciuni cugetă inima lor și buzele lor grăiesc lucruri năpraznice. Cu înțelepciune se ridică o casă și cu chibzuială se întărește. Și cu știință se umplu cămările ei, de toată avuția, cinstită și bună. Mai bun este un înțelept, decît un voinic, și omul priceput, decît unul plin de putere. Cu dibăcie se face războiul, iar biruința se dobîndește cu mulți sfătuitori. Înțelepciunea și gîndul bun stau la poarta înțelepților și înțeleptul nu se abate de la legea lui Dumnezeu, ci se sfătuiește în adunări. Cei neîncercați se înfîlesc cu moartea și moare în păcate cel fără de minte. Să nu te scumpești a-i izbăvi pe cei duși la moarte și a-i răscumpăra. Iar de vei zice: "Nu-l știu pe acesta", să știi că Domnul știe inimile tuturor. Și cel ce a dat suflare tuturor, Acela știe toate și va răsplăti fiecăruia, după faptele lui.

Fiul meu, înțelepciunea este dulce ca mierea, dacă o vei afla, va fi bună moartea ta, și nădejdea ta nu te va părăsi. Dacă cel drept cade de șapte ori și tot se scoală, cei fără de lege se poticnesc în nenorocire. Dumnezeuului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Simion cel Nou.

Mulți au fericit viața pustnicilor, iar alții cele sobornicești, adică viața de obște, iar alții pe cei ce s-au făcut povățuitori, ca să înțelepțească și să învețe pe oameni, și să așeze mănăstiri, în care, în multe feluri, să se hrănească și trupește și duhovnicește. Eu, însă, nu fac alegere între toate acestea; nici nu laud pe una, nici nu defaim pe cealaltă, ci, totdeauna, și în toate lucrurile, laud de trei ori fericita viață, ca pentru Dumnezeu și în Dumnezeu. Precum, din diferite meșteșuguri, se alcătuieste viața omenească, unii lucrînd una, iar alții, altele, și așa își împlinesc nevoile, luînd unul de la altul, așa trăiesc oamenii, dînd firii trupestile trebuințe. Tot astfel, se poate vedea și la cei duhovnicești, unul, adică, se nevoiește la acest fel de viață, iar altul, la altă faptă bună și așa, își petrec viața lor, pentru Dumnezeu și în Dumnezeu. Însă în privința acestor două feluri de viață, toți gîndesc la fel, și anume, la chipul Domnului nostru Iisus Hristos, Omul ceresc și Dumnezeu, cel îmbrăcat în omul cel pămîntesc și cuvîntător:

Că omul, chipul Celui ceresc purtînd, și bărbat desăvîrșit al plinirii lui Hristos fiind, poate să povățuiască bine, la calea dumnezeieștilor porunci și a păstoriei lui Hristos. Iar cel ce nu cunoaște această taină, acelaia mai de folos îi este, ca să fie povățuit el, decît să povățuiască el pe alții, spre pierzare. Însă, pe cei ce cu osîrdie se apropie, Dumnezeu nu-i lasă să cadă de tot, ci, văzîndu-i pe ei neputincioși, lucrează împreună cu ei, și le ajută, iubindu-i pe dîșșii și vrînd să le întindă lor mîna Puterii de sus, și să-i ridice la Sine.

Și, astfel, le ajută, și la arătare și în taină, prin înțelegere și neștiut, pînă ce vor urca toată scara și se vor apropia de El și toți, prin toate, una vor fi și la uitarea tuturor celor pămîntești vor ajunge și pe El. Unul, îl vor cunoaște, ori în trup, ori afară de trup, nu știu. Și, petrecînd împreună cu El, vor primi negrăitele bunătăți. Să nu-ți strici rînduiala și petrecerea ta, cînd vrei să zidești pe aproapele. Vezi dar, că lucrul acesta este cumplit și nu este lesnicios. Ca nu cumva, ajutîndu-l tu pe acesta, să strici așezarea ta și nici așezarea acelaia să nu poți să o zidești și să o vindeci. Cel ce se teme de Dumnezeu, nu se teme de năvălirile dracilor, nici de neputincioasele

lor porniri, nici de certarea oamenilor celor vicleni. Că, precum o văpaie de foc mistuiește totul, în locuri nepătrunse și neluminoase, noaptea și ziua, așa, razele dumnezeescului foc, care se trimit, în chipul focului, de către Domnul, gonește, de la noi pe draci care fug, ca să nu fie arși de El. Unele puteri, adică, sînt de la noi, iar altele, se dau nouă de sus, de la Dumnezeu. Pe cît ne curățim prin osteneli sfințite, pe atîta ne luminăm, cu lumina umilinței. Și, pe cît ne luminăm, ne curățim cu lacrimile. Una, adică, aducînd-o de voie, iar, pe alta, o primim, dîndu-ni-se de sus. Unde este smerenia adîncă, acolo sînt lacrimi din destul și, unde sînt acestea, acolo este și venirea Sfîntului Duh. Iar Acesta venind, prin ajutorul cel de la Domnul, se face toată curățenia și sfințenia. Și văzut este omul acela de Dumnezeu și Dumnezeu îl vede și îl cercetează pe el. Că zice: Spre cine voi căuta? Fără numai spre cel blînd și lin și spre cel ce se cutremură de cuvintele Mele. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, cuvînt despre dezlegarea canonului, după moarte.

Spunea Petru presbiterul, despre Sfîntul papă Grigorie al Romai, că după ce a fost sfințit ca papă, a zidit o mănăstire mare și a pus acest fel de rînduială, ca nimeni din călugări să nu aibă ceva în chilia sa. Iar un călugăr avea un frate mirean. Și călugărul a cerut de la fratele lui, zicînd: "Nu am cămașă, deci, să fi bun să-mi cumperi una". Iar acela i-a dat lui trei galbeni, zicîndu-i: "Să-ți cumperi singur, cum vei pofti". Deci, călugărul, luînd galbenii, îi ținea la sine. Iar un alt călugăr, văzînd acei galbeni, a spus egumenului și egumenul i-a spus papei. Deci, după trei zile, papa a oprit pe călugărul acela de la împărtășanie, ca pe un stricător de rînduială a mănăstirii. Dar, după puține zile, fratele acela a murit sub acest canon. Însă papa nu știa că fratele acolo a murit. Deci, după trei zile, i s-a spus papei și s-a mîhnit mult pentru el. Pentru că nu-l dezlegase pe el din canon, mai înainte de ducerea lui din viața aceasta. Deci, papa a scris pe o hîrtie rugăciunea cea de dezlegate și a dat-o arhidiaconului său, poruncindu-i să se suie deasupra mormîntului acelui frate și să o citească pe ea. Și, ducîndu-se, arhidiaconul a citit deasupra mormîntului hîrtia, pe care era scrisă rugăciunea de dezlegare. Apoi, întru acea noapte, egumenul a văzut în vis pe fratele care murise și i-a zis lui: "Frate n-ai murit?" "Adevărat, așa este". Și, iarăși, l-a întrebat pe el egumenul: "Atunci, unde ai fost pînă acum?". Și a zis călugărul: "Am fost în temniță, pînă în ziua de ieri. Dar, după ceasul al nouălea, am fost slobozit de acolo." Deci, s-au înștiințat toți, că în ceasul în care arhidiaconul a citit rugăciunea la mormîntul fratelui, întru acel ceas s-a dezlegat de canon și s-a slobozit sufletul lui din osînda temniței. Dumnezeului nostru, slavă!

L u n a a u g u s t î n 14 z i l e: Înainte prăznuirea Adormirii Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu.

Se cuvine, fraților, să știm că astăzi este înainte-prăznuirea Adormirii Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, Maica după trup a Domnului nostru Iisus Hristos. Deci, să ne adunăm toți în biserică, la rugăciuni. Că astăzi Maica lui Hristos, Dumnezeu nostru, fără să cunoască stricăciunea și cu trupul proslăvit, a fost dusă de îngerii la veșnicile lăcașuri, la viața ei cea cerească. Se bucură, deci, îngerii în

ceruri și oamenii se veselesc pe pământ, iar heruvimul cu sabia de văpaie s-a depărtat de la ușa Raiului și toată firea tresaltă că Maica Domnului, intrînd în ceruri, primește pe toți care cinstesc, cu dreaptă credință preasfîntă adormirea ei. Nimemi, dar, din noi, iubitorilor, să nu se lenevească să laude pe Născătoarea de Dumnezeu, ca, nu cumva, din răutate și lenevirea aceasta, să fie lipsit de darul ei. Ci, să ne încingem mijlocul nostru cu înfrînarea și să lepădăm de la noi toate patimile noastre cele rele: mînia, desfrînarea, furtul, sațiul, beția și celelate toate, care se împotrivesc socotinței celei sănătoase. Iar, în locul acestora, să primim credința, nădejdea și dragostea, că acestea sînt împlinirea Legii și a Proorocilor și, prin acestea, fii ai lui Dumnezeu să ne numim și să fim moștenitori ai Împărăției. Și, toate cele ce vom cere, le vom lua de la El, întru acest veac și în cel ce va să fie, ca niște păzitori ai poruncilor Lui.

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Prooroc Miheia (sec VI î. Hr.),.

Acesta a fost unul din cei doisprezece Prooroci mici, din Biblie, născut în ținutul Moreșet, și a trăit sub domnia lui Iotam, Ahaz și Ezechia, regii din Iuda cu 721 de ani înainte de Mîntuitorul Hristos, și deci, el este altul decît Proorocul Miheia, fiul lui Imla, care a trăit cu un veac înainte, sub domnia regelui Ahab. Ca și proorocul Amos, Miheia a fost un om de la țară. Nu știm nimic din viața lui, nici cum a fost chemat de Dumnezeu la slujirea de prooroc, dar, de la el ne-a rămas o carte, în șapte capitole, care se află în Biblia Vechiului Testament. Cuvintele sale înfruntă fărădelegile celor bogați și puternici și nedreptățile făcute de ei celor săraci, și vestește, pedeapsa pe care Dumnezeu le-o pregătește. Dumnezeu așteaptă de la ei altceva, fapte de dreptate și iubire de oameni. Dumnezeu va veni și va judeca lumea, pedeapsa lor e hotărîtă.

Proorocul vestește și o mare nădejde, o înnoire a lumii și nașterea în Betleemul Iudeii a marelui Rege al păcii, așa cum s-a și împlinit.

În această zi, cuvînt din Pateric.

Ne spunea nouă un oarecare părinte, zicînd: "Doi negustori din același loc, aveau dragoste mare între ei. Însă, unul din ei era foarte bogat, iar celălalt, mai puțin. Deci, cel dintîi avea o femeie foarte frumoasă și înțeleaptă, precum se va arăta mai jos. Și, murindu-i bărbatul, a rămas văduvă. Iar negustorul celălalt, văzînd frumusețea și înțelepciunea ei, poftea să o ia pe ea ca soție pentru dînsul. Se rușina însă a-i zice el, ca nu cumva să nu primească și avea, totdeauna, gînd rău împotriva ei. Deci ea fiind înțeleaptă, a cunoscut ce vrea să facă el și i-a zis: Frate Simion te vîd tulburat de gînduri, dar să-mi spui mie, fără de nici o îndoială, cele ce postești, și, de va fi cu puțință, îți voi spune ție. Iar el, mai întîi, se rușina să-i spună lucrul acela. Dar, mai pe urmă, i l-a spus. Și o ruga pe ea, să primească să-i fie lui soție. Iar ea i-a răspuns lui: Dacă vei face cele ce-ți voi porunci ție, voi face și eu voia ta. Iar el i-a zis ei: orice-mi vei porunci mie, îndată voi face. Deci, i-a zis lui: Să mergi la casa ta și să nu guști nimic, pînă ce te voi chema. Iar el, cu bucurie, a făgăduit să facă aceasta, însă nu-i dăduse lui o zi hotărîtă, cînd îl va chema. Deci, a trecut întîia, a doua și a treia zi, dar nu l-a chemat pe el. Iar el, din dragoste, răbdă, cu tărie,

acestea toate făcându-se după purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Deci, într-o zi, a trimis la el, care pierdea de foame și nu putea, de slăbiciune, să vină pe picioarele sale. Însă, sprijinit fiind pe cineva, a venit. Iar, ea gătise masă, asemenea și pat și i-a zis lui: "Iată masa" iată și patul, ce poruncești, mai întâi, să faci? Atunci i-a zis ei: Miluiește-mă și-mi dă, mai întâi, să mănînc că pier. Apoi, i-a zis lui: Iată, dacă ai flămînzit, m-ai uitat și pe mine și toate poftile le-ai uitat și nu poțezi decît numai să te sature de pîine. Deci, cînd îți vor veni ție aceste gînduri, să primești acest fel de doctorie a postului și te vei izbăvi de tot gîndul viclean și rău. Încă, să mă crezi pe mine, frate, că, după moartea bărbatului meu, nici cu tine nici cu altul nu mă voi însoți, ci, cu ajutorul Hristosului meu, voi petrece în curățenie.

Atunci s-a umilit omul acela și s-a minunat de curăția ei și de mintea ei cea întreagă. Și i-a zis ei: De vreme ce a binevoit Dumnezeu să mă mîntuiască pe mine, prin înțelepciunea ta, acum ce mă sfătuiești să fac? Iar ea, cunoscîndu-și tineretea și frumusețea ei, ca nu cumva și ea să pătimească unele de acest fel, i-a zis lui: Socotesc că nu iubești pe nimeni, după Dumnezeu, ca pe mine, precum și eu, cu adevărat, după Dumnezeu, te iubesc. Dar avem porunca stăpînului nostru, Care zice: De voiește cineva să vină după Mine, și nu-și va urî pe tatăl său și pe maica sa, pe femeie și pe copii și pe frați și pe surori, chiar și sufletul său însuși, nu poate să-mi fie Mie ucenic. Deci, de te vei voi, eu te sfătuiesc să ne îndepărtăm unul de altul, pentru Dumnezeu, ca să-ți socotească și ție Domnul că te-ai lepădat de femeia ta, pentru El. Și mie, asemenea, să mi se socotească că m-am lepădat de bărbatul meu. Și, iată că este o mănăstire în părțile noastre. Și, dacă dorești, cu adevărat, să te lepezi de lume, mergînd acolo, leapădă-te. Și vei plăcea lui Dumnezeu, cu adevărat.

Deci, el, îndată și-a împărțit bogăția sa la săraci, și s-a dus în mănăstirea aceea, și a petrecut acolo pînă la moartea sa, și a fost călugăr iscusit. Asemenea și acea fericită femeie, cea întreagă la minte, s-a dus la o mănăstire de fecioare și, plăcînd lui Dumnezeu, s-a mutat la veșnica viață". Iar acestea toate ni le-a spus nouă părintele Simeon și am proslăvit pe Dumnezeu, a Căruia este slava, acum și pururarea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 15 zile: Cinstita mutare a Preaslăvitei, Stăpînei noastre, Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria.

Maica Domnului este cea mai înaltă sfințenie omenească cunoscută și cinstită de Sfînta Biserică, iar Adormirea Maicii Domnului este cea mai de seamă dintre sărbătorile ei. Este o sărbătoare pregătită, precum se știe, printr-un post de două săptămîni. În Sfînta Scriptură, nu aflăm nimic despre moartea Maicii Domnului. În schimb, cîntările și imnele de la Vecernia și Utrenia sărbătorii ne vestesc adevărata tradiție a Bisericii în această privință:

Cînd a binevoit Hristos, Dumnezeul nostru, să ia la Sine pe Maica Sa, atunci cu trei zile mai înainte, a făcut-o să cunoască, printr-un înger, mutarea ei de pe pămînt la viața cea cerească. Deci, înștiințîndu-se Născătoarea de Dumnezeu despre aceasta, s-a bucurat, cu bucurie mare, și s-a suit degrabă în Muntele Măslinilor, ca să se roage.

S-a întors, apoi, acasă și a pregătit toate cele de îngropare, încredințând, pe vecine că, mutându-se în ceruri, nu numai pe ele nu le va uita, ci pe toată lumea o va cerceta și o va ocroti. Și a împărțit văduvelor sărace veșmintele sale. Și a luat, apoi, iertăciune de la toți și, culcându-se pe pat, a făcut rugăciune pentru întărirea lumii și pentru viețuirea în pace. Și, binecuvîntînd pe toți cei de față, și-a dat sufletul în mîinile Fiului și Dumnezeuului ei. Și multe vindecări s-au împărțit tuturor celor bolnavi, prin binecuvîntarea ei.

Și, s-a făcut, atunci, tunet mare și au venit de la marginile lumii, ca pe niște nori, toți Apostolii lui Hristos, la casa Maicii Domnului din Ierusalim. Și, începînd Petru cîntarea cea de îngropare, Apostolii au ridicat pătul și au petrecut, pînă la mormînt, trupul cel primitor de Dumnezeu. Și, sosind în satul Ghetsimani și așezînd în mormînt trupul Maicii Domnului, Apostolii au zăbovit, acolo, încă trei zile, așteptînd pe Apostolul Toma, care din dumnezeiasca rînduială, lipsea.

Și, sosind, Toma Apostolul era întristat, că nu se învrednicise să vadă, și el, chipul adormit al Maicii Domnului, ca și ceilalți Apostoli. Deci, s-a deschis, cu hotărîre de obște, mormîntul, pentru el. Și, dacă s-a deschis, s-au minunat, că au aflat mormîntul fără sfîntul ei trup și era numai giulgiul lăsat, ca mîngîiere și mărturie nemincinoasă a mutării Născătoarei de Dumnezeu, cu trup cu tot, la ceruri.

Pe scurt, după credința Sfintei Biserici, la Adormirea Maicii Domnului, trupul ei n-a cunoscut putrezirea, care vine după moarte, nici n-a rămas în mormînt. Maica domnului, cu trupul schimbat, viu și proslăvit, a fost mutată, cu trup cu tot, la ceruri, ca o pîrgă a întregii omeniri. Dar, spre deosebire de Mîntuitorul, ea a fost dusă la ceruri de îngeri, nu prin puterea ei, ca Mîntuitorul. Și acolo se roagă de-a pururi pentru noi. Să avem mare încredere în rugăciunea ei, că ea singură poate vorbi lui Dumnezeu, ca o mamă unui fiu al ei. Dumnezeuului nostru slavă!

Întru această zi, cuvînt al celui dintre Sfinți, Părintelui nostru Dimitrie, Mitropolitul Rostovului, la praznicul Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria.

O preaslăvită minune, izvorul Vieții în mormînt se pune.

Și scară către cer, mormîntul se face.

Minunatului Dumnezeu, minunată îi este și Maica Sa. Că, din început și pînă la sfîrșit, este minunată, iubiții mei ascultători. Că minunată este zămislirea ei, minunată este și viețuirea ei și mutarea ei este minunată. O, preaslăvită minune.

Este minunată la zămislire, că din bunăvestire îngerească s-a zămislit, din născători sterpi și neroditori, dar curați și sfinți. Este minunată în viețuirea ei, că a fost Maică, fiind fecioară, și Maică-Fecioară, născînd pe Dumnezeu, fecioria ei a rămas nestricată.

Este minunată și la mutarea ei, pentru că, prin mormîntul său, nu se desface în pămînt, ci în cer se suie și scară, către cer, mormîntul se face.

O, preaslăvită minune! Că și cea moartă este minunată și mormîntul este minunat. Cea moartă, după moarte viețuiește: "După Naștere, Fecioară și, după moarte vie". Și mormîntul ajunge cer, precum cea scară a lui Iacob, care era întărită pe pămînt și al cărei vîrf ajungea pînă la cer: "Scară către cer, mormîntul se face".

Dar eu pun întrebarea: "Cine s-a mutat? Știu că fiecare, după a sa osîndie, va răspunde prin cuvinte de laudă. Unul va zice: Maica lui Dumnezeu s-a mutat către Fiul său și Dumnezeu. Altcineva va zice: Cerul cel însuflețit a fost luat întru cele cerești. Altul, iarăși, va zice: Ușa cea neumblată s-a dus la cer. Iar altul va zice: Casa lui Dumnezeu cea preacurată și preacinstită s-a dus în locașurile cele nefacute de mîna. Dar altul va zice: Soarele, întru care Și-a pus sălășluirea Cel Preaînalt, s-a suit de pe pămînt la cer. Și fiecare, din a sa evlavie, va zice cîte ceva de laudă. Iar eu, întorcîndu-mă către această minunată moartă, care este pusă în mormînt numai de trei zile, o voi întreba: Cine ești tu, care zaci aici? Și voi auzi răspunzîndu-mi, cu glas smerit: Iată, roaba Domnului. Acum, dar, fiecărui să-i fie știut cine s-a mutat: roaba Domnului s-a mutat, roaba Domnului s-a pus în mormînt, iată, roaba Domnului. Aici voi pomeni de zicerea cea de demult: A sluji lui Dumnezeu este și a împărăți cu Dumnezeu. Că, dacă Fecioara cea preacurată, este roaba Domnului, apoi, cu adevărat, este și împărăteasă a toată faptură cea văzută și nevăzută.

Deci, eu, privind spre Domnul și spre roaba Domnului, cu luare aminte, vad cu mintea mea pe Cel Unul în trei Fețe, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfîntul Duh. Asemenea și pe roaba Lui și a noastră împărăteasă privind, vad trei osebite lucrări dumnezeiești. Că într-un chip a slujit ea lui Dumnezeu-Tatăl, cu alî chip lui Dumnezeu-Fiul, și cu altul lui Dumnezeu-Duhul Sfînt. Că, lui Dumnezeu Tatăl, I-a fost Fiică; pentru care zice: "Ascultă, fiică și vezi". Lui Dumnezeu-Fiul, I-a fost Maică, iar lui Dumnezeu Duhului Sfînt, Fecioară nenuntită, Mireasă pururea fecioară. Că a slujit lui Dumnezeu Tatăl, ca o Fiică, lui Dumnezeu-Fiul, ca o Maică, lui Dumnezeu Duhului Sfînt, ca o Fecioară nenuntită; Sfintei Treimi, cu trei rînduieli osebite, I-a slujit, cu credință și cu adevăr.

Aici, iarăși, întreb: Tu roaba Domnului, care ți-ai dobîndit împărătească cinste, prin care trepte te-ai suit spre atît de mare vrednicie și întru așa de înalta cinste, ca să fii fiică lui Dumnezeu Tatăl, Maica lui Dumnezeu Fiul, Fecioară nenuntită lui Dumnezeu Duhul Sfînt? Cu adevărat, sușuri au pus acestea în inima sa. Că s-a suit către starea de Mireasă a lui Dumnezeu, Duhul Sfînt, prin curăția ei cea feciorească, iar, spre Maica lui Dumnezeu-Fiul, s-a suit prin smerenie. Ca a căutat, zicea ea, spre smerenia roabei Sale. Iar, către fiica lui Dumnezeu-Tatăl, s-a suit prin dragoste.

Sfîntul Ambrozie mărturisește despre ea, zicînd: "Era fecioara nu numai cu trupul, ci și cu duhul". Cu trupul fecioară era, că și-a păzit floarea curăției sale nestricată. Fecioară era și cu duhul, ca una ce niciodată nu s-a gîndit la nuntă. Că, de cînd ajunsese la vîrsta nunții și viețuia în Sfînta Sfințelor, arhieriei și preoții îi porunceau să meargă după bărbat, cum cerea obiceiul Legii. Iar ea le-a răspuns lor, zicînd: "Eu, prin născătorii mei, sînt afierosită lui Dumnezeu din scutece, după care și eu m-am făgăduit a-mi păzi fecioria în veac și nu-mi este mie cu puțință a mă însoți cu un om muritor". Și, auzind acestea, arhieriei s-au minunat, că, pînă atunci, nici nu s-a aflat la evrei vreo fecioară, care să-și făgăduiască lui Dumnezeu fecioria sa.

Și, iarăși, se cuvine a ne mira, că, după căderea lui Adam, cuvîntul lui Dumnezeu n-a venit degrabă spre a se întrupa, că nici o fecioară nu s-a aflat, ca să fie curată și cu trupul și cu duhul: numai ea, singură, s-a învrednicit a fi lacas al Sfîntului Duh.

Și precum atunci, prin curăția fecioriei sale, s-a suit către Dumnezeu-Duhul Sfînt, așa și la cinstita sa adormire, de pe această treaptă, s-a suit la cerul cerurilor, cel mai presus de ceruri.

Prin această adîncă treaptă a omeniei s-a suit ea și la preaînalta cinste a nestricăcioasei nașteri de Dumnezeu, că, la acele cuvinte smerite ale ei: "Iată roaba Domnului", îndată, Cuvîntul trup S-a făcut, în preacuratul și feciorelnicul ei pîntece și S-a sălășluit între noi.

Asemenea, și prin treapta cea mai înaltă a dragostei, s-a suit ea către Dumnezeu-Tatăl și s-a făcut Lui fiică. Și cât a iubit Preacurata Fecioară pe Dumnezeu, aceasta nici o limbă nu poate să o mărturisească și nici o minte nu poate să o ajunga, numai lui Dumnezeu Însuși îi este știut, Celui ce cunoaște inimile și rărunchii. Și noi putem cunoaște ceva din dragostea Maicii domnului. Când a rămas copilul Iisus în Ierusalim, când L-a aflat Fecioara, I-a zis: Cu multă durere te-am căutat pe Tine, adică, durându-ne inima. Pentru care, putem zice că Preacurata Fecioară, din toată inima, L-a iubit pe Dumnezeu, mai ales când sta lângă Cruce, privind la pătimirea cea de bună voie a Fiului său și, împlinindu-se cu dînsa cuvintele Dreptului Simeon, adică: "Sabie îți va trece prin sufletul tău". La Înălțarea Domnului la cer, oare, cu ce dragoste privea la El, înălțîndu-Se, iar ea, rămînînd pe pămînt? Cu adevărat, putem zice că din toată inima și cu tot cugetul L-a iubit pe El.

La această atît de mare vrednicie s-a înălțat, prin smerenie, Preacurata Fecioara și a stat de-a dreapta Fiului său, unde văzînd-o cetele îngerești, s-au aduna! Scaunele, Puterile, au înconjurat-o Începătoriile și Căpeteniile, Heruvinii și Serafimii, Domniile, împreună cu Arhanghelii și Îngerii și s-au închinat ei, ca Maicii lui Dumnezeu și Împărătesei cerului și pămîntului și a întregii făpturi.

Deci, iubirii mei dreptmăritori creștini, vremea este acum a ne aduce aminte, și noi, de făgăduința ei, la mutarea sa, care făgăduință a făcut-o creștinilor, ce plîngeau împrejurul patului ei, zicîndu-le: Nu plîngeți, ci, mai mult, vă bucurați, împreună cu mine, că mă duc la Fiul meu, Căruia, față către față, mă voi ruga pentru tot sufletul creștinesc. Deci, să stăm puțin și să căutăm, oare și-a împlinit Preacurata făgăduința sa? Cu adevărat, chiar faptele ei arata că o împlinește cu prisosință. Pentru că i s-a dat ei putere, în cer și pe pămînt, ca unei Împărătese a făpturii văzute și nevăzute și toate stihile o ascultă și i se supun ei; cerul și pămîntul văzduhul și marea, și toate duhurile cele potrivnice, temîndu-se de numele ei cel sfînt, știind-o pe ea Maica a lui Dumnezeu. Și dacă cineva m-ar fi întrebat ce este, sub cer, mai puternic și mai tare decît toate, eu aș fi răspuns: Nimic altceva nu este mai tare și mai puternic pe pămînt și în cer, după Domnul, Dumnezeul nostru Hristos, decît Preacurata Stăpîna noastră, Născătoarea de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria. Puternică pe pămînt, că a sfărîmat capul nevăzutului balaur, ea a căleat puterea iadului, printr-însa se ridică biruințele, printr-însa cad vrăjmașii. Puternică este în cer, că pe Dumnezeu cel tare și puternic îl leagă prin ale sale rugăciuni, precum, oarecînd, pe pămînt, îl lega cu scutecele. Leagă, zic, pe Dumnezeu, cu ale sale rugăciuni, cînd El este mîniat, pentru păcatele noastre, și voiește a ne pedepsi. Ea, atunci, își întinde către Domnul rugătoarele sale mîini, și oprește dreapta lui cea tare, ca să nu piardă, pe păcătoși, pentru fărădelegile lor.

Ne ajută pe pămînt, asupra văzuților și nevăzuților vrăjmași. Asupra celor văzuți, precum a ajutat, oarecînd, grecilor, asupra lui Cosroe și asupra agarenilor. Ajută și asupra nevăzuților vrăjmași, ziua și noaptea, cu a sa nebiruită putere, gonindu-i de la adevărații creștini, robii lui Hristos, Dumnezeu. Și, oare, nu avem noi nevoie, în tot ceasul, de ajutor în lumea aceasta, plină de tot răul, precum grăiește, despre dînsa Scriptura, că toată lumea zace în răutate? Și, în lume, niciodată nu te poți bucura, fără numai a plînge, căci, ori încotro îți vei întoarce ochii, tot rău vei afla. Și răutatea este îndoită, sau la arătare sau ascunsă sub chipul celui bun, precum otrava este ascunsă sub dulceată. Răutatea cea întru arătare este aceasta: prigonirile, primejdiile, războaiele, după aceea certările lui Dumnezeu, pe care le sloboade pentru păcate, precum sînt foamea, focul, sabia, și altele asemenea; și, foarte greu ne este a putea răbda aceste nesuferite pedepse.

Să vedem, dar, și bogăția și slava acestei lumi. Cine nu ar fi zis, oare, că lucru bun este a fi bogat și slăvit, a petrece bine, în propășire, veselindu-se în toate zilele, luminat. Dar acestea toate sînt numai acoperite cu chipul binelui, că într-însele zace otravă ascunsă, căci scris este că sfîrșitul slavelor și dezmiardărilor duce în iad, după cum zice Proorocul Isaia: "În iad se va pogori slava ta și veselia ta cea multă, sub tine vor așterne gunoi, iar acoperămîntul tău, viermi." Și Apostolul Iacob zice: "Veniți, acum, bogaților, de plîngeți și vă tînguți pentru cumplitele rele ce au să vie asupra voastră."

Să vedem acum și bencheturile cele ce se fac în casele celor bogați. Acolo vezi dragoste, prietenie, vezi paharele desertîndu-se pînă la fund, în sănătatea unuia și a altuia. Însă, aceste părute bunătăți sînt acoperite cu chipul răutăților, precum zise Psalmistul: Facă-se masa lor înaintea lor cursă, răsplătire și sminteală" (Ps. 68, 26). Că, sau unul sau altul se prind, ca și cu niște curse, prin cuvinte viclene, și fațarnice prietenie, sau osîndesc pe mulți, spre sminteala multora, necăutînd la ale lor păcate, sfîșiind slava aproapelui, ca și cu niște dinți ascuțiți, prin cuvintele limbilor lor cele cu prihană.

Să ne întoarcem ochii și către prietenia omenească și vom vedea, și acolo, multă răutate acoperită. Că vorbesc unul cu altul cu dulceață, dar gîndesc amar, în gură miere, iar în inimă otravă, după cuvîntul zis: "Muiatu-s-au cuvintele lor mai mult decît untdelemnul, dar și ele sînt săgeți" (Ps. 54, 24).

Și, pe scurt, nimic nu ai pentru ce te veseli în această lume, mult înrăutătită și plină de primejdii. Că, din toate părțile, ne cuprind primejdiile, precum zice apostolul: "Primejdii în mare, primejdii de la tîlhari, primejdii de la rudenii, primejdii în cetăți, primejdii în pustie, primejdii între frații cei mincinoși." Pentru aceasta, în lume, toți suspină, grăind ca și David: "Și nu vrea să se mîngîie sufletul meu". Că toată bucuria lumii acesteia este întristare și nu este aici vreo bucurie, care să nu fie amestecată cu întristare, nu este vreo mîngîiere, care să nu fie însoțită cu neazul, nu este vreo veselie, căreia să nu-i urmeze mîhnirea, nu este rîs, căruia să nu-i urmeze plîns cu suspinuri, nu este vreun bine, care să nu se sfîrșească cu rău. Că, lumea aceasta, fiind amestecată, cum va putea face cuiva vreun bine? Tu o iubești pe ea, iar ea pe tine te înșeală, tu o cauți pe ea, dar ea fuge de tine. Tu îi slujești ei, dar ea te bate. Tu cu laude o fericești pe ea, iar ea de tine își bate joc. Tu nădăjduiești spre ea, iar ea pe tine te amăgește. Îți făgăduiește cinste, dar îți răsplătește cu necinste. Îți făgăduiește aur, dar îți dă noroi. Îți făgăduiește bogăție, dar și de cele de pe urmă ale tale te dezbracă. Îți făgăduiește miere, dar îți dă fiere. Îți făgăduiește dulceață și îți dă amărăciune. Îți făgăduiește pîine și îți dă piatră. Cele bune îți făgăduiește, dar cu cele rele îți răsplătește. Nu este, dar, în lumea aceasta nici un fel de mîngîiere și bucurie, ci toate sînt amestecate cu plîns și întristare.

Așa viața noastră fiind plină de multe primejdii și lacrimi, să ne întoarcem, dar, ochii minții noastre către Născătoarea de Dumnezeu, care ne poate mîngîia și trupește și sufletește, că nu în zadar o numește Biserica "Rai cuvîntător".

Să începem cu pocăință a ne ține de acest "Rai preadulce", care poate să ne izbăvească de toate relele și primejdiile.

Că ea este "Ușa Raiului", care a deschis intrarea în Rai a tuturor celor ce aleargă la dînsa. Precum grăiește, despre ea, Grigorie al Nicomidiei, zicînd: "Prin tine Raiul am primit prin tine neamul omenesc, cel izgonit, s-a întors în patria sa, prin tine s-a depărtat arma cea de foc, care păzea porțile Edenului, prin tine ușile cele încuiate ale veseliei s-au deschis, prin tine nădăjduim a intra în Împărăția Cerului, prin tine este, pe scurt, toată mîntuirea și bucuria noastră". La ea să alergăm, creștinilor, că altă scăpare nu avem nici în cer, nici pe pămînt. Amin.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Grigorie Dialogul despre Carp episcopul.

Carp era dintr-o cetate a Europei, bărbat foarte fericit, în viața sa El sluja, în fiecare zi, lui Dumnezeu, săvîrșind Sfînta Liturghie și jertfa sa o înălța cu multe lacrimi. Iar, odată, înlăuntru Sfîntului Altar, fiind și primind Sfîntele Taine, a primit de la Dumnezeu un răspuns, prin arătarea unui preot, care-i zicea: "Fă, dar, tu, ceea ce faci, slujindu-Mi Mie, că nu-ți vor obosi ție picioarele, nici nu îți vor slăbi mîinile. Dar, în ziua Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, vei veni la Mine și-ți voi da ție ca plată, Împărăția Cerului, să o moștenești, împreună cu toți, pentru care te-ai rugat". Deci, după un an, în ziua mutării Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, slujind el Taina Sfîntei Liturghii și primind pe Domnul, după ce a saturat pe toți clericii săi, s-a dezlegat îndată din legăturile trupești și și-a dat sufletul său în mîinile lui Dumnezeu. Și s-a luminat, atunci, fața lui ca soarele.

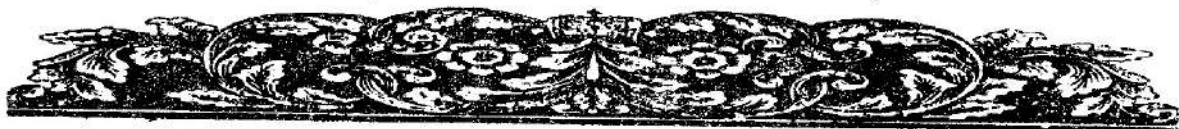

Întru această zi, învățătură la cinstita mutare a Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu.

Astăzi, fraților, Maica Domnului nostru Iisus Hristos, mutîndu-se din viața aceasta, la Împărăția cea de sus, în lăcașul cel veșnic sălășluiește, în bucuria și în veselia cea negrăită, unde doresc îngerii să privească. Astăzi, nepoata și stăpîna strămoșului Adam, de pe pămînt, la cer, cu slavă, se suie, la petrecerea cea cu adevărat iubită și dorită. Astăzi, se slobozește firea omenească de blestemul strămoșilor. Astăzi, împotrivorii lui Dumnezeu s-au rușinat. Pentru că Fecioara și de Dumnezeu Născătoarea, suindu-se la ceruri, ca un soare luminează toată lumea, cu a sa milă și cu rugăciunile sale și încununează, cu slavă și cu cinste, pe credincioși și pe cei ce o mărturisesc pe ea, ca adevărată Născătoare de Dumnezeu, curată. Pentru că ea s-a arătat ajutoare celor așupriți, celor mîhniiți, folositoare, celor în necazuri, mîngîiere, bolnavilor, tămăduire, credincioșilor, întărire, lauda Apostolilor, tăria Mucenicilor, arhierilor, nestricăcioasă cunună. Către aceasta, și noi, fraților, să cădem, cu credință caldă, către Preacurata Doamna noastră, Stăpîna și de Dumnezeu Născătoare, cu toată inima și cu tot sufletul. La Sfînta Biserică a ei, în grabă să alergăm, și cinstitul ei praznic, cu dragoste și luminos, să-l prăznuim, cu veselie și bucurie, în laude și în cîntări și, pe cît ne este cu putință, să o ferim. Pe cei străini și săraci să-i primim în casele noastre și, pace și dragoste avînd unul către altul, să ne curățim de păcate sufletele și trupurile noastre. Și, așa, curați și fără de prihană și desăvîrșiți în fapte bune, cu vrednicie să ne apropiem de înfricoșătoarea și dumnezeiasca Masă și să ne împărtășim cu Preacuratul Trup al Domnului și cu cinstitul Lui Sînge, cu frică de Dumnezeu și cu credință. Dar nu ca Iuda, care, nevrednic fiind și plin de răutate și întunecat cu boala iubirii de arginți, a îndrăznit a se apropia de acea înfricoșătoare și sfîntă Taină dumnezeiască. Că, atunci, îndată după "pîine", a intrat într-însul satana și, dîndu-se la spînzurare, a pierit. Pentru că cel ce mîncă și bea cu nevrednicie din această Taină, va fi vinovat față de Trupul și Sîngele Domnului. Dar noi, fraților, să nu fim ca unii din aceștia, ci să fim de

Hristos iubitori și cu dragoste de frați și îmbunătățiți; pe preoți, slugile Domnului, să-i avem în cinste, că printr-înșii sîntem botezați și darul lui Dumnezeu și credința în Domnul nostru Iisus Hristos, printr-înșii le primim și de la ei ne împărtășim cu Preacuratul Trup și cu dumnezeiescul Sînge și cu rugăciunile lor ne izhăvim de păcate. Cu ale căror rugăciuni și Duhul Sfînt se pogoara către Sfînta pîine, care se aduce și o preface pe ea în Trupul cel dumnezeiesc, iar vinul, în Sfîntul Lui Sînge. Iar celor ce cu credință îl primesc, li se dă iertare pacatelor și gustare din viața veșnică. Pentru că preoții se numesc îngeri pămîntești și oameni cerești. Pentru că zice Apostolul: "Ascultați pe mai marii voștri și vă supuneți lor, fiindcă ei priveghiază pentru sufletele voastre, avînd să dea de ele seamă, ca să facă aceasta cu bucurie, și nu suspinînd" (Evr. 13, 17).

Deci, să rugăm pe Preacurata Maică a lui Dumnezeu și pe Cel ce S-a născut dintr-însa, pe Dumnezeu și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, ca, pentru rugăciunile ei, să ne izbăvească pe noi de muncile cele veșnice și să ne dăruiască iertare de păcate și viață veșnică, nouă celor ce săvîrșim și cinstim cu laude prăznuirea ei, fiindcă, și în făgăduințele sale, a zis: Celor ce cheamă numele meu și al Celui ce S-a născut din mine, Fiului și Dumnezeului meu, să li se sfințească locul lor și să li se împlinească lor toate cererile, cele spre folosul mîntuirii. Și să-i păzească Domnul pe ei de vrăjmașul și începătorul răutății, care de-a pururea se luptă cu ei, precum și de cursele și meșteșugurile aceluia, ce împiedică pașii lor spre Dumnezeu. Și să-i învrednicească pe ei ca, cealaltă parte a vieții lor, în pace și fără tulburare să o treacă, să-i fie plăcuți Lui, prin pocăință și lacrimi și prin celelate fapte bune și, de relele cele nevindecate izbăvindu-se, să cîștige bunătățile ce sînt dincolo. Cu darul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfînt, slavă, cinste, stăpînire și închinăciune i se cuvine, acum și pururea și în nesfîrșii veci ai vecilor! Amin.

Luna august în 16 zile: Istorisire despre chipul cel nefăcut de mîină al Domnului nostru Iisus Hristos, și despre aducerea lui din Edesa, în Constantinopol.

În zilele în care Mîntuitorul nostru Hristos S-a arătat pe pămînt și propovăduia Împărăția lui Dumnezeu, săvîrșind multe minuni, era cîrmuitor în cetatea Edesei, din Siria ori oarecare Avgar. Acesta pătimea de o boală cumplită, că avea lepră neagră, care-i cuprinsese tot trupul și stătea toată vremea în casă, chinuit de suferințe, și nu voia să-i vadă nimeni dintre supușii săi, fiind atît de urît de boală încît, văzîndu-se, se scîrbea singur de chipul său. Deci, auzind el de Domnul Hristos și de minunatele tămăduiri ce făcea numai prin cuvînt, a fost cuprins de dorința de a-L vedea cu ochii lui, încredințat fiind că va primi și el tămăduire de suferințele sale. Dar, neputînd să meargă el însuși în Iudeea, a trimis o scrisoare, cu rugămîntea către Hristos, ca să vină Domnul la dînsul, în cetatea Edesei. Scrisoarea aceluia este scrisă astfel:

"Avgar, domnul Edesei, lui Hristos, Mîntuitorul cel bun, Care S-a arătat, în părțile Ierusalimului, în Trup, să se bucure.

Eu am auzit de Tine și de slăviteie Tale fapte minunate că tămăduiești fără doctorii, bolile; orbilor le dai vedere, șchiopilor umblare, pe cei leproși îi curățești, gonești din oameni duhurile cele necurate, pe cei paralizați, care de mulți ani zac în pat, îi tămăduiești prin cuvânt și pe cei morți îi înviezi, deci, unele ca acestea auzind eu, din două, una gîndesc că ești, ori Dumnezeu, pogorît din Cer, ori Fiul lui Dumnezeu, că faci niște lucruri ca acestea, de mirare. Pentru aceasta, scriu către Tine smerita mea carte, cu rugăminte ca să Te ostenești a veni la mine, să-mi vindecî boala mea cea netămăduită, de care pătinesc de mulți ani. Aud, încă, și aceasta, că evreii Te urăsc pe Tine și că vor să-Ți facă rău. Deci, eu am o cetate, care, deși nu este foarte mare, însă este preafrumoasă și îndestulată cu toate bunătățile. Vino, deci, la mine și locuiește în cetatea mea, care ne va fi îndestulată cu toate cele de trebuință".

Temîndu-se însă că Hristos nu va veni, Avgar a socotit de cuviință să trimită, odată cu scrisoarea, și pe un zugrav vestit, ce se numea Anania, că acesta să-i închipuiască fața Mîntuitorului pe pînză, ca, măcar în felul acesta, să poată vedea pe cel ce stăpînește toate tainele firii. Mergînd, deci, la Ierusalim și aflînd pe Hristos, Anania privea cu multă luare aminte fața Lui, străduindu-se să zugrăvească, cu meșteșugul lui, chipul domnului, și nu izbutea. Dar Domnul, Cel a toate văzător, cunoscînd gîndul lui Anania, a trimis pe Apostolul Toma să cheme la sine pe acel bărbat, care sta pe o piatră, în mijlocul mulțimii, și încerca să-i zugrăvească fața. Iar Domnul, citind scrisoarea, a scris răspuns lui Avgar, astfel:

"Fericit ești Avgar, cel ce nu M-ai văzut și ai crezut în Mine, că scris este despre Mine: Cei ce Mă văd pe Mine nu vor crede, iar cei ce nu Mă văd, vor crede și vor moșteni viața cea de veci. Îmi scrii Mie să vin la tine, dar se cade Mie să săvîrșesc cele pentru care sînt trimis, iar, după săvîrșirea lor, să Mă întorc la Tatăl, Care M-a trimis pe Mine. După Înălțarea Mea, însă, voi trimite la tine pe unul din Apostolii Mei. Acela te va tămădui de bolile ce te-au cuprins și viață veșnică îți va dărui ție și celor ce sînt cu tine".

Deci, sfîrșind Domnul scrisoarea Sa, a pecetluit-o cu a Sa pecete, pe care scria cu litere evreiești: "A lui Dumnezeu față, dumnezeiască minune". Și a împlinit Domnul și cealaltă dorire a lui Avgar și a zugravului Anania. Că Domnul, cerînd puțină apă și spălîndu-Se pe față, I s-a dat o năframă, ca să se șteargă, și, ștergîndu-Se, chipul Domnului s-a întipărit pe pînză, atît de limpede, cum n-ar fi putut nici o mînă omenească să-L zugrăvească. Și Domnul chemînd pe Anania, i-a dat, o dată cu scrisoarea și această pînză, să o ducă stăpînului său, ca răsplătire pentru credința sa. Iar Avgar, primind mährama ca pe o icoană a Mîntuitorului nefăcută de mînă, și închinîndu-se ei, îndată a simțit cum îl părăsesc durerile și cum i se curățește trupul de lepră, că n-a mai rămas din ea decît o mică pată.

Deci, după ce Domnul a înviat și s-a înălțat la Cer, Sfîntul Apostol Tadeu a venit în Edesa, propovăduind credința cea nouă. Și l-a chemat, îndată la sine Avgar și, primind, de la Sfîntul Apostol, botezul, s-a tămăduit deplin. A dărimat, apoi, și idolul cel păgînesc, de la poarta cetății, și, zidind o firidă rotundă deasupra intrării, a așezat acolo icoana cea nefăcută de mînă a lui Hristos, pentru ca toți cei ce vor intra și vor ieși pe poartă, să dea cinstire lui Dumnezeu cel adevărat. Și a stat acolo sfînta mähramă tot timpul cît a dormit Avgar și fiul său. Dar a venit, la cîrma treburilor, un nepot al lui Avgar, care s-a lepădat de credința cea dreaptă și acesta vroia să așeze un idol, în locul dumnezeiescului chip. Drept aceea, episcopul locului a pus noaptea, de s-a zidit firida în care se afla sfînta mähramă, iar necredinciosul nepot, nemaivăzînd-o, și-a părăsit gîndul său.

Au trecut, după aceea, mulți ani și Edesa a căzut sub turci, dar icoana a rămas tot acolo. Și a fost lăsată în acel loc pînă la anul 944, cînd a fost adusă la Constantinopol, de împărat, plătită cu slobozirea unor turci vestiți, care erau în robie la greci. Deci, s-a adus cu slavă chipul cel nefăcut de mîna a lui Hristos în împărăteasca cetate și, așezîndu-se prăznuirea aducerii chipului cel nefăcut de mîna la 16 august, sfînta mahramă a fost pusă în biserica Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, numită a Farului, spre apărarea cetății și spre slava lui Hristos Dumnezeu, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, cuvînt al Cuviosului Părintelui nostru Ioan Damaschin, despre închinarea la Sfintele icoane.

De vreme ce unii ne urăsc pe noi, pentru că ne închinăm și cinstim chipul Mîntuitorului nostru și al împărătesei Maicii lui Dumnezeu, și, încă și ale altor Sfîinți, robi ai lui Hristos, să audă aceștia că la început, Dumnezeu a făcut pe om după chipul și asemănarea Sa. Căci, pentru ce ne cinstim unii pe alții, numai pentru că sîntem zidiți după chipul lui Dumnezeu? Că, precum grăiește de Dumnezeu purtătorul și cel dintre Sfîinți marele Vasilie: "cinstirea chipului de pe icoană merge la chipul Sfîntului din cer, după a cărui asemănare s-a întocmit icoana". Aceasta a fost și pricina că oamenii, din timpul lui Moise se închinau cortului celui sfînt, care avea închipuite pe el zugrăveli cerești și, mai ales, asemănări din toată făptura, înconjurîndu-l. Pentru că a zis Dumnezeu lui Moise: "Vezi, să faci toată după chipul cel arătat ție, în munte". Iar heruvimii, cei ce umbreau altarul, oare nu erau lucru de mîini omenești? Și templul cel preaslăvit din Ierusalim, oare n-a fost zidit cu meșteșug de mîini omenești? Deci, Sfînta Scriptură osîndește pe cei ce se închină la chipuri cioplite și care jertfesc dracilor. Pentru că și păgînii și iudeii jertfeau; dar păgînii aduceau jertfe dracilor, iudeii, lui Dumnezeu. Drept aceea, jertfele cele păgînești erau lepădate și blestamate, iar jertfa iudeilor era binecuvîntată și primită de Dumnezeu. Astfel, a adus și Noe jertfă și a plăcut lui Dumnezeu, cu miros de bună mireasmă, pentru că era adusă Lui, din inimă curată și de bună voie. Iar ciopliturile păgînești, de vreme ce erau idoli drăcești, sînt oprite și blestamate, ca fiind spurcate și lui Dumnezeu urîte. Pe lîngă aceasta, cine poate să zugrăvească fața lui Dumnezeu, Celui nevăzut, fără de trup, necuprins, nici închipuit? Este, deci, cea mai de pe urmă și fără de Dumnezeu nebunie, să închipuiască cineva Dumnezeirea, precum se află Ea însăși. Pentru aceasta în Testamentul Vechi, nu se învață cinstirea icoanelor. Iar, după aceea, cînd milostivul Dumnezeu a orînduit, cu îndurările Sale, a noastră mîntuire, s-a făcut om cu adevărat și nu S-a arătat numai cu închipuire omenească, precum S-a arătat lui Avraam, oarecînd, și Proorocilor, ci, după ființă și cu adevărat, om s-a făcut, înstrăinîndu-Se, pe pămînt, a petrecut cu oamenii, a făcut minuni, a pățimit, pe cruce S-a răstignit și îngropat fiind, a treia zi a înviat și la ceruri S-a înălțat. Atunci, toate acestea s-au făcut cu adevărat și au fost văzute de oameni. Dar, noi, nefiind într-acele vremi și acestea nevăzîndu-le, ele au fost scrise, spre învățătura noastră și aducerea aminte ca, pe cele ce nu le-am văzut, auzindu-le și crezînd să cîștigăm dumnezeiasca fericire. Dar de vreme ce nu tuturor s-a dat știința Scripturilor, nici silința la citirea cărților, Sfîinții Părinți, cu un glas, au judecat, ca pentru o mai grabnică aducere aminte, acestea să fie închipuite pe icoane,

ca niște semne preaslăvite și de biruință purtătoare. Pentru că, adeseori, dintr-o noastră nepurtare de grijă, mintea uită pătimirea Domnului, dar, privind spre închipuirea răstignirii lui Hristos, îndată ne aducem aminte de mîntuitoarele Lui patimi, și, căzînd, ne închinăm nu zugrăvelii, ci Aceluia, a Cărui închipuire este. Că nu materia din care este făcută cartea Evangheliei o cinstim, ci Cuvîntul lui Dumnezeu, scris într-însa. De asemenea, nici lemnului din care e făcută crucea, ci răstignirii lui Hristos, celei amintite prin cruce, ne închinăm, căci astfel, ce ar fi însemnat crucea, de n-ar fi închipuit prin ea răstignirea lui Hristos? Același lucru se cuvine a-l ști și despre icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pentru că cinstea aceea, pe care o aducem Maicii lui Dumnezeu, merge spre Cel ce S-a întrupat dintr-însa. Asemenea, și vitejeștile nevointe, cele închipuite pe icoane, ale Sfinților plăcuți lui Dumnezeu, ne deșteaptă pe noi la bărbăție duhovnicească, la rîvnă și la urmarea faptelor lor celor bune, spre slava lui Dumnezeu. Că, precum am zis, cinstirea, în icoanele lor, a celor aleși, este mărturia osîrdiei noastre înaintea Domnului tuturor. Și cinstirea aceasta merge, cu adevărat, la chipul cel dintîi. Este drept, că această predanie a icoanelor nu este pusă în Sfînta Scriptură, precum nici închinarea spre răsărit, cinstirea Crucii și multe altele asemenea. Se află scris, însă, în istorie că Avgar, domnul Edesei, a trimis pe zugravul său, ca să zugrăvească pentru sine chipul Domnului. Dar acela, din pricina luminării minunate ce ieșea din fața lui Hristos, n-a putut să împlinească ceea ce i se poruncise. Atunci, Însuși Domnul a întipărit pe mahramă chipul Lui cel dumnezeiesc și de viață făcător, închipuind în acest fel asemănarea Sa, și a trimis-o lui Avgar, împlinindu-i dorința.

Iar cînd Sfinții Apostoli ne-au dat nouă multe rînduieli în afară de Scriptură, aceasta, Pavel, Apostolul neamurilor, o mărturisește astfel: "Deci, dar, fraților, stați neclintîți și țineți predaniile pe care le-ați învățat, fie prin cuvînt, fie prin epistola noastră" (II Tes. 2, 15). Și iarăși: "Fraților, vă laud că în toate aduceți aminte de mine și țineți predaniile, precum vi le-am dat (I Cor. 11, 2).

Întru această zi, pătimirea Sfîntului Mucenic Diomid, doctorul († 304).

Sfîntul Diomid era de neam din Tarsul Ciliciei, cu meșteșugul, doctor, iar cu credința, creștin, tămăduia nu numai trupurile, ci și sufletele omenești. Că învăța pe păgîni să creadă în Hristos și-i aducea pe ei la Sfîntul Botez. Iar în vremea împăratului Dioclețian, lăsînd Tarsul, a mers în Niceea, cetate din Bitinia, și, acolo, după obiceiul său, făcînd leacuri, tămăduia toate bolile, nu atît cu cele materiale, cît, mai ales, prin chemarea numelui lui Iisus Hristos, cel Atotputernic și dătător de tămăduiri, și cu însemnarea cinstitei Crucii. Și, așa, îi cîștiga pe cei necredincioși. Și mulți se întorceau, prin leacurile și învățătura lui, de la înșelăciunea idolească, spre Hristos. De acest lucru înștiințîndu-se Dioclețian împăratul, care se afla atunci, în părțile acelea ale Răsăritului, a trimis să-l prindă pe el. Și, cînd au ajuns la dînsul, ostașii trimiși l-au aflat pe el tocmai adormit în Domnul. Deci, i-au tăiat capul mortului, ca să-l ducă la împărat. Iar, după tăierea capului, îndată, ostașii aceia și-au pierdut lumina ochilor și au rămas orbi. Și, îndrumați fiind de alții, au mers la împărat, ducînd capul tăiat al lui Diomid. Deci, împăratul, văzînd capul și pe ostașii orbi, le-a poruncit lor ca, iarăși, să ducă înapoi capul, la locul său. Și cînd ostașii au făcut aceasta, îndată au văzut. Și au crezut în Hristos, adevăratul Dumnezeu. Căruia se cuvine slavă, în veci! Amin.

Întru această zi, cuvînt din proorocești învățături, către episcopi și către toată ceata sfîntită, ca să învețe pe oameni dreapta credință fără teamă.

Așa zice Domnul: "Fiul omului să mergi și să spui fiilor lui Israel și să graiești cuvintele Mele către dînșii. Să nu te temi de dînșii, nici să nu te înspăimîntezi de fața lor, fiindcă neam îndărătnic sînt. Pentru că strajă te-am pus pe tine peste casa lui Israel. Ca, auzind tu cuvîntul din gura Mea, să-i îngrozești pe ei, în numele Meu. Cînd zic Eu celui fără de lege: Cu moarte vei muri, și nu-i vei spune lui, nici nu vei zice celui fără de lege să părăsească și să se întoarcă din calea lui cea rea, ca să fie viu, iar cel fără de lege va muri în fărădelegile lui, apoi, sîngele lui, din mîinile tale, îl voi cere. Iar, de-i vei spune tu celui fără de lege și nu se va întoarce de la fărădelegile sale, și din calea sa cea rea, și cel păcătos va muri întru fărădelegile sale, atunci tu îți vei izbăvi sufletul tău. Și, dacă vreun drept se va abate din calea cea dreaptă a sa și va face păcate, și osînda este pusă înaintea sa, și el va muri, fiind de tine lăsat să moară în fărădelegile sale, ca și cum faptele lui bune nu s-ar pomeni, atunci, sîngele lui, din mîinile tale, îl voi cere. Iar, de vei spune tu dreptului acela să nu greșască, și te va asculta, dreptul acela va trăi în veac, iar tu îți vei izbăvi sufletul".

Să mai zicem, iarăși, și din Faptele Sfinților Apostoli, precum a zis Pavel: "Voi știți cum m-am purtat cu voi, în toată vremea, din ziua cea dintîi, cînd am venit în Asia, slujind Domnului, cu toată smerenia și cu multe lacrimi și încercări, care mi s-au întîmplat, prin uneltirile iudeilor. Și cum nu v-am ascuns nimic din cele folositoare, ca să nu vi le vestesc și să nu învăț, fie înaintea poporului, fie prin case, mărturisind și iudeilor și elinilor, întoarcerea la Dumnezeu prin pocăință și credință în Domnul nostru Iisus Hristos. Iar, acum, iată, că fiind eu mînat de Duhul, merg la Ierusalim, neștiind cele ce mi se vor întîmpla acolo. Pentru aceea, vă mărturisesc, în ziua de astăzi, că sînt curat de sîngele tuturor. Căci nu m-am ferit să vă vestesc toată voia lui Dumnezeu. Drept aceea, luați aminte de voi înșivă și de toată turma... Că eu știu aceasta, că după plecarea mea, vor intra, între voi, lupi îngrozitori, care nu vor cruța turma" (Fapte 20, 18-22, 26-29). Același Pavel, în Epistola sa către Timotei a zis: "De pofteste cineva episcopie, bun lucru dorește. Se cuvine, dar, ca episcopul să fie fără de prihană, bărbat al unei singure femei, veghetor, înțelept, cuviincios, iubitor de străini, destoinic să învețe pe alții, nebețiv, nedeprins să bată, neagonisitor de cîștig urfît, ci blînd, pașnic, neiuibitor de arginți, bine chivernisind casa lui, avînd copii ascultători, cu toată bunăcuviința; că dacă nu știe cineva să-și rînduiască propria lui casă, cum va putea purta grija de Biserica lui Dumnezeu" (I Tim. 3, 1-5). Și, iarăși, același Apostol zice: "Propovăduiește cuvîntul, staruiește cu timp și fără de timp, muștră, ceartă, îndeamnă, cu toată îndelunga-răbdare și învățătură. Căci, va veni o vreme, cînd nu vor mai suferi învățătura sănătoasă și - dornici să-și desfăteze auzul - își vor grămădii învățători după poftele lor și își vor întoarce auzul de la adevăr și se vor abate către basme" (II Tim. 4, 2-4).

Drept aceia, fraților, acestea auzindu-le, să ne îngrijim de mîntuirea noastră și a oamenilor, pe de o parte, cu rugăminte, iar, pe de alta, cu certarea, învățînd poporul lui Dumnezeu să păzească viața curată și să-L facă lor, pe Dumnezeu, milostiv. Și, așa, ne vom mîntui și pe noi, și pe dînșii. Că a Lui este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 17 zile: pomenirea Sfîntului Mucenic Miron, preotul.

Sfîntul Miron, preotul, a trăit în Grecia (Ahaia), pe vremea păgînului împărat Decius, cîrmuitor, domn și dregător, în acea țară, fiind atunci, Antipatros, om rău și hain la suflet, care vărsase mult sînge creștinesc. Și era Sfîntul Miron de bun neam, cu obiceiuri bune și avînd dragoste de Dumnezeu și de oameni. Deci, în ziua Nașterii Domnului Hristos, Antipatros a intrat în biserica unde slujea Sfîntul Miron, ca să prindă pe creștinii adunați acolo și să-i dea la chinuri.

Fără să se înpăimînte de vederea în biserică a marelui dregător, Sfîntul preot a certat pe Antipatros prin cuvinte pline de părintească dojană, pentru cruzimea și fărădelegile lui. Dar, mîniindu-se, prigonitorul a poruncit ostașilor de l-au prins pe preot și l-au dus la locul unde se făcea schingiuirea creștinilor. Și l-au chinuit cumplit, cu grele și înfricoșătoare chinuri, l-au spînzurat pe lemnul de osîndă și i-au strujit trupul cu piepteni de fier, arzîndu-i, apoi, rănile cu tăciuni aprinși. L-au silit, apoi să treacă prin vapaia focului, și s-a păzit Sfîntul Miron, cu darul lui Hristos, fără vătămare, ba, încă, se vedeau și Sfînții îngeri înconjurîndu-l pe el și focul prefăcîndu-se în răcorire. Și-l sileau pe el să se închine idolilor, dar Sfîntul, nesupunîndu-se, dregătorul a poruncit să-i scoată pielea de pe trup, ca pe niște curele, de la umeri pînă la picioare, și l-au dat fiarelor spre mîncare. Dar văzînd că și aici Sfîntul s-a păzit nevătămat, dregătorul și-a luat viața singur, rușinat de răbdătorul de chinuri al lui Hristos.

Deci, Sfîntul, fiind dus în cetatea Cizicului, i s-a tăiat capul. Și așa, luînd cununa mucenicească, a intrat Miron, preotul, în bucuria Domnului, dîndu-și sfîntul său suflet în mîna lui Dumnezeu.

Întru această zi, învățătură a Sfîntului Vasilie cel Mare.

Vădit lucru este că mulți oameni, astăzi, nu se mai îngrijesc de păzirea poruncilor Mîntuitorului, ci se supun mai mult obiceiului și poruncilor omenești. Pentru că, a petrece prin munți și prin pustietăți, și a se zăvorî pe sine în închisoare, și a mîncă o dată pe zi, și în tot chipul a se feri de pînă și de apă, și a purta haine aspre de pînă, și a-și înfășura trupul său cu fier, și a umbla desculț, și a se culca pe pămînt, și a fugi de vorbă multă, toate acestea sînt predanii bine așezate de Sfînții bărbați. Datori sînt, însă cei ce fac acestea, mai întîi, să păzească poruncile Domnului, adică: îndelunga-răbdare, adevărul, gîndul smerit, înfrînarea, neaducerea aminte de rău, neîmpătimirea pentru cele de aici, credința și dragostea cea nesfârșită, fără de care cu neputință este să plăcem lui Dumnezeu. Se cade, dar, cu adevărat, și pe acelea a le păzi, și pe acestea a nu le lăsa și de fapte rele a ne feri, după porunca lui Dumnezeu. Deci, să fugim de mînie și de gîndul rău, de blestem și de ocară, și de desfrînare, de îngîmfare și de slava deșartă, de minciuni și de clevetiri, de vrajbă și de invidie și de toată răutatea. Eu, pe cel ce nu păzește aceste porunci ale Domnului ce s-au zis, ci se jură, și minte, și ocărăște, și se bucură de raul altora, eu, nu-l primesc pe el, nici măcar de și-ar petrece toată viața sa în sac și în cenușă, și chiar de n-ar primi nici un fel de hrană, fiindcă ei socotesc, că mai bine

66
28
9
102

este să se împărtășească din bucate, cu mulțumire, și să-și măsoare pentru sine o pustnicie după putere, decît să se ție numai de obiceiurile omenești și să nu se îngrijească de poruncile Domnului. Eu am văzut, adică, pe mulți, avînd desăvîrșită înfrînare și purtîndu-și trupul aproape mort, de multa pustnicie, peste măsură, și mult îi slăveau pe ei oamenii. Eu știu că înfrînarea gonește și pe draci, cînd are, ca temelie, poruncile Domnului și ferirea de rele. Dar, după aceea, văzîndu-i, pe unii dintr-înșii, jurîndu-se și mințind și ocărînd, i-am rugat pe ei, zicîndu-le: "O, fraților, de vreme ce faceți învățăturile Sfinților bărbați, siliți-vă, dar, și la poruncile Domnului. Și feriti-vă, de sfaturile cele viclene, de jurămînt și de blestem, de minciuni și de gînd rău și de toate celelalte". Ei, însă, n-au primit sfatul acesta. Și, prin aceasta, s-a vădit că ceea ce făceau ei, pentru slava omenească făceau și mai mult nimic. Pentru că pustiniceasca înfrînare are durere și osteneală trupească, iar, pentru a se feri de minciuni, de ocări și de blesteme, este trebuință numai de luare aminte. Pentru că pe acestea le-a legiuit și le-a așezat Hristos, Întemeietorul de Lege, pentru care și pedepsește, cu osîndă, pe cei ce le calcă.

Luna august în 18 zile : pomenirea Sfinților Mucenici Flor și Lavru (sec. II).

Acești Sfinți Mucenici au fost frați după trup și după duh, crezînd, adică, în Hristos și plăcîndu-I Lui, prin faptele bune. Și erau, cu meșteșugul săpători în piatră, sub îndrumarea unor Sfinți bărbați, anume Proclu și Maxim, de la care au învățat nu numai meșteșugul, ci și viața plăcută lui Dumnezeu, a credinței creștine. Deci, mai întîi, au fost uciși, pentru Hristos, învățătorii lor, apoi, și ei, după învățători, s-au făcut moștenitori ai cununilor mucenicești, pătîmind, pe vremea lui Licheon, dregătorul Iliricului.

Începutul pătîmirii lor a fost din niște pricini ca acestea: Un oarecare stăpînitor, al altei țări, a rugat pe dregătorul Iliricului să-i trimită niște iscușiți ziditori în piatră, ca să ridice zeilor păgîni o frumoasă capîște de piatră. Și au fost trimiși, la stăpînitorul acela, acești Sfinți, Flor și Lavru, ca unii ce erau mult mai iscușiți decît alții, la lucrul acela. Zidind ei capîștea, după porunca aceluia, prețul pentru osteneală îl împărțeau săracilor, învățîndu-i pe ei sfînta credință în Hristos, iar ei petreceau în postiri, în rugăciuni și în osteneli, pentru că noaptea se rugau, iar ziua își săvîrșeau lucrul lor, luînd puțină hrană, iar pe săraci hrănindu-i cu îndestulare. Dar, nu numai pe săraci, ci și pe un slujitor idolesc l-au adus la credința lui Hristos, împreună cu fiul său. Că, într-una din zile, ciopliind ei piatra, un fiu al acelui slujitor, copil tînr, venind aproape de ei, pe cînd sta el să-i privească, deodată, din piatra pe care o ciopleau, sărînd o bucățică, a lovit pe copil în ochi și l-a vătămat. Răcnind el și venind tatăl lui și văzînd sîngerată fața copilului și ochiul rănit, și-a rupt hainele de jale. Și a început a ocări pe Sfinții lucrători, sărînd să-i bată, dar, fiind oprit de alții care erau acolo și care mărturiseau nevinovăția lucrătorilor și că tînrul, singur, a fost pricina nenorocirii sale, apropiindu-se de cei ce ciopleau, fără să se păzească. Iar Sfinții Flor și Lavru mîngîiau pe copil, făgăduindu-i că au să tămăduiască degrabă ochiul copilului și au să-l facă să vadă, ca și mai înainte.

Deci, au luat, noaptea, pe copil în casa lor și au început a-l învăța cunoștința adevăratului Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos și ziceau: "De vei crede, din toată inima, în Dumnezeu cel propovăduit de noi, ochiul tău, îndată, se va

tămădui". Tînărul, însă zicea: "Dacă ochiul meu va fi așa precum era întîi, voi crede și mă voi închina Dumnezeuului vostru, de vreme ce se cade a crede, cu adevărat, într-Acel Dumnezeu, Care tămăduiește pe cei bolnavi și luminează ochii, mai mult decît în zeii care în loc să tămăduiască, îmbolnăvesc pe cei sănătoși." Și a povestit tînărul o întîmplare de acest fel, zicînd: "Este, între slujitorii idolești, unul, anume Erm, pe care, cu cîțiva ani mai înainte, voiau să-l pună la slujirea idolilor. Deci, l-au dus la capîștea lui Jupiter, să pună idolul mîna pe capul lui Erm, că așa era rînduiala, ca mîna idolului, cea făcută să se miște din umăr, fiind ridicată în sus de alții, cu o funie de argint, și să cadă pe capul celui adus acolo. Dar, cînd au coborît aceia mîna pe capul lui Erm, din întîmplare, a alunecat acea funie de argint, din mîinile celor ce o țineau și, căzînd mîna pe fața lui Erm, i-a jupuit toată fața cu unghiile, pînă la oase, iar dinții lui se văd, pînă astăzi de departe și nici un zeu nu i-a ajutat lui".

După ce tînărul a spus aceasta, Sfinții Flor și Lavru s-au ridicat și au început a se ruga cu lacrimi lui Dumnezeu, pentru tămăduirea și luminarea, nu numai a ochiului trupesc, ci și pentru ochii sufletești ai celui tînăr. Și, după multă rugăciune, cînd au însemnat ochiul lui cel bolnav cu semnul Crucii, îndată, acela s-a făcut întreg și deplin sănătos și vedea bine, ca și mai înainte. Deci, acel tînăr tămăduit, a crezut, îndată, în Hristos și nu numai el, ci și tatăl lui, slujitorul idolesc, cu numele Memertin. Și s-a făcut acesta, atunci, din slujitor drăcesc, rob al Domnului Iisus Hristos, împreună cu fiul său.

Deci, după puține zile, Sfinții lucrători Flor și Lavru, avînd ajutător la lucru pe îngerul lui Dumnezeu, au sfințit capîștea ce o zideau și n-au lăsat-o pe ea ca locuință idolilor, ci au sfințit-o spre slava preasfîntului nume al Domnului nostru Iisus Hristos, punînd într-însa cinstita Cruce și, adunînd ca la 300 de frați săraci, au făcut cîntare de toată noaptea, lăudînd pe Hristos, Dumnezeu. Și a venit atunci, de sus, o lumină a slavei cerești și a umplut lăcașul acela de minunată strălucire. Au mers, apoi, frații în locașul apropiat, unde erau pregătiți idolii. Și, legînd cu brîiele lor de grumazi pe acei idoli, i-au tîrît pe pămînt, lovindu-i și sfărîmîndu-i în bucăți.

Despre toate acestea înștiințîndu-se, stăpînitorul a prins pe Sfinții Flor și Lavru și pe toți cei împreună cu dînsii, între care era și Memertin cu fiul său, și i-au osîndit să fie arși de vii, iar, pe Sfinții Flor și Lavru bătîndu-i cumplit, i-a trimis lui Licheon, dregătorul Iliricului. Acela, cercetîndu-i pe ei și aflîndu-i neclintiți în creștineasca credință, i-a aruncat într-un puț adînc și cu pămînt i-a acoperit. Iar, după mulți ani, s-au aflat Sfintele lor moaște, izvorînd tămăduiri și au fost aduse, cu cinste mare, la Constantinopol, întru slava lui Hristos, Dumnezeuul nostru.

Întru această zi, învățătură despre calea cea strîmtă, care duce la viața veșnică, și cea largă, care duce la pierzare.

Nevoiți-vă, fraților, la calea cea strîmtă, care duce la viața veșnică și la Împărăția Cerului și care este calea necazurilor și a ostenețelor, calea credinței, a dragostei, a milosteniei, a ascultării, a privegherii, a înfrînării. Nu vă îmbătați, nici nu vorbiți de rău, nici nu invidiați, nici nu mințiți, nici să nu vă sfădiți, nici să nu vă bateți, nici să nu furați, nici să nu vă mîniați, nici să nu vă iuțiți, nici să nu vă mîndriți, nici să nu vă trufiți, nici slavă deșartă să nu doriți. Ci smeriți și umiliți inimă să aveți. Plîngeți-vă păcatele voastre, întristați-vă și îngrijiți-vă de mîntuirea

voastră. Mai mult decît omul, smeriți-vă, să nu judecați pe nimeni, că mai rău decît toate este a judeca pe alții. Că a zis Domnul: "Nu judecați, ca să nu fiți judecați". (Matei 7, 1). Că aceasta este mîntuirea, adică, să rabzi, fiind judecat, fiind ocărit, să te smerești și să te socotești, înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, mai păcătos decît toți. Această osteneală stă înaintea noastră și despre ea David a zis: "Smeritu-m-am și m-am mîntuit. Întoarce-te, sufletul meu, la odihna ta, că bine ți-a făcut ție Domnul."

În calea cea largă și iată, care duce la pieire, este necredința, nesupunerea, neascultarea, mîndria, trufia, slava deșartă, lenevia, beția, preasațiul, desfrînarea, invidia, clevetirea, ura, cîrtirea, blestemul, pierzătoarea de suflet mînie și osîndirea aproapelui. Păcat peste păcat se adaugă și fărădelege peste fărădelege dar din toate, mai rău este a osîndi și a judeca pe alții. Dar cînd ne vor lăuda pe noi oamenii și gîndurile drăcești ne vor slăvi, atunci să ne gîndim la păcatele noastre. Drept aceea, să ne ocărîm pe noi înșine, ca sfînta smerenie să petreacă în noi, și darul cel duhovnicesc să ne acopere. Iar de ne vom slăvi pe noi înșine și ne vom înălța și de vom fi mîndri, ascultînd gîndurile drăcești, apoi, Duhul Sfînt se va depărta de la noi și vom rămîne fără nici o plată. Drept aceea, fraților, cu toată rîvna să slujim lui Dumnezeu, în taină, și Acela ne va răsplăti nouă la arătare. Dumnezeului nostru, slavă!

Întru această zi, învățatură a Sfîntului Vasilie cel Mare.

Postul, privegherea și culcarea pe pămînt și toate cele ce se săvîrșesc, în afară de legea Stăpînului, le primește Hristos, de vreme ce sînt învățături ale bărbaților sfinți. Însă, nu osîndește pe cei ce, pentru neputință, nu se îngrijesc de ele. În vreme ce, pentru ale Sale porunci, a zis, cu hotărîre, că va osîndi pe cei ce le calcă, pentru lenevie. Deci, eu voiesc să se ferească călugării de invidie, de clevetire, de împodobire, de risul cel fără rînduială, de legăturile cu oamenii, cele fără de măsură și de grăirea deșartă, de minciuni și de ocări, de jurăminte și de înșelăciuni și de iubirea de stăpînire, de beție, de sațiu, de a judeca, de a urî, de nesupunere și de celelalte. De cumpără cîreva ceva, dator este să facă cumpărarea aceasta fără de minciună și de jurămînt. De sporește într-o slujbă, să facă aceasta fără îngîmfare și deșartă slavă, să se supună la cei mai mari și să-i iubească pe cei mici, să nu se mîhnească de binele altuia, pentru că aceasta este ură, nici să primească a vorbi cuvinte spurcate. Nimănui să-i nu-i vrea răul, nici să înșele pe cineva, nici să defăime pe cineva, ca pe un pătimaș și leneș, ci pururea să nădăjduiască în îndreptarea tuturor. Nici să se sîrguiască a răsplăti celui ce i-a făcut rău, ci cu neaducere aminte de mîhnire, să biruiască răutatea celui ce l-a asuprit. Pe un pustnic, ca acesta îl primește Dumnezeu, bun, credincios, înțelept, blînd, cinstind totdeauna folosul altora mai mult decît sporirea sa, din a cărui gură nu iese înșelăciune.

Întru această zi, învățatură despre înfrînarea limbii.

Dacă vrei să trăiești bine în viața aceasta, opriți-vă gura de la deșarta grăire. Fericit este omul acela, care nu greșeste cu limba sa. Pentru că cel ce urăște vorba multă, împuținează răutatea. Și cele bune se varsă, de la Domnul, prin gura cea tăcută. Omul înțelept iubește tăcerea. Că, tăcînd cînteste pe Dumnezeu. Drept

aceea, să lepădați din gura voastră vicleșugul și să depărtați de la voi cuvintele cele nedrepte. Că, răspunzînd cu judecată, vă veți rușina. Pentru că cel ce-și păzește limba, își ferește de întristări sufletul său. Pentru că viața și moartea în puterea limbii stau. Că aceasta ne învață pe noi Iacov, fratele Domnului, zicînd: "Orice om să fie grabnic la ascultare, zăbavnic la vorbire. Dacă nu greșește cineva prin cuvînt, acela este bărbat desăvîrșit, în stare să-și înfrîneze și trupul" (Iacov 1, 19; 3, 2). Iar Domnul a zis: "Vă spun că, pentru orice cuvînt deșert, pe care-l vor rosti oamenii, vor da socoteală în ziua judecării. Că din cuvintele tale vei fi osîndit" (Matei 12, 36).

Întru această zi, învățătură despre pace și dragoste, care sînt mai bune decît toate.

Smeriți-vă fraților, și iubiți-vă unul pe altul și Dumnezeuul păcii și al dragostei va fi cu voi. Că nu este nimic mai bun, decît pacea și dragostea. Că, prin acestea, se strică războiul și toată răutatea. Fiți unul față de altul milostivi și buni, precum a zis Hristos: "Poruncă nouă dau vouă, să vă iubiți unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaște toți că sînteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii de alții" (Ioan 13, 34-35). Și, unde sînt Eu, acolo va fi slujitorul Meu." (Ioan XII, 26). Și iarăși, a zis: "Fericiții făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema" (Matei 5, 9). Și ce este mai fericit decît a fi împreună cu Dumnezeu în împărăția aceasta a dragostei, la care sîntem chemați, totdeauna, de Hristos? Pentru aceea, fraților, să nu faceți răutăți, ca să nu vă despărțiți de Dumnezeu, Cel ce ne-a iubit pe noi și S-a dat pe Sine pentru noi, și ne-a răscumpărat cu Sîngele Său. Părăsiți-vă de răutățile voastre și cîștigați dragostea în toate, care este legătura deplinătății. Pentru că dragostea ascunde mulțime de păcate. Și mădulele sufletești, cele putrede le tămăduiește. Că cel ce iubește pe fratele său, în lumină petrece. De vreme ce Dumnezeu este dragoste, iar frică nu este, în dragoste. Drept aceea, de voiește cineva să se mîntuiască, fără de osteneală, dragoste să aibă spre toți; și către cei mici, și către cei mari. Dragostea nu face rău aproapelui. Și cei ce voiesc pacea, se vor desfăta în dragoste. Mai bine este a mîncă pîine uscată, cu dragoste, decît vițel gras, cu vrajbă.

Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! **Amin.**

Luna august în 19 zile: pomenirea Sfîntului, Marelui Mucenic Andrei Stratilat și a celor ce s-au săvîrșit împreună cu el, două mii cinci sute nouă și trei de ostași († 305).

Acesta a trăit în vremea păgînului împărat Maximin, din părțile Răsăritului, și era în dregătoria ostășească de stratilat, care înseamnă căpetenie de ostași, de unde-și trage și numele.

Deci, năvălind perșii în Siria, cea din hotarele romanilor, Antioh, căpetenie peste toată oștirea, l-a trimis pe Sfîntul Andrei, împreună cu alte oști, împotriva năvălitorilor, care pustiau țara. Și s-a rugat mult Andrei, chemînd el însuși pe Hristos în ajutor și îndemna, și pe ostașii săi, să se roage. Și au înfrînt pe dușmani,

luîndu-i la goană și ucigîndu-i. Și cu această biruință, mai presus de nădejde, Andrei a tras pe mulți din ostașii lui la credința lui Hristos.

Și era Antioh om rău la suflet, crunt la fire și dușman neîmpăcat al creștinilor. Deci, a fost pîrît Sfîntul Andrei și ostașii lui, către Antioh, că se închină lui Hristos. Și au fost aduși în fața lui, ca niște vinovați. Și, mărturisindu-și ei credința, pe ostașii care au crezut în Hristos, legîndu-i în lanțuri, i-a osîndit să fie surghiuniți în afară de hotarele Siriei, iar, pe Sfîntul Andrei, după ce l-au întins pe un pat de fier ars în foc și a rămas nevătămat, s-au gîndit să-l osîndească la moarte. Socotind însă, că nu este bine ca pe niște ostași slăviți și viteji, precum erau ei, să-i piardă în mijlocul poporului, a poruncit să-i lase liberi, hotărînd să-i piardă, în taină, pentru alte pricini.

Deci, Sfîntul Andrei și ostașii lui, văzîndu-se liberi, au mers îndată în Cilicia și s-au botezat toți, în credința lui Hristos, ceea ce aflînd, dregătorul a poruncit să li se taie tuturor, capetele, prin sabie. Și s-au numărat ca la două mii cinci sute de ostași, care s-au botezat și au primit, atunci, cununa mucenicilor, împreună cu Sfîntul Andrei, crezînd în Hristos Dumnezeu.

Întru această zi, învățătură despre rugăciune, că prin aceasta, din toată nevoia și ispita scăpăm și cîștigăm milă.

Bine este fraților, ca să ne îndeletnicim totdeauna cu rugăciunea, și să vorbim cu Dumnezeu. Pentru că, celui ce se grăbește cu rugăciunea către Dumnezeu Atotputernicul, îndată i se vor auzi rugăciunile lui. Pentru că Însuși Domnul zice: "Să Mă chemi în ziua necazului tău și te voi izbăvi. Rugați-vă Mie și vă voi auzi pe voi. Căutați-Mă pe Mine, cu toată inima voastră, și Mă voi arăta vouă." Să nu zăbovești a-ți aduce rugăciunea ta la vremea potrivită. Însă, cînd stați și vă rugați, iertați orice aveți asupra cuiva. Ca și milostivul Tată al vostru, Cel ceresc, să vă ierte pe voi. Pentru că mare este puterea rugăciunii. Că ea a făcut chitul, casă lui Iona, rugăciunea l-a întors pe Ezechia, din porțile morții, și la cei trei tineri a prefăcut focul în rouă. Iar Ana, neroditoare fiind, prin rugăciune l-a născut pe Samuil. Daniil, prin rugăciune, a îmblînzit leii cei sfișietori. Încă, și Însuși Domnul zicea ucenicilor Săi: "Priveghiați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită". Să nu slăbiți în primejdie, așteptînd ajutor de sus, de la Dumnezeu, ci cu răbdare, să vă rugați: "Să fie, întru mine, Doamne, voia Ta și să se depărteze de la mine voia diavolului". Că, precum strălucește lumina într-o peșteră întunecoasă, așa și rugăciunea strălucește și, intrînd în suflet, gonește toată răutatea păcatului și trupul curat îl păzește.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Nil, despre nepătimirea sufletului și a trupului.

Fraților, să ne pregătim pe noi, ca să slujim Domnului, din tot sufletul și cu toată puterea. Să privim cum împărații, domnii și bogații, ba chiar și săracii, cum toți se ostenesc și se nevoiesc să-și împodobească pe soțiile lor. Așa să facem și noi, pentru că sufletele noastre sînt logodnice ale Împăratului Cereșc. Să auzim pe Pavel Apostolul, zicînd pentru noi: "V-am logodit unui singur bărbat, ca să vă înfățișez lui

Hristos fecioară neprihănită" (II Cor. 11, 2). Pentru că trupul nostru este casă și palat și templu, întru care petrece cerescul Împărat. Sufletul este mireasa lui Hristos, iar mintea, tron, și inima, prestol al lui Dumnezeu, iar cugetul portar, știința este vestmîntar, iar gîndurile, slujitori. Că zice Proorocul David: "Înainte a stat împărăteasa, de-a dreapta Ta, în haine aurite, îmbrăcată și împodobită". Dar aceasta a zis-o despre sufletul curat, că toată slava ficei Împăratului stă înlăuntru ei. Deci, să păzim, cu socotință, pe mireasa Împăratului. Să o acoperim pe ea, să o ferim, să o împodobim cu îmbrăcăminte cusută cu aur, cu pietre scumpe și mărgăritare alese, adică, cu fapte bune să o facem să strălucească. Iar, în loc de porfiră, să o împodobim cu credința în Dumnezeu; în loc de diademă, cu nădăjdea cea bună; în loc de vison, cu dragostea cea dumnezeiască; în loc de iachint, cu fecioria, în loc de purpură, prin curăție, în loc de mărgele, cu mintea întreagă, în loc de salbă cu înfrînarea, în loc de cercei, cu ascultarea; în loc de inel, cu milostenia, în loc de brîu de porfiră, cu postul, iar, în loc de năframă, și de broboadă, cu rugăciunea și cu cererea, în loc de înfrumusețarea și împodobirea mărgelilor, cu mîncarea uscată și prin culcarea pe jos; în loc de miresme și de mosc, cu cîntarea psalmilor și cu chinuirea, în loc de haine aurite, cu smerită cugetare, în loc de felurite mîncări de carne, cu lipsa de pîine, în loc de vin, cu dorirea de apă. Deci, dacă așa vom împodobi sufletele noastre, le vom îmbrăca și le vom lumina și le vom păzi. Știu bine și vădit cunosc, că va dori Împăratul Cerească frumusețea sufletelor noastre. Și, venind, Se va sălășlui întru ele. Și, atunci, îi vom fi Lui cer și scaun și palat și biserică. Și așa, împreună vom împărăți în loc de soarele cel văzut, avînd pe Soarele dreptății, în loc de diademă, cu lumina îmbrăcîndu-se; în loc de raze, avînd nepătimirea, în loc de stele, faptele bune, în loc de întuneric, luminare, în loc de lună, faptele dumnezeiești în Hristos Iisus, domnul nostru, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 20 de zile: pomenirea Sfîntului și slăvitului Prooroc Samuel.

Acesta a trăit cu mai bine de o mie de ani înainte de întruparea lui Hristos, pe vremea cînd poporul iudeu era cîrmuit de Judecători. Sfîntul Prooroc Samuel, feciorul lui Elcana și al proorociței Ana, a fost cel de al 15-lea și cel din urmă Judecător al evreilor. Copil născut prin rugăciunea mamei sale, Sfîntul Samuel a fost încredințat marelui preot Eli și a crescut în Legea Domnului, fiind foarte sîrguincios, atît la carte, și la săvîrșirea sfîntelor slujbe. Dar pe cît era Eli de bucuros pentru ascultarea și rîvna lui Samuel, pe atît era de mîhnit din pricina celor doi fii ai săi, Ofni și Fineea, care, măcar că erau preoți, nu păzeau sfintele rînduieli și săvîrșeau multe fapte urîte.

În scurt timp, urgia lui Dumnezeu s-a abătut, nu numai asupra casei lui Eli, dar și asupra întregului Israel. Poporul vecin cu israelitenii, adică filistenii, au pornit război împotriva lor și i-au învins. Peste 30 000 de luptători israeliteni au căzut în bătălie și chiar Chivotul Legii, adus în mijlocul taberei a căzut în mîinile filistenilor. Dar, odată cu această nenorocire, s-au prăpădit și cei doi fii ai lui Eli, precum și marele preot însuși, care, numai auzind de pieirea Chivotului sfînt, a căzut și a murit.

Filistenii, din pricina multor nenorociri ce s-au abătut asupra lor, au adus înapoi Chivotul. Dar Israelul a rămas în robia lor, vreme de aproape 20 de ani. În acești ani de grea robie, singura nădejde a poporului israelitean a fost Samuel, ajuns Judecător, în locul bătrînului Eli. Și Samuel nu înceta a-i îndemna să se lepede de păcate și să se întoarcă la străbuna credință. Filistenii au mai pornit și altădată război, dar acum, a biruit Israel. Și așa, a fost toată vremea, cît a trăit Proorocul.

Anii au trecut și Proorocul Samuel a ajuns la adînci bătrîneți. A încercat să împartă puterea cu fiii săi, dar aceștia semănau cu cei doi fii ai lui Eli, marele preot. Pe de altă parte, bătrînii poporului s-au gîndit să ridice, pentru Israel, un rege cum aveau multe neamuri, din vremea aceea. Sfîntul Samuel a întîrziat un timp să ia o hotărîre, dar, în cele din urmă, insuflat de Dumnezeu, a uns ca rege pe Saul. Acesta, însă, făcîndu-se vinovat de fapte, pe care nu se cuvenea să le săvîrșească, Proorocul Samuel, purtat de aceeași dumnezeiască insuflare, a uns pe cel de-al doilea rege al lui Israel, pe David, fiul lui Esei, din Betleem. Și, ajungînd la adînci bătrîneți, s-a săvîrșit în pace.

Întru această zi, cuvînt al Sfîntului Nil.

Dacă vom viețui bine în viața creștinească și vom iubi adevărul lui Hristos și vom urma poruncilor Lui, atunci, vom fi pentru El și maică și frați. Că El Însuși a zis: "Tot cel ce face voia Tatălui Meu, îmi este Mie și frate și soră și maică". Frate, ca unul ce împărătește împreună; soră, ca unul ce împreună-moștenește; și mamă, ca un foarte iubit. Deci, precum maica își iubește pe fiu, așa și noi să iubim pe Hristos. Apoi, atunci, Tatăl și Fiul și Sfîntul Duh vor veni la noi și lăcaș își vor face întru noi. Atunci, se va lumina sufletul și se va lămuri mintea și se va sfinți inima. Se va îndulci cugetul, va înflori știința, vor sălta gîndurile, se va veseli duhul, se vor bucura toate măduarele sufletului, cele gînditoare. Se va înnoi omul cel nou și va fugi cel vechi. Vor dăntui îngerii, vor fi gonii dracii, vor sălta dreptii, se va tîngui potrivnicul. Se vor bucura Mucenicii, va plînge vrăjmașul. Vor lăuda Patriarhii, vor slăvi Proorocii, se vor întrista duhurile cele viclene și înșelătoare. De un suflet ca acesta se va bucura Tatăl, se va veseli Fiul, bucuros va fi duhul Sfînt. Într-un suflet ca acesta rîul darurilor va crește și izvorul vieții va curge. Soarele dreptății va străluci, stelele, raze vor da, luna va lumina. Îngerii se vor mira, Arhanghelii se vor minuna, Serafimii vor lăuda, Începătoriile și Stăpîniile se vor umple de dulceață și, împreună cu un suflet ca acesta, vor zice: "Sfînt, sfînt, sfînt, Domnul Savaot, plin este cerul și pămîntul de mărirea Lui" și, iarăși, "Slavă întru cei de sus, lui Dumnezeu, și pe pămînt pace, întru oameni bunăvoire". "Cu un suflet ca acesta, Scaunele și Domniile vor binecuvînta, zicînd: "Slavă puterii Celei atotputernice a Tatălui și mării celei Dumnezeiești a Fiului și stăpînei Sfîntului Duh". Atunci, de negrăită bucurie, se umple un suflet ca acesta, și cu totul se luminează. Tot se înfrumusețează și se întărește, laudă și se minunează, se mîngîie și se mărește. Atunci își va lua plata ostenețelor și a durerilor pămîntului; locul cel de odihnă, Împărăția cea neschimbată, viața cea fără de sfîrșit și netrecătoare. Atunci, se va vedea dulceața cea pururea fiitoare, limanul cel cu bună adăpostire și locul cel fără de vrajbă luminat și nefăcut de mînă, cununa nemuririi, Raiul cel preadulce, florile cele frumoase, crinii cei binemiroșitori, bucuria cea negrăită, îndrăznirea cea nesfîrșită. Atunci, cu îndrăzneală va vorbi cu Dumnezeu și se va lumina cu lumina Feței Lui. Și izvorul cuvîntătoarelor Lui gînduri se va înnoi. Atunci, tămîia cea curată, a jertfei lui, bine va miroși și rugăciunea cea adevărată, a gurii lui, se va arăta pe Jertfelnicul cel de Sus, ca o ardere tot grasă. Atunci, plată multă pentru privegherea lui va lua de la

Dumnezeu, atunci, rugăciunile lui din miezul nopții și rugile cele de dimineață și de slavoslovie vor lua vrednică odihnă. Și, cine este meșter să spună sau ce limbă va putea să grăiască sau care minte omenească va înțelege bucuria, odihna, veselia, slava, lumina cea pururea fiitoare, care se vor da, de la Dumnezeu, unora ca aceștia? Pentru că ochiul nu le-a văzut și urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, cele ce a gătit Dumnezeu, celor ce-L iubesc pe El, care drept și cu nelenevire, din tot sufletul și cu toată puterea, cu osîrdie și cu frică, îi slujesc Lui. Sau cine, iarăși, va putea să spună sau să mărturisească, sau să socotească necazul, durerea, strîmtorarea, rușinea, ocară, pedeapsa, plîngerea, tînguirea, chinurile, gheena, scrișnirea dinților, rîul cel de foc, prăpastia iadului, tartarul, întunericul cel mai dinafară, viermele cel mîncător și neadormit, chinurile cele amare și diavolii cei nemilostivi, care sînt gătite celor ce nu se îngrijesc de mîntuirea lor? Și, ce să zic mai mult? Că se vor chinui împreună cu însuși diavolul aceia care trăiesc în veacul de acum, fără de nici o frică și nu iau în seamă îndelunga răbdare a lui Dumnezeu și nu vor să se pocăiască cîstit. Iar, pe noi, să ne izbăvească Domnul de relele acestea și să ne îndrepteze la calea Mîntuirii.

A Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 21 de zile: pomenirea Sfîntului Apostol Tadeu, din cei șaptezeci de Apostoli.

Sfîntul Apostol Tadeu a fost unul din cei șaptezeci de Apostoli ai Mîntuitorului, de neam evreu, din cetatea Edesa și bun cunoscător al Legii vechi. Să se știe deci, că, după Tradiția Bisericii, acest Sfînt Tadeu este altul decît Sfîntul Iuda sau Levi Tadeul, cel numărat între cei doisprezece Apostoli, și altul decît Iuda, fratele domnului, scriitorul epistolei lui Iuda, din Noul Testament, și fratele lui Iacov, zis uneori, și Tadeul.

Suindu-se el în Ierusalim, pe cînd Sfîntul Ioan Botezătorul propovăduia pocăința și apropierea Împărăției lui Dumnezeu, Tadeu a primit, și el botezul lui Ioan. A cunoscut, apoi, învățătura Domnului nostru Iisus Hristos și, văzînd faptele Lui cele fără de asemănare, Tadeu a mers după El, și s-a numărat în ceata celor șaptezeci de Apostoli. Mai tîrziu, după Pogorîrea Duhului Sfînt peste Apostoli, Tadeu s-a dus, trimis de Duhul Domnului, în cetatea Edesa, propovăduind Evanghelia. Primit bine de stăpînitorul cetății, cu numele Avgar, Sfîntul Tadeu a istorisit tuturor pătîmirea Domnului Hristos, Învierea și Înălțarea Lui la cer. A botezat pe domnitorul Avgar și pe cei din casa lui, vindecîndu-l, totodată, și de orice urmă de lepră. A botezat, de asemenea, și pe toți cei care ascultau cu evlavie învățăturile sale și credeau în Hristos. Cît timp a stat în cetatea Edesei, Apostolul Tadeu n-a încetat să propovăduiască sfînta credință, îndemnînd, pe cei ce credeau la zidirea lăcașurilor de închinare și sfințind, prin punerea mîinilor, slujitori la altarele Domnului. Deci, după o oarecare vreme, Sfîntul Apostol voind să răspîndească sămînța Evangheliei și în alte părți, s-a pregătit de drum lung. Iar, la plecarea sa din cetate, domnitorul Avgar, drept mulțumire pentru lucrarea sa, de zidire sufletească, a vrut să-i dăruiască lui mulțime de aur. Dar Sfîntul Tadeu n-a primit, zicînd că, dacă pe ale noastre toate le-am lăsat, cum am putea primi cele străine? Plecînd, astfel, din Edesa, Sfîntul Tadeu a ajuns în Mesopotamia, unde a adus pe mulți la credință și a zidit biserici, iar, de acolo, a mers mai departe, prin satele și orașele Siriei, ostենindu-se mereu cu

bunăvestirea lui Hristos pînă ce a ajuns la Berit, cetatea Feniciei. Aici și-a încheiat Sfîntul Tadeu apostoleasca lui strădanie și, botezînd pe mulți, a adormit, cu pace, în Domnul.

Întru această zi pomenirea Sfintei Mucenite Vasa și a fiilor ei Teognie, Agapie și Pistos (303-305).

Sfînta Muceniță Vasa a trăit în zilele împăratului Maximian, în cetatea Edesa, și însoțindu-se cu un slujitor idolesc, anume Valerie, a născut trei fii, pe Teognie, Agapie și Pistos. Ea i-a crescut pe ei în credința creștinească, căci era creștină, încă de la strămoșii săi. Deci, a fost pîrîtă de bărabatul ei și a fost adusă înaintea judecătorului, unde a mărturisit că este creștină. Pentru aceea, a fost aruncată în temniță, împreună cu fiii ei. După aceasta, scoțînd-o la judecată, au fost chinuți fiii ei, sub privirile ei. Pe Teognie, cel dîntîi, l-au bătut și după aceea, l-au spînzurat. Pe celă-lalt, Agapie, l-au jupuit de pielea capului, pînă la piept, dar el nu zicea nimic. Apoi, pe cel de-al treilea, l-a muncit în tot chipul. Iar maica lor, privind la pătîmirea fiilor ei, îi întărea pe ei spre nevoință, și-i îndemna cu rugăminte. Și toți acești trei copii, suferînd, cu bărbăție chinurile pentru Hristos, au fost tăiați cu sabia. Și s-a bucurat Sfînta așa maica lor, că a trimis, mai înainte, la Hristos pe iubiții săi fii. Și, punînd-o din nou în legăturile temniței și chinuită fiind cu foamea, a luat hrană din mîna îngerului și s-a întărit spre pătîmirea cea mare.

Deci, a fost dusă în Macedonia după porunca judecătorului, și acolo, silind-o să aducă spurcată jertfă, ea nu s-a supus. Drept aceea, a fost aruncată în mare și apoi în foc; și din toate pătîmirile acestea nevătămată a rămas. Au luat-o, apoi, în capîștea idolească și, acolo, Sfînta, luînd pe idolul lui Jupiter, l-a aruncat la pămînt și l-a sfărîmat. Deci, au dat-o spre mîncarea fiarelor, și ele nu s-au atins de ea. Drept aceea, văzînd-o pe ea că nicidecum nu se pleacă, au poruncit ca să-i lege mîinile la spate și i-au sfărîmat toate măduarele, cu bătaie cumplită. Iar la sfîrșit i-au tăiat cînstitul ei cap. Și așa, Sfînta și-a dat sufletul în mîinile lui Hristos Dumnezeu. Căruia se cuvine slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Mucenic Donat Diaconul.

Acesta era rînduit cu slujirea de diacon, pe care o îndeplinea cu multă rîvnă, cu sfințenie și cu tărie sufletească, la biserica din Singidunum, localitate așezată pe Dunăre, aproape de cetatea Sirmium, unde a fost ucis, cu puțin înainte, prin chinuri și înec, în apele rîului Sava, tînărul episcop Irineu.

În aceste ținuturi se pomiseră mari prigoane împotriva slujitorilor lui Hristos, din porunca împăratului Dioclețian și a lui Galeriu, ajutătorul său la conducere. Tînărul și neînfricatul diacon Donat nu putea să scape de furia conducătorilor păgîni din aceste părți de lîngă marele fluviu, Dunărea, căci nu înceta să mărturisească în tot locul pe Hristos. De aceea, din porunca întîistătătorului acestor ținuturi, Victorian, diaconul Donat a fost prins într-o zi și aruncat în închisoare. Aici nu a încetat să se roage toată noaptea următoare să li se dea, lui și tuturor împreună-slujitorilor lui Hristos, curaj și tărie sufletească spre a înfrunta toată urgia dușmanilor păgîni și să-i sprijine în acele grele încercări, nu pentru susținerea vieții lor tre-

XX

cătoare, ci pentru slava și lărgirea Împărăției lui Dumnezeu, prin venirea tuturor neamurilor la ascultarea Evangheliei mîntuitoare.

A doua zi, în zori, înfîistătorul Victorian l-a chemat pe Donat la el și căuta să-i zdruncine piatra credinței sale creștine, ca să sacrifice zeilor mincinoși ai Imperiului Roman, în slujba căruia el lucra orbește. Astfel, l-a întrebat: "Donate, cine te-a convins să nu mai cinstești pe zeii noștri, așa cum facem noi și judecătorii noștri?" La această întrebare, care urmărea să-l arate că nu mai este bun cetățean roman, întrucît părăsise credința în zeii oficiali, socotiți protectori ai Imperiului, Donat a răspuns cu curajul ce ieșea din întreaga lui ființă, înnoită prin Hristos, și-i întărea și mai mult convingerea sa creștină: "Eu nu pot cinsti pe zeii voștri, surzi și muți, închipuiți prin metale, piatră sau marmură, ci cinstesc pe Domnul meu Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu, Care este adevăratul și atotputernicul Dumnezeu".

Auzind această mărturisire clară și hotărîtă a drepte-credințe a smeritului și curajosului creștin, care sta la judecata sa, înfîistătorul Victorian s-a aprins de mînie și i-a poruncit: "Întoarce-te de la această nebunie deșartă!" Atunci, fiind lovit în cele mai curate gânduri și convingeri ale sale, dar sporindu-i-se tăria credinței în adevăratul Dumnezeu, fericitul Donat i-a răspuns prin cuvinte ca de fulger: "Tu și judecătorii voștri sînteți nebuni", căci, desigur, era o adevărată nebunie să nu se vadă deșertăciunea zeilor, închipuirea minții lor bolnave și să nu vină și ei, închinătorii acestora, la cinstirea adevăratului Dumnezeu, Părintele Cel ceresc.

Cuvintele pline de atîta curaj creștin, neîntîlnit la păgîni și pe care numai un închinător sprijinit de piatra tare a credinței adevărate, a putut să le glăsuiască, au înfuriat peste măsură pe înfîistătorul Victorian, care s-a aprins de o mînie oarbă și a poruncit ca Diaconul Donat să fie pus în lanțuri. După aceea a hotărît să i se taie capul, pentru că a rezistat cu tărie tuturor încercărilor sale de a-l depărta de Hristos și de a-l readuce la credința păgîna.

Astfel, la 21 august, în anul 304, acest Sfînt Mucenic, ales dintre strămoșii neamului nostru, s-a săvîrșit în Domnul prin ascuțișul sabiei, lîngă apele adînci ale Dunării, care n-au despărțit, ci au unit întotdeauna pe înaintașii noștri de același sînge și de aceeași credință.

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Mucenic Romulus, preotul.

În același timp cu Donat, diaconul de la Singidunum, slujea în biserica din vestita cetate Sirmium un preot plin de har duhovnicesc, de iubire jertfelnică și de tărie în dreapta credință, cu numele de Romulus. Unit prin sfințenia vieții și curajul convingerii creștine cu amintitul diacon, preotul Romulus lupta, cu tărie și fără frică, pentru statornicia și creșterea credinței celei adevărate și pentru poporul credincios care i se încredințase, ca păstor sufletesc, gata să-și pună sufletul pentru oile sale duhovnicești. Căci, în acele vremuri, se porniseră, cu gînd de nimicire împotriva închinătorilor lui Hristos, cei ce dețineau puterea imperială și se socoteau obligați să apere credințele deșarte, păgînești. Pe acestea nu le mai respectau cei ce veneau la lumina cunoștinței de Dumnezeu și îmbrățișau prin convingere și har religia cea nouă și mîntuitoare, pecetluită cu sîngele nevinovat al dumnezeiescului Învățător, pe Golgota.

După multe lupte și suferințe îndurate pentru credința lui și a păstorilor săi în Cel răstignit și înviat, preotul Romulus a fost prins și dus, împreună cu alții, în localitatea Cibales, aproape de cetatea Sirmium. Aici i s-a tăiat capul cu sabia, ca și lui Donat diaconul, suferință pe care a îndurat-o cu bucurie sfîntă și totală încre-

dințare în Duhul lui Dumnezeu. Prin vărsarea sîngelui său nevinovat, dăruit ca jertfa bine mirositoare lui Dumnezeu, în floarea vîrstei, Romulus preotul s-a învrednicit de harul sfințeniei și a primit cununile cerești. S-a săvîrșit în Domnul tot la 21 august, anul 304, fiind cinstit, pentru moartea sa mucenicească prin care a renăscut la viața cea adevărată și veșnică, în ținutul Sirmium și mai departe, de închinătorii lui Hristos. Mai tîrziu, în veacul al VI-lea, sfintele lui moaște au fost aduse în localitatea Concordia, din provincia Forum Julii, din Italia nordică, unde s-a bucurat de multă și adîncă cinstire.

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Mucenic Silvan, diaconul.

Încă un Sfînt Mucenic, Silvan, diaconul, cîstește, prin credința și suferințele sale pentru Evanghelia lui Hristos, pe strămoșii noștri daco-romani de la Dunăre, din care se trăgea și pentru a căror credință curată, mărturisită și de el, și-a dat viața cea pămîntească.

Silvan sluja lui Dumnezeu, ca diacon, la aceeași biserică în care era rînduit Romul, preotul în cetatea Sirmium. Din neștiință se închinase la început la idolii cei fără de glas, ocrotiți de puterea stăpînitore. Dumnezeu l-a îndrumat însă pe calea cea dreaptă, care ducea la El, și atunci a părăsit de îndată, cu dezgust, închinarea cea înșelătoare și a disprețuit învățăturile mincinoase, nimicitoare de suflet pe care le propovăduiau păgînii, în numele zeilor neputincioși. Chemarea lui Dumnezeu i-a pătruns întreaga lui ființă. Atunci, l-a simțit pe Hristos în inima lui și a început să i se închine și să-l slujească cu bucurie sfîntă și cu curaj izbăvitor, întărind, prin învățătură și prin completă dăruire, ca și prin exemplul vieții sale, pe cei de o credință cu el. Și-a sporit și mai mult lucrul său duhovnicesc, spre slava lui Dumnezeu și binele aproapelui, în biserica din Sirmium, unde sluja, cu timp și fără timp, ca diacon.

Cu tăria credinței celei noi, Silvan disprețuia păgînatatea, cu învățăturile ei înșelătoare pe care conducătorii treburilor obștești căutau să la impună supușilor lor prin amenințări, frică și cruzime; dar curajosul diacon îi îmbărbăta întotdeauna ca să reziste acestor încercări ce le-ar fi nimicit sufletele. Atitudinea sa i-a atras ura și dorința nesocotită de răzbunare a căpeteniilor păgînești, căci a fost prins și dus împreună cu preotul său, Romul, precum și cu alți mulți închinători ortodocși, în localitatea apropiată, Cibales. Aici a fost supus la multe feluri de chinuri, după care a gustat cu curaj moartea pămîntească, dar s-a sculat din moarte la viață și a ieșit învingător, căci a ajuns biruitor în viața cea veșnică, dobîndind prin sîngele vărsat, prin ascuțișul sabiei cîstea sfințeniei în locașurile sfinților.

Astfel și-a agonisit viața în raiul desfătării, prin suferință și sînge, acest diacon daco-roman de la Sirmium, asemenea atîtor mucenici creștini, la 21 august, anul 304, cîstind neamul din care se trăgea și pămîntul pe care l-a stropit cu sîngele său cel nevinovat, lîngă apa Dunării.

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Mucenic Venustus.

Cu uciderea lui Romulus și Silvanus și a mai multor creștini, la Cibales, nu se săturase cruzimea conducătorilor păgîni și, atunci, înfîlștătorul Victorian a purces

la alte măsuri de urmărire și pedepsire a închinătorilor, slujitorilor și mărturisitorilor lui Hristos. Apoi, a poruncit să fie cercetate așezările vecine cu cetatea Sirmium, reședința sa, mai ales că el socotea necesare aceste măsuri la Cibales, unde erau mulți creștini tari în credința lor. Aici s-a ajuns să fie prins Venustus, frate geamăn al Sfântului Donat, diaconul, de către slugile lui Victorian. Nelegiuitul acesta a poruncit celor ce i-au îndeplinit dorința sa neșocotită ca Venustus să fie adus în fața lui. Atunci, privindu-l cu ură și dispreț, Victorian i-a zis acestui neînfricoșat închinător al Dumnezeului Celui adevărat: "Venustus, îți amintești cum am pus să se taie capul fratelui tău geamăn, Donat? Răzgândește-te și vino să aduci jertfă zeilor noștri, pe care și noi și împărații noștri îi venerăm, ca să nu poruncesc să ți se facă și ție la fel!"

Fără să se înpăimînte de aceste amenințări și simțind cum îi sporește curajul și tăria credinței sale, Venustus a răspuns, surzînd: "Viu este Domnul meu, Iisus Hristos, fiindcă eu nu știu că există mai mulți dumnezei, așa cum spui tu. Însă eu cunosc pe Unul Dumnezeu, viu și adevărat, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh. Care este și întreit și unul Dumnezeu".

Iată cum Venustus, despre care nu știm că îndeplinea vreo slujire în Biserică, ci numai că era un creștin neclintit în credința sa, mărturisea cu convingere nezdruncinată unitatea dumnezeirii și treimea Ipostaselor, sau a Persoanelor divine, a Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh.

Atunci Victorianus a poruncit cu mînie: "Ce vrei mai mult? Sacrifică zeilor!" Aceasta ar fi însemnat o lepădare totală a credinței creștine, cu care Venustus își hrănea sufletul său și cu care era legat pentru veșnicie. De aceea, adunîndu-și toate puterile sufletesti, ancorate pe credința sa nestrămutată în ajutorul lui Hristos, i-a răspuns cu curaj și cu hotărîre și gata de a înfrunta suferințele și moartea pămîntească din partea acestui păgîn cu multă putere lumească: "Nu sacrific zeilor tăi neadevărați și plini de putreziciune, ci aduc lui Dumnezeu-Tatăl, Care locuiește în Ceruri, jertfă de laudă".

Această mărturisire de credință a lui Venustus, plină de hotărîre și curaj, care dă sufletelor puterea de a înfrunta toate suferințele, a umplut de mînie pe păgînul Victorian, lipsit de orice simțire pentru adîncurile sufletelor create de Dumnezeu. Și, astfel, a poruncit slujitorilor săi ca să-l prindă pe Venustus și să-l ducă în afară cetății Cibales, iar acolo să i se taie capul cu sabia.

Cu mult curaj și încredere desăvîrșită în puterea lui Dumnezeu, Venustus a pășit pe drumul ce ducea spre ieșirea din cetate, rugîndu-se neîncetat și simțind cum sufletul său se înalță pe încetul de la cele pămîntești către cele cerești. Iar în această stare de bucurie divină de abia a simțit ascușul sabiei care i-a retezat capul, făcînd să înceteze viața lui trecătoare, dar ușurîndu-și nașterea pentru viața cea pururea viitoare, din ceruri.

Sîngele său nevinovat l-a sfințit și pe el și locul pe care s-a scurs și l-a învrednicit să petreacă în ceata celor la fel ca el din ceruri, care înconjoară Tronul dumnezeiesc și se bucură de privirea slavei celei veșnice.

Ca și mulți alți mucenici creștini Venustus a crezut cu tărie că harul cel de sus s-a coborît în lume prin Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat, Care a întemeiat pe pămînt împărăția Sa, adică Sfînta Biserică.

Astfel, s-a săvîrșit în Domnul Sfîntul Venustus, tăindu-i-se capul, împreună cu alți închinători și mărturisitori, la 21 august, anul 304, sporind ceata mucenicilor din neamul strămoșilor noștri daco-romani, trăitori pe malurile Dunării.

Întru această zi, cuvînt din Pateric.

Un oarecare stareț, avînd dar duhovnicesc, zicea că la început, de cînd au venit în părțile acelea, intrînd în vestita cetate Antiohia și îndemnat de multa sa credință, s-a sălășluit în părțile de sus, în peștera Sfîntului Ioan Gură de Aur, ca să trăiască acolo. Iar, iubitorul de oameni Dumnezeu, Cel ce vroia mîntuirea sa, ca să scape el de sminteli și de vrajbă, i-a arătat ce se întîmplă în Antiohia, tuturor celor ce trăiau acolo. Și iată cum: "Am văzut o fiară, ca un balaur foarte mare, fiindu-i tot trupul ca un rîu de foc și gros, care înconjură și zbură prin toată cetatea Antiohiei și mîncea fără de sațiu pe toți, de la mic pînă la mare, pe bărbați, pe femei, pe copii, pe preoți, pe călugări, și nu scăpa nimeni de mîncarea lui. Însă, acesta era dracul iubirii de desfătări, pe care, văzîndu-l, m-am înspăimîntat și am fugit afară din cetate. Deci, am văzut pe cineva care îmi zicea: Vei face bine, dacă vei fugi de aici și te vei sui la munte, căci acest drac are putere numai aici, în cetate, nu și la munte. Apoi, fugind, am mers la munte, într-o mănăstire, dar nu eram încă deprins cu viața călugărească și nu mă pricepeam ce voi face. Deci, mi-a venit un gînd ca acesta, zicîndu-mi să mă socotesc, acum, ca și cînd aș fi pe vremea Apostolilor, de la început, să caut, dar, să văd ce au învățat și ce au propovăduit Apostolii pentru mîntuirea oamenilor. Deci, acestea gîndindu-le, m-am așezat în mănăstire și, citind cele patru Evanghelii, mi-am ales, din ele, pentru mine, porunci ale Domnului și le purtam cu mine pe acestea neîncetat. Și de la început, adică, mi-am ales desăvîrșita neagonisire, precum se cuvine călugărilor; și, după aceea, desăvîrșita și cu dinadinsul pustinicie". Și toate acestea, adică, le spunea acel mare stareț, despre începutul petrecerii sale în călugărie. Și cele ce a dobîndit prin acestea, înfricoșătoare și mari daruri și descoperiri, nu avem vreme să le spunem acum, așa cum ne-a spus el viața lui, cea mai dinainte. Că și hrană a luat din mîna îngerului și alte înfricoșătoare lucruri, precum zice marele Apostol Pavel, pe care nu este slobod omului să le grăiască. Numai aceste puține cuvinte, ne-am silit a le spune, fiindcă am slujit noi la un stareț mare, ca acesta, care ajunsese la atît de mari daruri. Să mai spunem, iarăși, și faptul că acest mare stareț, precum spunea el însuși, a făcut o mănăstire și avea cu sine un ucenic, care petrecea singur în colibă. Iar starețul, singur, se liniștea și auzea pe draci, strigînd și zicînd că s-au supărat pe acești călugări, că, nu numai de stareț nu se puteau apropia, dar nici de ucenicul lui, fiindcă risipește și zidește și nu-l află pe el stînd degeaba.

Acestea grăindu-le dracii, starețul a cunoscut cele despre sine, adică, faptul că darul lui Dumnezeu, cel ce era într-însul, gonia și risipea pe draci și ei nu puteau să se apropie de el. Dar, despre ucenic nu se pricepea ce înseamnă acel lucru, că, adică, risipește și zidește. Iar, după ce a inserat, mergînd la ucenic, l-a întrebat pe el: "Cum îți petreci vremea?" Iar el, răspunzînd, a zis: "Bine, părinte". Apoi, starețul l-a întrebat pe el despre trîndăvie. Iar acesta arătînd cu degetele la niște pietre a zis: "Cu aceste pietre, zidesc un zid și, iarăși, îl risipesc și, aceasta făcînd-o, nu simt trîndăvirea". Acestea, auzindu-le, marele stareț a cunoscut pentru care pricină nu puteau dracii să se apropie de el, fiindcă nu-l aflau niciodată pe el stînd în zadar.

Drept aceea, bine zicea că risipește și, iarăși, zidește. Și, de acestea înștiințîndu-se, starețul și mai mult a îndemnat pe ucenic, la un lucru bun ca acela. Iar nouă ne zicea: "Știu că ucenicul nu avea nici un folos sau cîștig trupesc, nici pentru el, nici pentru alții, dar, fiindcă nu stătea degeaba, necurații draci nu aflau vreme ca să-i facă rău. Iarăși, un alt stareț, de care scrie la Pateric, făcea același lucru, în alt chip,

că, aflînd o colibă lîngă un lac cu trestii, stătea și împletea coșnițe și le arunca pe ele în rîu. Și aceasta o făcea nu pentru cîștig, ci ca să se ostenească și să se liniștească. Dumnezeuului nostru, slavă!

Luna august în 22 de zile: pomenirea Sfinților Mucenici Agatonic, Zotic, Zinon, Teoprepie, Achindin, Severian și a celor împreună cu dîșii († 303-305).

Acești Mucenici ai lui Hristos au pătimit pe vremea lui Maximian împăratul și a dregătorului împărătesc Evtolmie, trimis, din Nicomidia, cu poruncă de a prinde și uide pe toți, care s-ar dovedi că se închină lui Hristos. Acolo, în Nicomidia, Evtolmie, a găsit atît de mulți credincioși ai Domnului Hristos, încît s-a înspăimîntat. Că se afla pe atunci, în împărăteasca cetate Nicomidia, un ucenic al lui Hristos, Agatonic, care întorcea pe mulți de la păgînatatea idolească, și-i aducea la Hristos. Pînă și cîrmuitorul împărătesc al acestor ținuturi avea lîngă el, ca duhovnic al său, pe Agatonic și se închina cu multă evlavie lui Hristos.

Multă vreme s-a frămîntat dregătorul Evtolmie, văzînd că însuși cîrmuitorul se afla printre creștini, dar, în cele din urmă, s-a hotărît să-l prindă, atît pe cîrmuitor, cît și pe duhovnicul său Agatonic și, de asemenea și pe alți creștini, printre care se aflau Teoprepie, Achindin și Severian. Cu toții au fost aruncați în temniță. Mergînd, apoi, în ținuturile Pontului, pentru uciderea creștinilor, Evtolmie a călătorit cu corabia și a ajuns la locul care se numea Carpin. Acolo, a aflat pe Zotic cu ucenicii lui, mărturisind pe Hristos. Deci, i-a osîndit pe ucenici la moarte pe cruce, iar, pe Zotic, luîndu-l cu sine, s-a întors în Nicomidia. Acolo l-a legat alături de Agatonic și de ceilalți creștini, între care erau Teoprepie, Achindin și Severian și i-a dus în Tracia, unde venea și împăratul, ca, acolo, să judece pe Sfinți.

Deci, după oarecare timp, au fost scoși din temniță și au fost bătuți cumplit și au pornit, apoi, la drum. Dar calea fiind lungă și grea, creștinii care aveau răni și erau slăbiți de suferință, și-au dat duhul pe drum, primind lovituri de moarte. Așa au fost Sfinții Zotic, Teoprepie, Achindin și Severian, care au mărturisit pe Hristos cu îndrăzneală. Cu mare greutate a ajuns Sfinții Agatonic și cîrmuitorul, împreună cu ceilalți creștini, în Silivria, unde se afla împăratul. Iar acesta, văzînd că nici un chin nu poate îndupleca pe creștini să se lepede de Hristos, a dat judecată de moarte, să li se taie capetele, pentru Hristos, Domnul nostru. Și așa s-au învrednicit a primi cununa muceniciei.

Întru această zi, cuvînt despre un sihastru, care s-a jurat față de dracul.

A fost, în muntele Eleonului, un stareț sihastru, foarte nevoitor și se lupta cu el dracul desfrînării. Iar, într-o zi, dracul a năvălit asupra lui foarte tare. Deci, a început starețul a se tîngui și a zice dracului: "Pînă cînd mă vei chinui pe mine? Ai îmbătrînit odată cu mine". Apoi, i s-a arătat lui dracul, la vederea ochilor, și a zis.

bătrînului: "Jură-te mie, bătrîne, că nu vei spune nimănui ceea ce vreau să-ți spun ție, și, după aceea, nu mă voi mai lupta cu tine". Și i s-a jurat lui starețul, zicînd: "Nimănui nu voi spune, așa mă jur pe Cel ce locuiește întru Înălțime, că nu voi spune nimănui, orice îmi vei spune mie". Deci, a zis lui dracul: "Să nu te închini la această icoană și, apoi, nu mă voi mai lupta cu tine". Dar, icoana era a Preasfintei, Stăpînei noastre de Dumnezeu Născătoare și Pururea Fecioară Maria, care a născut pe Domnul nostru Iisus Hristos. Și a zis sihastrul către dracul: "Depărtează-te de la mine, ca să nu te mai văd". Și, îndată a pierit dracul.

Iar, a doua zi, a mers sihastrul la Teodor Sicheotul și i-a spus lui toate cele ce i se întîmplaseră. Deci, a zis starețul către sihastru: "Cu totul ai fost batjocorit, de vreme ce te-ai jurat dracului și este bine că ai mărturisit. Că, mai bine ți-ar fi fost ție să fi intrat într-o cetate și să nu fi lăsat nici o desfrînată, decît să te lepezi de cinstirea icoanei Domnului nostru Iisus Hristos și a Preacuratei Maicii Lui". Apoi, întărindu-l pe el și întemeindu-l cu mai multe cuvinte, s-a dus la locul său. Iar dracul s-a arătat, iarăși, sihastrului și i-a zis lui: "Oare, cum te-ai jurat mie, că nu vei spune nimănui și, iată, ai spus călugărului acela? Dar, să știi că vei fi judecat în ziua judecății, ca un călcător de jurămînt". Și, răspunzînd, sihastrul i-a zis lui: "Știu că m-am jurat, însă, Stăpînului și Făcătorului meu m-am jurat, iar, pe tine, ticălosule, nu te voi asculta". Și a fugit dracul rușinat de el. După aceea, s-a ușurat starețul de război, și, cealaltă vreme a vieții, plăcîndu-I lui Dumnezeu s-a mutat la Domnul. Dumnezeului nostru, slavă!

Luna august în 23 de zile: Pomenirea Sfîntului Mucenic Lupu (sec. III).

Sfîntul Mucenic Lupu a trăit pe vremea împărăției lui Aurelian (270–275), și era rob la un stăpîn, dar liber pentru Hristos, în Care credea. Plin de rîvnă dumnezeiască, Sfîntul defăima pe zeii cei fără de suflet ai păgînilor. Pentru aceasta, păgînii închinători la idoli, umplîndu-se de mînie, s-au pornit împotriva lui cu săbiile scoase, iar Sfîntul, stînd în mijlocul lor, le propovăduia cuvîntul lui Dumnezeu, plin de credință, de înțelepciune și de darul lui Dumnezeu, că, voind ei să-l prindă, îi oprea puterea lui Hristos și nu-i lăsa să se apropie de dînsul.

Stînd apoi departe, și-au întins arcurile și au început a trage în el cu săgețile, că Sfîntul era în mijlocul lor, ca o țintă pentru săgeți, dar nu-l nimereau, nici nu-l răneau. Deci, Mucenicul lui Hristos, fiind nebotezat, dorea Sfîntul Botez, că nu voia să moară în mîinile chinuitorilor lui, ca un păgîn. Drept aceea, s-a rugat lui Dumnezeu, și, îndată, s-a vărsat din cer, ca o ploaie repede, apă peste dînsul, luînd astfel de sus, baia cea dumnezeiască, încît se mirau păgînii, văzînd aceasta.

Deci, Sfîntul Lupu s-a dat, după aceea, singur și de bună voie, în mîinile păgînilor, ca un miel la junghiere, iar aceia, luîndu-l, l-au dus la dregătorul lor. Și încerca dregătorul să-l amăgească, cu îmbunări, pe credinciosul rob al lui Hristos, făgăduindu-i că îl va slobozi din robie, dacă se va închina idolilor. Dar, neputînd să-l amăgească, a poruncit să fie bătut cu bețe, fără cruțare. Făcîndu-i lui, apoi, și alte feluri de chinuri și de bătăi și neputînd să-l cîntească din credință pe ostașul lui Hristos, l-a osîndit la tăierea cu sabia. Deci, plecîndu-și capul, și-a pus, astfel, sufletul pentru Hristos, Domnul nostru.

Întru această zi, viața Cuvioșilor Părintilor noștri Eutihie și Florentie († 540), arătată din cuvintele Sfântului Grigorie Dialogul.

În hotarele Nursiei, viețuiau împreună, în sihăstrească pustietate, doi bărbați cu chipul monahicesc, unul cu numele Eutihie, iar altul Florentie. Deci, Eutihie, aprinzându-se cu căldură de râvnă dumnezeiască, se îngrijea nu numai de a sa mîntuire, ci și de a altora și se sîrguia să aducă multe suflete la Dumnezeu, prin cuvintele și îndemnul sale, cele de suflet folositoare, iar Florentie, în simplitatea lui, numai la sine luînd aminte, își trăia viața lui în rugăciune. Și nu departe de locuința lor, era o mănăstire, în care murise starețul, iar monahii, adunîndu-se, au venit la Eutihie și l-au rugat pe el, ca să le fie lor stareț, în mănăstirea lor. Și, ascultînd rugămîntea acelora, Eutihie a mers la ei și a luat cîrmuirea mănăstirii, iar, pe Florentie, l-a lăsat să trăiască la acel loc sihăstresc, ca să nu se pustiască biserica cea mică, pe care o aveau acolo. Deci, rămînînd singur, Florentie se ruga Atotputernicului Dumnezeu, să-i dea ajutor, să poată trăi, fără supărare, în singurătatea aceea. Și, într-o zi, după săvîrșirea obișnuitelor rugăciuni, ieșind el din biserică, a văzut, în fața ușii, un urs, cu capul plecat la pămînt și nearătînd nimic din năravul său de fiară, ci, aievea, prin blîndețea lui, făcea să se înțeleagă că a venit, fiind trimis de Dumnezeu, spre ascultare și spre slujbă. Deci, cunoscînd aceasta, robul lui Dumnezeu Florentie a mulțumit Domnului, că i-a trimis un împreună viețuitor ca acesta și, fiindcă rămăseseră la chilia lui cinci oi și nu era cine să le pască pe ele și să le păzească, a poruncit ursului, zicîndu-i să meargă să mîle oile acelea la pășune și să le pască, iar, la ceasul al șaselea, să se întoarcă, împreună cu ele. Și a început fiara aceea să facă aceasta totdeauna, avînd grija păstoririi oilor, cea hotărîtă lui. Și ursul, obișnuit, ca o fiară ce era, să mănînce carne, acum, flămînd, păștea oile, biruindu-și năravul lui de fiară. Și cînd omul lui Dumnezeu voia să postească pînă la ceasul al nouălea, porunceea ursului, ca la ceasul al nouălea să se întoarcă cu oile. Și așa făcea fiara aceea. Iar cînd nu voia să flămînzească, pînă la ceasul al nouălea, ci, în ceasul al șaselea voia să mănînce, la acel ceas se întorcea și ursul. Și la toată porunca omului lui Dumnezeu se supunea fiara și niciodată nu a greșit. Pentru că niciodată nu a venit la ceasul al nouălea, cînd îi porunceea să vină la ceasul al șaselea, și nici la ceasul al șaselea, cînd îi porunceea să vină la al nouălea ceas. Pentru că Dumnezeu, pe fiara aceea, pe care a supus-o plăcutului Său, a înțeleptit-o ca să priceapă porunca starețului, și să facă voia lui. Și, slujind așa starețului, multă vreme, a început, în părțile acelea, să se ducă vestea pretutindenea, despre omul lui Dumnezeu, Florentie. Și toți se mirau de minunea aceea, cum păște fiara oile, slujind bătrînului.

Dar diavolul, vechiul vrăjmaș, i-a pomit pe unii spre invidie. Pentru că el, cînd vede pe cei buni luminați cu slavă, atunci, îi prinde, prin invidie, pe cei ce sînt răzvrățiți cu năravul și cu viața, și-i trage la pierzare. Deci, cu îndemînarea diavolului, patru monahi, din ucenicii fericitului Eutihie, s-au pomit cu pizmă mare asupra lui Florentie, zicînd că starețul lor nu făcea semne, iar Florentie, rămînînd singur în chilia cea sihăstrească, se arăta slăvit prin atîtea minuni. Deci, ascunzîndu-se într-un loc pe unde mîna ursul oile la pășune, l-au ucis. Neîntorcîndu-se ursul la stareț, la ceasul în care avea poruncă să se întoarcă, starețul era la mare nedumerire, așteptînd pînă seara și, nevăzînd întoarcerea ursului cu oile, a început a se mîhni, că ursul, pe care se obișnuise a-l numi frate, nu s-a întors. A doua zi s-a dus la cîmp, ca să caute fiara, împreună cu oile, și, găsind pe urs ucis, s-a întristat foarte mult. Cercetînd cu de-amănuntul, a aflat cine a ucis ursul, și a început a plînge și a se

tîngui, nu atît pentru moartea ursului, cît pentru răutatea sufletului celor patru frați. Și, cînd a aflat avă Eutihie de necazul lui Florentie, l-a chemat pe el la sine, și-l mîngîia. Iar omul lui Dumnezeu, stînd înaintea starețului și fiind cuprins de mare durere, a zis: "Nădăjduiesc spre Atotputernicul Dumnezeu, ca acum în viața aceasta, înaintea ochilor tuturor, cei care mi-au ucis ursul, deși nu le făcuse nici un rău, să-și ia răsplătire de la Domnul, pentru răutatea aceasta." Deci, acestea zicîndu-le plăcutul lui Dumnezeu Florentie, îndată, după glasul lui, au urmat faptele. Pentru că acei patru monahi s-au acoperit, de la Dumnezeu, cu lepră mare și au putrezit toate măduarele lor și cu rana aceea au și murit. Și aceasta făcîndu-se, omul lui Dumnezeu Florentie s-a înspăimîntat mult, fiindcă a blestemat pe acei frați. Deci, n-a încetat a se tîngui toată viața sa, pentru frații aceia, iar pe sine se numea ucigașul lor sălbatic. Aceasta a făcut-o Dumnezeu, ca bărbatul acela simplu și îmbunătățit să nu mai îndrăznească, în orice fel de necaz, să arunce săgeata cuvîntului de blestem asupra cuiva.

Deci, viețuind întru toate zilele vieții sale, ca un mare plăcut al lui Dumnezeu, a trecut la viața cea nesfîrșită. Asemenea și Cuviosul Părinte Eutihie, pascînd turma cea încredințată lui, ani îndestulați, și pe mulți povățuindu-i și îndreptîndu-i la calea cereștii Împărății, s-a dus către Domnul. Deși în viața sa el nu a făcut minuni, însă, după mutare s-a arătat făcător de minuni, Domnul preamărind pe robul Său, că, din hainele lui, care rămăseseră după el, se dădeau tămăduiri la multe neputințe. Cînd nu ploua și se făcea uscăciune mare, peste tot pămîntul, atunci poporul din țara aceea, adunîndu-se, lua haina Cuviosului Eutihie și, ducînd-o la biserică și înaintea Domnului rugîndu-se, umbla cu ea prin sate, prin țărini și prin grădini, și, îndată, se da, de la Dumnezeu, ploaie îndestulată, adăpînd pămîntul. Din acest lucru se vede ce fel de putere aveau cei plăcuți lui Dumnezeu, a căror îmbrăcăminte, aducîndu-se înaintea Domnului, potolea mînia Ziditorului. Așa se proslăvea Dumnezeu, prin minunile celor plăcuți ai Săi. Iar, acum, pentru aceleași minuni, Dumnezeu este și va fi proslăvit de noi, robii Săi, în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, cuvînt din Pateric.

Spunea un părinte oarecare, către altul, zicînd că la anul 1072, era un frate, anume Ioan, pe care-l numeau Ciprian, care, fiind cărturar, avea rînduiala de citeț. Deci, a murit acest frate și, după cîtăva vreme, se arăta aievea și, la arătare, duhovnicescului frate, Sava, pe care și tu îl știi. Și se arăta în ușa chiliei lui, stînd gol, cu totul pîrlit de foc, ca un tăciune. Și, strigînd cu amar, cerea milă și iertăciune. Și, spunînd pricina osîndeii lui, zicea: "Mă împotriveam și grăiam împotriva Legii și a Scripturii." Deci, o vedenie înfricoșătoare ca aceasta văzînd, duhovnicescul nostru părinte, o vreme n-a spus nimănui această, nicidecum, nici măcar mie, care eram cu dînsul, temîndu-se, precum zicea mai pe urmă, să nu fie cumva vreo înșelăciune drăcească. Dar, după ce a trecut mai multă vreme, pe față i-a spus lui: "De nu vei arăta la toți păcatul acesta al meu, vei da seama." Și, fiindcă îmi spusese mie toate cu de-amănuntul, am căutat, ca duhovnic și am aflat pricina, precum și el singur îmi spusese. Și, cu adevărat, nimeni altul, ca el, nu se împotrivise celor zise și scrise de legile lui Dumnezeu și de dumnezeieștile Scripturi, care, deși se grăiesc și se scriu și de noi nevrednicii, însă nu este cu putință a scoate sau a adăuga ceva, la cele ce s-au hotărît și s-au așezat de Sfîntul Duh. Că se zice: "Blestemat să fie, dacă cineva ar

adăuga ceva la acestea sau ar scoate ceva". Pe care blestem să nu-l pătimească și el, asemenea, în acest fel. Iar noi, auzind acestea, am făcut pentru el tot ce am putut. Dumnezeuului nostru, slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 24 de zile: pomenirea Sfântului, sfințitului Mucenic Eutihie (sec. I).

Tradiția Bisericii păstrează pomenirea acestui Sfânt Eutihie, care avea ca patrie Sevastopolul Palestinei. Deci, auzind el de bunavestire a lui Hristos, și-a lăsat părinții și rudele și s-a apropiat de ucenicul iubit al lui Hristos, adică de Sfântul Apostol Ioan, Cuvântătorul de Dumnezeu, și, urmînd obiceiurilor lui, învăța de la el cereasca înțelepciune. Drept aceea, dezrădăcinînd din temelie înșelăciunea idolească și scoțînd darul lui Dumnezeu, ca dintr-un izvor, se umplea de rîvnă apostolească. Asemenea, aflînd și pe Sfântul Apostol Pavel, l-a urmat și pe el, ca steaua pe soare, ostenindu-se împreună cu el la propovăduirea Cuvîntului și răbdînd bărbătește toate primejdiile. Pentru aceasta și este numit el ucenic al celor doi Apostoli, deși nu se află în numărul celor șaptezeci. S-a cinstit, deci, cu numirea de Apostol, ca unul ce s-a ostenit cu cei mai mari Apostoli la bunavestirea lui Hristos și ca unul ce a fost sfințit, de dîșii, episcop, la slujirea Cuvîntului și la Jertfe.

El a străbătut multe țări, propovăduind pe Hristos, nu numai cu dîșii, ci și singur. Dar, chiar și singur, el avea împreună călător cu sine pe îngerul lui Dumnezeu, care îl întărea și-i spunea dinainte cele ce aveau să i se întîmple. A suferit pretutindeni legături și bătăi, dar pătimea cu bărbăție, pentru Domnul său. Odată, fiind chinuit de foame în temniță, o mîină nevăzută i-a adus pîine și l-a întărit într-atît, încît socotea chinurile ca nimic. I-au strujit trupul cu unghii de fier, dar sîngele lui a îmbălsămat văzduhul, ca un nor de bună mireasmă. A fost aruncat în foc și dat fiarelor, dar una din ele, grăind omenește măririle lui Hristos, i-a îngrozit pe toți, cei ce priveau. Așa, săvîrșindu-și nevoița alergării sale, Sfîntul a fost dus legat de la Efes, în patria sa Sevastopol, din Palestina.

Slujba sa din *Minei* pomeneste că Sfîntul s-a sfîrșit prin tăierea capului cu sabia, luînd de la Hristos cununa biruinței.

Întru această zi, cuvînt din Pateric.

Ne-a spus nouă fericitul Părintele nostru Luca: "Tînăr fiind eu, zicea, a murit un om bogat din țara mea și l-au îngropat în mormînt. Și, mergînd eu la școală, am văzut, într-un mormînt, stînd un om pîrlit cu totul, ca un tăciune, și, chemîndu-mă, îmi zicea: "Eu am lăsat în testament scris, ca să se dea milostenie, pentru izbăvirea sufletului meu și nu au dat nimic; deci, să le spui, să dea. Că de nu vor da, apoi așa voi fi, precum mă vezi. Iar eu, copil fiind, de frică am fugit și, din prostimea tineretii mele, n-am spus nimic, încît, acum, după atîția ani, sînt judecat de cugetul meu". Acestea îmi spunea fericitul Părinte Luca, mitropolitul Anabaziei.

Asemenea cu aceasta, ne-a spus și un alt bătrîn mare, un lucru înfricoșător, dar, mai ales, de folos. Că, adică, după ce a adunat frații și a făcut mănăstirea, auzind de dînsul un frate al lui, după trup, a venit la el și, călugărindu-se în mănăstire, și-a sfîrșit viața în multă lipsă de grijă și fără luare aminte. Iar starețul, cu multă osteneală, purta grijă de dînsul. Și mult se ruga lui Dumnezeu, ca să-i descopere lui cele despre fratele său adormit. Și i s-a dat lui de a văzut sufletul aceluia în mîinile dracilor. Deci, după ce a văzut aceasta, a poruncit fraților să caute, cu de-amănuntul, în chilia fratelui său și orice vor afla acolo, să ducă la stareț. Și aceasta făcîndu-se, din purtarea de grijă a lui Dumnezeu, au găsit în fața chiliei mulți săraci și scăpătați. Și starețul îndată a poruncit să împartă toate cele rămase săracilor, iar fraților din mănăstire le-a poruncit ca nimeni să nu ia ceva din acelea, de la mic, pînă la mare. Iar, după ce au făcut așa, starețul, iarăși, a stat la rugăciune și a văzut judecata lui Dumnezeu și pe îngerii lui Dumnezeu luînd îndrăzneală, din pricina milosteniei, și stînd împotriva dracilor celor necurați, pentru sufletul fratelui mort. Însă, un lucru foarte înfricoșător și plin de multă spaimă trebuie să spunem. Că dracii cei necurați, cu mare glas, strigau către Dumnezeu, zicînd: "Drept ești, cu dreptate să judeci. Acest suflet al nostru este, că faptele noastre le-a făcut". Iar îngerii lui Dumnezeu, grăiau împotriva lor, zicînd: "Dar, pentru ei, milostenie multă s-a făcut și scris este că bogăția omului, folosită ca milostenie, este izbăvirea lui." Iarăși, se împotriveau necurații draci, zicînd: "Oare, el a dat milostenia aceea? Nu el, ci starețul". Dar marele stareț a răspuns, zicînd: "Că adevărat, eu am făcut milostenie, însă, pentru sufletul lui am făcut-o." Deci, zicînd acestea, îndată au pierit dracii cei necurați și a rămas sufletul în mîinile îngerilor.

Luna august în 25 de zile: aducerea cinstitelor moaste ale sfîntului Apostol Vartolomeu, de la insulele Lipare, la cetatea Venenda.

Sfîntul Apostol Vartolomeu, numit și Natanail, a fost unul din cei doisprezece Apostoli. El a propovăduit pe Hristos, o vreme, în Siria, împreună cu Sfîntul Apostol Filip și cu sora acestuia, Mariami, Fecioara, iar de la o vreme, a făcut lucrul Domnului singur. Pe cînd propovăduia în Asia Mică, suferind bătaii, temniță, loviri cu pietre, pentru Stăpînul său, Sfîntul Vartolomeu a întîlnit pe Sfîntul Ioan, Apostolul cel iubit al Domnului, binevestind pe Hristos. Și a fost întîlnirea aceasta, pentru dînsul, o duhovnicească mîngîiere.

S-a dus, apoi, în Frigia, și, intrînd în cetatea Ierapolei, propovăduia neîncetat pe Hristos în cetatea cea plină de idoli. Aici a deschis ochii cei trupești ai orbului Stahie, iar, prin propovădire și Sfîntul Botez, i-a deschis lui și ochii cei sufletești. De aici, Apostolul Vartolomeu s-a dus în părțile Indiei și a zăbovit acolo multă vreme. Deci, luminînd pe toți și făcînd biserici, le-a lăsat Evanghelia Sfîntului Matei, pe care o purta cu el, tălmăcind-o în graiul lor. După ce Sfîntul Vartolomeu a ieșit din India, s-a dus în Armenia cea Mare și, tălmăduind pe fiica împăratului de duhuri necurate, mulți au crezut în Hristos, încît, pînă și împăratul, cu toată casa lui, s-a botezat. Dar, uneltind, fratele împăratului l-a îndemnat pe acesta să piardă pe Vartolomeu, ca să aibă pace cu păgînii din cetate. Deci, găsind bun prilej, l-au prins pe Sfîntul Apostol în cetatea Albana, din Armenia, l-au răstignit pe cruce, cu capul

În jos, iar Sfântul, pe cruce fiind, îi sfătuia să cunoască adevărul și să se întoarcă, de la întuneric, la lumina cea adevărată a lui Hristos. L-au osîndit, pentru aceasta, să-i jupoaie pielea de pe el, iar el răbda ca, într-un trup străin, binecuvîntînd neîncetat pe Dumnezeu. La sfîrșit, dregătorul a poruncit să i se taie capul.

După sfîrșitul mucenicesc al Sfîntului Apostol Vartolomeu, cinstitul său trup a fost luat de credincioși, care l-au pus într-o raclă de plumb și l-au dus în cetatea Albana, din Armenia cea Mare, în care Sfîntul lucrase. Acolo, sfintele lui moaște, dînd tămăduiri bolnavilor, mulți necredincioși se întorceau la Hristos. Deci, slujitorii diavolești, văzînd minunile acelea, se mîniau pe cinstitele moaște ale Apostolului. Deci, s-au adunat cu vrăjmășie și, luînd racla de plumb, cu moaștele, le-au aruncat în mare, socotind că se vor duce în adînc și li se va pierde urma. Și au mai aruncat încă și alte patru racle, cu moaștele altor Sfinți Mucenici. Și în loc să se afunde, raclele s-au făcut ca niște luntrii, plutind pe apă, mai presus de fire. Iar, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, racla cu moaștele Sfîntului Apostol Vartolomeu a ajuns în insulele Lipare.

Toate acestea, descoperindu-se lui Agaton, episcopul insulelor Lipare, acesta a mers, cu clerul și cu poporul, la malul mării. Și, aflînd racla cu moaștele Apostolului, s-au umplut toți de mare bucurie, grăind: "Bine ai venit la noi, Apostole a lui Dumnezeu". Deci, luînd racla cu moaștele, în laude și în cîntări, au dus-o la biserică. Și se făceau vindecări bolnavilor, cu mirul ce curgea din cinstitele moaște. Și au petrecut sîntele moaște, în insula aceea, mulți ani, pînă în vremea lui Teofil, luptătorul împotriva icoanelor, cînd saracinii au prădat insulele Lipare. Atunci, un om bogat, Sicard, din cetatea Venenda, pornindu-se din credința lui fierbinte în Sfîntul Apostol, a tocmnit niște corăbieri din cetatea Amalfi, să ia sfintele moaște și să le aducă la dînsul, plătind cu îndestulare pentru aceasta.

Deci, corăbierii aceia au luat din insulă acea dorită bogăție duhovnicească și s-au întors la ai lor. Iar, cînd Sicard a văzut, pe mare, apropiindu-se, moaștele Apostolului, a ieșit în corăbii cu episcopul și cu poporul, în întîmpinarea lor, primind cu bucurie pe Apostolul lui Hristos. Și, ducîndu-le în cetatea Venenda, le-au pus în biserica cea mare, alcătuiindu-le praznic luminat. Și, din acea vreme, s-a așezat prăznuirea cinstitelor moaște ale acestui Apostol, la 25 de zile ale lui august, zi în care aceste sfinte moaște s-au adus în Venenda.

Întru această zi, pomenirea Sfîntului Apostol Tit, episcopul Gortinei, din Creta, ucenicul Sfîntului Apostol Pavel († 101).

Fericitul Tit se trăgea dintr-un neam de oameni de vază, din insula Critului, lucru de care pomeneste și fericitul Apostol Pavel în *Epistola* sa. Deci, acest fericit Tit a arătat multă nevoință spre învățatura cea mult lăudată a elinilor. Și, fiind ca de douăzeci de ani, a auzit un glas, ce i-a venit de sus, care-i zicea: "Tit, trebuie să ieși de aici, să-ți mîntuiești sufletul, că nu-ți va fi de ajuns învățatura aceasta". Și, i s-a poruncit, prin arătare, să citească Testamentul cel Vechi. Și, luînd cartea lui Isaia Proorocul, a aflat un loc unde se spune: "Tăceți înaintea mea, ostroave și ascultați-Mă; popoarele să-și împrăspăteze puterile, să vină mai lingă Mine și să grăiască" (Is. 41, 1).

Deci, stăpînitorul Critului, care era și unchiul Sfîntului Tit, auzind de mîntuitoarea Nașterea Domnului Hristos, și de minunile ce a făcut El în Ierusalim și în

alte locuri, s-a sfătuit cu cei mai de frunte ai Critului și l-au trimis pe Tit la Ierusalim, că era iscusit în a auzi și a povesti cele ce auzea. Și, mergînd el acolo și văzînd minunile Domnului, s-a închinat Stăpînului Hristos și a rămas la Ierusalim pînă ce a văzut și mîntuitoarele lui Patimi, Îngroparea, Învierea și dumnezeiasca Înălțare a Lui, precum și pogorîrea Preasfîntului Duh peste Sfinții Apostoli. Și, crezînd, s-a numărat, și El, cu cei o sută douăzeci (*Fapte*, 1,15) și cu cei trei mii, care au crezut în Domnul, prin cuvîntul Apostolului Petru (*Fapte* 2,41).

Îl aflăm, după aceea, pe Sfîntul Tit printre ucenicii cei mai de seamă ai Sfîntului Apostol Pavel, încă din vremea Sinodului Apostolilor, din Ierusalim (anul 50), cînd Apostolul a dovedit, cu pilda lui Tit, că și cineva, care nu-i tăiat împrejur, poate fi creștin (*Gal.* 2, 1). Și a mers Sfîntul Tit, cu marele Apostol, în multe locuri, în Antiohia, la Efes, în Macedonia, la Corint, la Filipi, la Roma, în Spania și, apoi, iarăși, în Răsărit, între altele, pentru scurtă vreme și în insula Critului, predicînd pe Hristos.

Deci, pe cînd se afla în Creta, marele Apostol, grăbit de nevoile altor biserici, a hirotonit pe Tit, ca episcop al Critului, însărcinîndu-l să ducă mai departe lucrul apostolesc, început de el, adică, să sfințească preoți, să învețe dreapta credință și să aibă grijă de cei săraci, lucru care nemulțumindu-se a-l spune numai prin viu grai, Apostolul i l-a amintit și printr-o Epistolă, care se păstrează în Noul Testament (*Epist. către Tit*).

Tradiția Bisericii știe că Sfîntul Tit a viețuit, ani îndelungați, în insula Critului, hirotonind și propovăduind lumina Evangheliei, cu rîvnă de apostol, și în insulele învecinate. Iar toată vremea vieții lui a fost de 94 de ani.

Întru această zi, cuvînt că nu se cade a judeca pe preot.

Ascultați și această întîmplare, de suflet folositoare, care s-a petrecut pe vremea lui Arcadie, arhiepiscopul Constantinopolului. Era un sat, anume Trahiad, la cincisprezece stadii de Constantinopol. În acest sat, a fost un preot foarte necurat, care, din îndemnarea vrăjmașului, se înșelase spre mîncare și băutură și petrecea cu desfrînații. Deci, înștiințîndu-se despre el, dregătorul, l-a prins și l-a închis. Și, cercețîndu-l, trimisul dregătorului, l-a întrebat pe el, zicînd: "Spune-mi mie, ticălosule și nevrednicule de orice iubire de oameni, fiindcă n-ai ținut seama de înfricoșătoarea Judecată, cum nu te-ai temut de acea înfricoșătoare Judecată, cum nu te-ai temut de acea înfricoșătoare intrare în altar, cînd purtai Jertfa acea înfricoșătoare și fără de sînge? Nu gîndeai că se va pogori foc din cer și te va arde?" Iar fermecătorul, răspunzînd, a zis către dînsul: "Mă jur pe Dumnezeu, Cel ce mă pedepsește acum, prin mîinile voastre, iar acolo mă va pedepsi cu ale Sale mîini, că nu purtam eu Sfînta Jertfă, nici nu împărtaşeam eu poporul, de cînd m-am depărtat de Dumnezeu. Ci îngerul lui Dumnezeu venind, purta și împărțea la popor Sfînta Jertfă. Iar eu, în acea vreme, zăceam legat după Sfîntul Prestol. Și cînd zicea îngerul: Cu pace să ieșim, atunci mă deslega și ieșeam. Însă, taina aceasta nimeni din oameni nu o vedea, fără numai eu însumi. Iar oamenii, socoteau că eu purtam Sfintele Taine și eu le împărțeam lor". Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 26 de zile: pomenirea Sfinților Mucenici Adrian și Natalia și a celor împreună cu dîșii († 303– 305).

Mucenicul Adrian și soția lui Natalia au fost din cetatea, Nicomidiei, pe vremea împărăției lui Maximian Galeriu, la a doua înconjurare, pe care o făcea împăratul prin împărăția sa, urmărind pe creștini. Dar, ajungînd în Nicomidia și intrînd în capîștea idolească, împăratul s-a închinat necuraților zei, aducîndu-le spurcate jertfe, împreună cu toți cetățenii, după care a poruncit ca, pe cei ce cred în Hristos, să-i caute și să-i aducă la chinuri.

Și s-a apropiat de mai-marele oștilor, un oarecare păgîn, și a zis: "Iată, creștinii s-au ascuns în peșteri și eu i-am auzit acolo, în noaptea aceasta, citind și rugîndu-se Dumnezeului lor". Deci, trimițînd ostași au prins douăzeci și trei de bărbați creștini, ascunși în peșteri și, legîndu-i în lanțuri, i-au dus în cetate, ca să-i înfățișeze înaintea împăratului. Dar, acolo, mărturisind că sînt creștini, Sfinții Mucenici au fost crunt bătuiți de ostași, iar împăratul a poruncit ca numele și cuvintele lor să fie scrise în cartea de judecată.

Și, pe cînd se făcea scrierea numelui lor, Adrian, un bărbat cinstit dintre marii curții, și care ținea încă de păgînatate, i-a întrebat: "Pentru ce, fraților, răbdați aceste nesuferite și grele patimi?" Și, răspunzînd ei, au zis: "Ca să dobîndim bunătățile ce sînt pregătite de Dumnezeu celor ce pătinesc pentru El, pe care nici auzul nu le poate să le audă, nici cuvîntul să le povestească". Deci, Adrian, acestea auzindu-le, umilindu-se din dumnezeiescul dar, a zis, către scriitori, să scrie și numele lui, cu creștinii, arătînd că este bucuros să moară și el, împreună cu dîșii. Deci, scriîndu-l, l-au băgat în fiare și în închisoare. De acest lucru aflînd, Natalia, femeia lui, la început s-a îngrijorat, neștiind pricina întemnițării lui, dar, mai pe urmă, înștiințîndu-se că pentru Hristos, l-au pus în lanțuri și în temniță, îndată, îmbrăcîndu-se în haine luminate, a alergat la temniță și, intrînd înlăuntru, i-a sărutat cu bucurie lanțurile de pe grumaji și-l ferecea pentru sfîntul îndemn ce a arătat și-l învăța să stea neclintit în chinuri și-i ruga pe Sfinții, cei ce erau împreună cu el, ca să se roage pentru el. Și s-a întors Natalia la casa ei, după sfătuirea aceasta cu Mucenicul Adrian, care a încredințat-o că-i va da de știre, să vină, să vadă sfîrșitul său. Și era fericitul Adrian tînar cu vîrsta, avînd numai douăzeci și opt de ani, și nu trecuseră decît treisprezece luni, de cînd se căsătorise cu Natalia.

Deci, cu o zi înainte de întîlnirea cu tiranul, Adrian, dînd plata păzitorilor, a ieșit și s-a dus să dea el însuși de știre Nataliei, despre ziua sfîrșitului său. Dar ea, văzîndu-l, i-a închis ușa, gîndind că el a fugit de chinuri și s-a lepădat de Hristos, și-l mustra, făcîndu-l fricos și iubitor de dezmierdări. Și zicea: "Ce voi face eu, care m-am însoțit cu acest păgîn? Nu m-am învrednicit de cinstea de a mă numi soția unui mucenic că, iată-mă sînt o ticăloasă femeie, a unui bărbat lepădat de Dumnezeu" Iar fericitul Adrian, stînd, bătea în ușa, zicînd: "Natalia, doamna mea, deschide, căci n-am fugit de chinuri. Eu am venit, precum ți-am făgăduit, să te iau, ca să vezi sfîrșitul nostru, chezășuind Mucenicii pentru mine, și trebuie să fiu acolo, la ceasul hotărît". Acestea auzindu-le, Natalia, îndată, i-a deschis ușa cu bucurie și, îmbrățișîndu-se, s-a dus cu el la tiran. Și, intrînd în temniță, Natalia săruta lanțurile sfinților și ștergea cu pînză curată, rănile lor, aducîndu-le pe cît se putea, ușurare durerilor.

Deci, adus fiind Sfântul Adrian la împărat și mărturisind pe Hristos, că este Dumnezeuul cel adevărat, l-au pus cu fața în jos, l-au bătut cu toiege și, întorcându-l cu fața în sus, atîta a fost bătut pe pîntece, încît i se vedeau și măruntaiele; după aceea, i-au tăiat mîinile și picioarele. Și, fiind el în temniță, împreună cu ceilalți Sfinți, s-a înștiințat împăratul că cei legați au slăbit cu totul și sînt aproape de moarte. Atunci, a dat poruncă să se ducă în temniță o nicovală și un ciocan de fier, ca să le zdrobească fluierile și mîinile și așa să moară. Acestea văzîndu-le, Natalia îi ruga pe ucigași să înceapă cu Adrian. Și, ucigașii ascultînd-o, ea îl ruga pe Adrian să rabde cu tărie. Și, îndată, din acea durere mare, Sfântul Adrian și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu.

Deci, poruncind necuratul împărat ca trupurile Mucenicilor să se dea focului, fericita Natalia a ascuns, în taină, mîna bărbatului ei, ca să nu fie aruncată în foc. Dar, stingîndu-se focul de un potop de ploaie cu tunete și fulgere înfricoșătoare, unii slujitori ai stăpînirii au fugit, în timp ce alții mureau uciși de trăsnete. Iar, un om credincios, anume Eusebiu, luînd moaștele Sfinților și punîndu-le într-o corabie mică, le-a dus la Arghiropol și le-a așezat într-o biserică, aproape de Vizantia. Acolo, mergînd, mai pe urmă, Natalia și-a dat sufletul lui Dumnezeu, sfîrșindu-și alergarea ei cea mucenicească și fără de sînge, ca una ce a pătimit mult, slujind pe Mucenici și fugind din casa ei, pentru întreaga curăție. Și a fost îngropată lîngă moaștele Mucenicilor.

Întru această zi, cuvînt despre înșurătoare și despre desfrînare.

Veniți, voi, cei cu minte, și pricepeți, că, deschizîndu-vă auzul, ascultați cuvintele mele simple, pe care vi le grăiesc, spre folosul vostru, despre înșurătoare și despre desfrînare. Pentru că, zice Apostolul Pavel: "Cinstită să fie nunta întru toate, și patul nespurcat" (Evr. 13. 4). Iar acestea auzîndu-le, fraților, să luăm în inimi cele ce ni se grăiesc nouă spre folos, precum, iarăși, același Apostol zice: "Cei ce nu pot să se înfrîneze, să se însoare și să se marite. Că, mai de folos este să se însoare omul, decît să fie desfrînat, pentru că, pe desfrînați îi va judeca Dumnezeu". Deci, dacă această judecată o propovăduiește Apostolul, celor ce greșesc, înainte de înșurătoare și nu se pocăiesc, cu atît mai aspră este judecata celor ce își lasă soțiile și se duc la altele. Însă, de vom fi vînați de diavolul, pentru aceste păcate, apoi, să le părăsim pe acestea și să rîvnim la viața bărbatilor celor buni, că aceia au viețuit după Lege și, după Lege, au murit. Oare, Avraam n-a fost înșurat? Și, tot așa, Isaac și Iacov și alți mulți, pe care noi astăzi îi fericim și îi cinstim? Însă ei, după Lege au trăit, și nu s-au apropiat decît de soțiile lor, nici n-au căutat la desfrînare, nici n-au fost desfrînați. Sau, nu știți că mulți, din Legea veche și din Legea nouă, și-au pierdut plata lor, pentru mulțimea femeilor, petrecînd în desfrînări? Și, însuși Solomon, oare, nu din pricina mulțimii femeilor a pierit? Iar David, tatăl lui, care atît de mare prooroc și împărat era, încît și Sfîntul Duh se odihnea întru dînsul, oare, n-a căzut prin același păcat, păcătuiind cu Batșeba și ucigînd pe bărbatul ei? Dar, chiar de au greșit repede, îndată au adus și pocăință, nu cu buze împietrite, ci din adîncul inimii, făgăduind că, de acum, nu vor mai face acestea, ci vor plînge. Asemenea și voi, să nu vă lăsați soțiile voastre, mergînd la altele. Grăiesc vouă împăraților, bogaților și tuturor stăpînitorilor, nu luați femeile de la bărbatii lor, ca să vă însoțiți cu ele, pentru că, prin aceeași lege, ca și voi, s-au însoțit cu nunta și la aceeași judecată vor sta înainte. Nici să nu luați cu sila

fetele de la săraci, nici să batjocoriți, rușinînd fecioare, pentru că vor strigă acelea către Domnul și le va auzi și va trimite Dumnezeu mînia Lui peste voi, precum zice Ioan, marele Teolog: "Ca și cu o seceră va arde și va secera pe păcătoșii de pe pămînt" (Apoc. 14). Că, dacă ne vom petrece viața rău, aici, apoi, acolo, vom fi chinuiți. Deci, ce răspuns vom da la înfricoșătoarea Judecată? Să ne temem fraților, de Judecătorul cel puternic, Care nu se uită la fața celui care este judecat. Să părăsim iubirea de dulceață și pofta cea rea și să facem pocăință adevărată, curățindu-ne prin milostenie. Și, așa, în toate zilele făcînd, vom cîștiga Împărăția Cerurilor, pentru Iisus Hristos, Domnul nostru, Căruia se cuvine slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Luna august în 27 de zile: pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Pimen († 454).

Acest Preacuvios a fost egiptean de neam și a trăit în pustia Egiptului, pe vremea împărăției lui Teodosie cel Tânăr (408-450). Tineri fiind, el și cei șapte frați ai săi, într-o bună zi, s-au despărțit de lume și, luînd drumul pustniciei, au intrat într-o mănăstire și s-au făcut monahi.

Deci, fericitul Pimen își petrecea zilele și anii în pustnicești nevoințe, stăruind neîncetat în rugăciuni, sporind în faptele bune, cele monahicești, și întărindu-se, cu ajutor de la Dumnezeu, împotriva nevăzutului război al diavolului. În scurt, supunîndu-și trupul în slujba duhului, s-a suit la vîrfurile nepătimirii și a ajuns mare între Părinții pustiei. Deci, a auzit de înțelepciunea și de smerenia lui dregătorul acelui ținut și a vrut, într-o zi, să vadă pe avă Pimen. Dar părintele Pimen a stat și s-a gîndit că, de îl va primi pe acest dregător în chilia sa, atunci, vor veni și alții, care vor începe să-l laude pentru darurile lui cele duhovnicești, lipsindu-l de smerenia cîștigată, cu atîta osteneală și prinzîndu-l în mrejele mîndriei. De aceea, a trimis vorbă dregătorului să nu vină la el, că nu poate să-l vadă, fiind hotărît să plece din locul acela. Și s-a mîhnit stăpînitorul de un răspuns ca acesta, dar, dorind cu orice preț să-l vadă pe bătrîn, a aflat un mijloc ca acesta, adică a prins pe fiul surorii starețului și l-a închis în temniță, ca și cînd ar fi făcut o faptă rea, nădăjduind că starețul va mijloci pentru nepotul său și, așa, îl va vedea.

Auzind aceasta, mama tînărului, sora lui Pimen, a alergat degrabă în pustie, la fratele său, și a început să bată la ușă și să-l roage, cu multă tînguire. Dar starețul nu i-a deschis ușa, nici nu i-a răspuns. Iar ea se jeluia, zicîndu-i: "Nemilostive, împietritule, neîndurate, fie-ți milă, că acesta este singurul meu copil". Iar Pimen a trimis pe ucenicul lui, să-i zică sorei sale: "Du-te de aici, că Pimen nu are copii". Auzind de aceasta, dregătorul a zis către femeie: "Spune-i bătrînului, că măcar o scrisoare de rugămintă să scrie către mine și voi elibera pe nepotul său". Deci, starețul a scris aceasta: "Cercetează după lege și, de este vrednic de moarte, să moară, iar, de nu, nepedepsindu-l, să-l libereze". Și s-a mirat dregătorul de socotința acestui bărbat și, cunoscînd că este cu adevărat plăcut lui Dumnezeu, a eliberat, îndată, pe tînărul acela.

Și a avut Cuviosul o mulțime de ucenici, la întrebările cărora, le răspunde prin pilde și asemănări adînci, pentru ca ei să înțeleagă învățăturile Domnului și să nu rățească niciodată de la dreapta credință în Hristos. Și toți părinții și sihaștrii, din Egipt și din Tebaida, îl socoteau ca pe un părinte luînd sfat și îndrumare de la dînsul.

Unul din ei l-a întrebat odată: "Cum aş putea să mă păzesc de vicleşugul îndemnătorului la rele?" Părintele Pimen a răspuns: "Cînd căldarea are foc dedesubt şi fierbe, muştele şi alte vieţuitoare nu se apropie de ea, iar, cînd se răceşte, atunci şi muştele stau pe ea şi tîrîtoarele cad înăuntru. Aşa este şi cu monahul, de cel care se miluieşte cu osîrdie, la cele duhovniceşti, vrăjmaşul nu îndrăzneşte să se apropie şi să-l tulbure, iar de cel ce petrece în nebăgare de seamă şi în lenevire, vrăjmaşul, cu înlesnire, se apropie şi îl supără, precum voieşte".

Dar, nu numai cu asemenea cuvinte povătuia Cuviosul, cu dragoste, suflete tinere, ci şi prin faptele sale, dădea altora pilde de urmat, fapte de care este plin *Patericul*, la cuvîntul "Ava Pimen". Şi, în astfel de fapte, petrecîndu-şi viaţa, de trei ori fericitul a ajuns mare învăţător al pustiei, şi şi-a primit sfîrşitul, bătrîn şi plin de zile.

Întru această zi, istorisire din Limonar, despre un alt Mucenic Pimen.

Sfinţii Părinţi Sofronie şi Ioan, în cartea lor, au scris despre acest Cuvios Pimen. Ava Agatonic, egumenul Lavrei Cuviosului nostru Părinte Sava, ne-a spus nouă: "Am mers, zicea el, într-o zi, în pustia Ruva, la ava Pimen, cel ce vieţuia în peşteră şi se hrănea cu rădăcini. Şi, aflîndu-l pe el, i-am mărturisit lui gîndurile mele şi, dacă s-a înserat, m-a lăsat pe mine într-o peşteră, să mă odihnesc, iar el s-a dus într-o altă peşteră. Şi a fost, în noaptea aceea, ger mare şi grozav, am pătimit de frig. Iar, făcîndu-se ziuă, a venit stareţul la mine şi mi-a zis: "Cum ai petrecut noaptea aceasta, fiule?" Şi i-am grăit lui: "Iartă-mă, părinte, toată noaptea am pătimit de ger". Iar el mi-a zis: "Cu adevărat, fiule, eu nu am pătimit deloc de ger". Şi, auzind eu, m-am minunat mult, fiindcă stareţul nu era prea îmbrăcat şi l-am întrebat, zicînd: "Fii bun, părinte, şi spune-mi mie cum de n-ai pătimit de ger?" Şi mi-a spus mie stareţul: "A venit leul şi s-a culcat lângă mine şi m-a încălzit. Însă, să ştii, fiule, că eu de fiară am să fiu mîncat". Şi i-am zis lui: "Pentru ce, părinte, ai să fii mîncat de fiară?" Şi mi-a grăit stareţul: "Cînd eram în lume, la locul meu, am fost păstor de oi, şi, într-una din zile, pascînd eu oile, un om mergea alături de mine şi cîinii mei, năvălind asupra lui, l-au rupt şi l-au mîncat. Iar eu, putînd să-l apăr pe el de cîini, nu l-am izbăvit. Şi sînt înştiinţat, prin descoperirea lui Dumnezeu, că, şi eu, cu acelaşi fel de moarte, am să mor, rupt de fiare". Aceasta a spus-o Cuviosul Pimen, despre sine, lui ava Agatonic. Şi a fost, după cuvîntul lui. Că, după trei ani, s-a făcut cunoscut că Părintele Pimen, vieţuitorul din pustie, a fost mîncat de o fiară. Însă sufletul lui cel sfînt s-a rînduit în ceata Cuvioşilor Părinţi, prin milostivirea Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava în veci! Amin.

Luna august în 28 de zile: pomenirea Preacuviosului Părintelui nostru Moise, arapul († 400).

Acesta a fost etiopian cu neamul şi la faţă negricios, slugă fiind la cineva, care se afla într-o dregătorie. Dar, pentru firea lui cea rea şi viaţa lui cea, în ascuns, tîlhărească, domnul său, temîndu-se, l-a dezlegat din robie şi i-a dat libertatea. Deci, plecînd el, s-a însoţit cu tîlharii, care, văzîndu-l tare cu trupul şi aspru la obicei, l-au

pus vâtaf peste ei. Între alte fapte tîlhărești ale lui, se pomeneste și aceasta: "El pusese gînd rău unui cioban, care-l împiedicase de la o nelegiuire și pe care voia să-l ucidă. Și aflase că, în vremea aceea, ciobanul este pe celălalt mal al Nilului. Și, fiind apă mare, și-a luat sabia în dinți, iar hainele și le-a legat pe cap, și așa a trecut apa înnot. Dar păstorul, prinzînd de veste, a fugit. Deci, Moise a înjunghiat patru berbeci aleși, și, înșirîndu-i pe o funie, a trecut, iarăși, Nilul, pe celălalt mal, înnot. Și, mîncînd cămurile și dînd pieile pe vin, s-a întors la însoțitorii săi. Dar, acestea le-am povestit, ca să arăt că, pentru cei ce vor să se mîntuiască prin pocăință, lucrul acesta este cu putință. Aceasta, deci, din oarecare primejdie, venind, în cele din urmă, la umilință, s-a dus la o mănăstire și atîta s-a pocăit, încît și pe însoțitorii săi i-a atras către Hristos, prin pocăință. Că, șezînd el în chilia sa, au nimerit la el, niște tîlhari, neștiind că el este Moise. Pe aceștia, fericitul legîndu-i cu un ștreang, i-a pus pe umeri, ca pe un sac cu paie, și i-a dus în fața obștei și a zis către frați: "De vreme ce mie nu mi se cade să fac dreptate, iar aceștia au venit asupra mea, să-mi facă rău, ce porunciți să fac cu ei?" Și au poruncit părinții să-i dezlege și să-i lase liberi. Iar aceia, dacă l-au cunoscut că el este Moise, vâtaful de tîlhari, cel vestit și neînfrînt, s-au mărturisit înaintea lui Dumnezeu, s-au lepădat de lume și s-au făcut călugări foarte iscusiti.

După aceea, a trăit Sfîntul bătrîn mulți ani în nevoințele pustnicești și s-a învrednicit chiar de cinstea preotească, după o dumnezeiască descoperire. Și, petrecînd cincisprezece ani de la primirea preoției; iar de la nașterea sa, împlinind șaptezeci și cinci de ani și adunînd șaptezeci și cinci de ucenici, Cuviosul Moise s-a sfîșit muceniceste.

Că, într-una din zile, sînd el cu frații, a zis: "Iată, se vor veni barbarii în Schit, ca să taie pe monahi. Deci, sculați-vă și fugiți de aci". Și au zis frații: "Tu, pentru ce nu fugi, părinte?" Și a zis către dîșii: "Eu am așteptat de cînd aștept zius aceasta, ca să se împlinească cu mine cuvîntul Stăpînului nostru, Hristos. Cel ce a zis că toți cei care scot sabia, de sabie vor pieri" (Matei 26, 52). Eu, deci, frații, "Nici noi nu vom fugi, ci vom muri cu tînc". Iar el le-a zis: "Nu vă temeți, eu nu am nici o vină" să se păzească fiecare, cum se pricepe". Și, sculați s-au trezit, au fugit. Și au rămas lîngă dînsul numai șapte. Și după un ceas, le-a zis: "Veniți, să vă arăt ceva". Deci, unul din cei șapte frați, ridicîndu-se a fugi ca vîntul, și a ascutat. Iar bătrînul, venind, l-au tăiat pe pînă și pe cel gît, și l-au aruncat în apă. Și el, sculați s-au trezit, sînd unul la unul, și au vădit că unul din ei, care se numea Iosif, a fost rănit din coapă. Și, după pînă, au vădit că Iosif, rănit, a fost rănit, și a zis: "Veniți, să vă arăt ceva". Și au zis: "Veniți, să vă arăt ceva". Și au zis: "Veniți, să vă arăt ceva".

Deci, a fost sfîșit Cuviosul Părinte al nostru Moise, arăpîndu-l, care, din tîlhari, s-a făcut monah și, cu desăvîrșire, plăcut lui Dumnezeu. Și, fiind, prin adevărată pocăință, căruia nu numai Raiul, ci și cerul s-a deschis, ca unui mucenic, și s-a învrednicit de cunună slavei. Cu ale cărui sfînte rugăciuni, să fim nevătuși și noi la adevărata pocăință și Împărăției Ceresti să ne învrednicească Stăpînul Hristos, Iubitorul de oameni, Dumnezeul nostru, Căruia, împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh, se cuvine cinste și slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, cuvînt din Pateric.

Am găsit, de multe ori, mai înainte, pomenirea unui mare stareț, care avea dar duhovnicesc, peste al cărui nume voi trece. Aici, voi spune, în cît de multe chipuri

este judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu. Pentru că acel stareț spunea așa: "Trecînd eu printr-un oarecare loc, am aflat de un pustnic, care ședea în munte. Iar, după ce m-am suit acolo, am auzit pe călugărul acela și, cum l-am văzut, după arătarea chipului său, am înțeles că avea o viață lăudată. Și luînd seama, am stat cu el cîteva zile. Și l-am văzut pe el stînd acolo și petrecîndu-și viața călugărească, pe cît se putea cu rîvnă. Și pe mulți dintre cei care veneau la dînsul, din lume, îi învăța și-i cîștiga. Dar cel ce pe munte își cîștigase petrecerea, dezlega la mîncări și la băuturi ca și cum și-ar fi ascuns fapta lui cea bună, ca și cum ar fi fost pornit din dragoste și din ascultare, ceea ce era înșelăciune drăcească și socotința sa trupească. Deci, așa petrecînd, călugărul acela, peste puțină vreme, s-a mutat din viața aceasta. Iar eu, nepricepîndu-mă ce se va alege din aceste două petreceri ale lui, mă rugam la Dumnezeu, să-mi arate mie, oare, a fost primită lucrarea călugărului aceluia? Și l-am văzut pe el spînzurat cu capul în jos. Deci, văzînd eu o taină ca aceea, m-am întors, cu întristare, precum se cădea, și, iată, altcineva mi-a zis mie: "Pentru ce te întristezi de aceasta? Că Dumnezeu a auzit rugăciunea ta și ți-a arătat faptele călugărului. Că picioarele lui, fiindcă erau neîncălțate, aveau prețuire cerească, drept aceea ele la cer se uită, iar mințile lui și celelalte, fiindcă aveau pămîntească și trupească înțelegere, pentru aceasta, către pămînt privesc".

Același stareț, iarăși se ruga lui Dumnezeu să-i arate despre ucenicii lui cei morți. Că a văzut pe doi dintr-înșii, la un loc foarte înfricoșător. Și, întrebîndu-i unul din ei a răspuns, zicînd că pe el l-a pierdut nesațul pîntecelui, iar, celălalt, zicea că a avut gînduri nemărturisite și, pentru aceasta, a ajuns acolo. Iar, despre cel cu îndrăcirea pîntecelui, zicea cineva, din stareții cei vechi, că se dăduse foarte mult, fără de vreme la nesațul pîntecelui.

Iarăși, zicea acest stareț: "Aveam doi ucenici, călătorind împreună cu mine. Și neîmpăcîndu-se cu chipul înțelegerii mele, mă tulburau pe mine, adeseori. Și, fiindcă îmi făceau mie împiedicare de la îndeletnicirea mea, cea după Dumnezeu, am socotit să-i las pe ei și să mă duc la o mănăstire, cu viață de obște, ca un începător străin, unde neavînd nici o grijă, să pot afla îndeletnicirea, spre înțelegerea cea dumnezeiască, care lucru l-am și făcut. Deci, petrecînd în mănăstire trei săptămîni, nu făceam nimic de la mine, ci numai cele ce mi se porunceau mie, ca să mă pot îndeletnici cu dumnezeiasca înțelegere. Iar, după acele trei săptămîni, am văzut pe cineva în haină albă, venind către mine și avînd cu sine două vase. Și-mi da mie vasul gol și a turnat puțin untdelemn, din celălalt, în vasul pe care mi l-a dat gol. Apoi, l-am zis lui: Să-mi dai mie celălalt untdelemn. Iar el mi-a răspuns: Ba nu, că, pe cît ai lucrat, pe atît ai și luat". Și acestea le zicea pentru supunerea cea desăvîrșită și pentru ascultarea cea binecîntată. Și zicea starețul: "Oricît de puțin ar lucra omul, dacă este cu dreptate, va lua plata de la Dumnezeu, numai să lucreze cu credință ceea ce face, precum se cuvine".

Luna august în 29 de zile: pomenirea Tăierii cinstului cap al Sfintului, Slăvitului Prooroc Ioan, Înaintemergătorul și Botezătorul Domnului.

Martorul lui Hristos, Sfîntul Ioan Botezătorul a fost înaintea Domnului, nu numai cu nașterea sa, dar și cu moartea sa. Și, precum Domnul Hristos a pătimit pentru păcatele oamenilor, tot așa și Înaintemergătorul Său a îndurat moartea muce-nicească, pentru fărădelegile lui Irod.

Și aceasta a fost așa: Irod, care se numea Antipa, fiul lui Irod cel Mare, care a ucis pruncii cei din Betleem, a luat, mai întâi, de soție, pe fiica lui Areta, împăratul Arabiei, și a petrecut cu ea multă vreme. Dar, aprinzându-se de patimă pentru Irodiada, soția fratelui său, Filip, a alungat pe soția sa legitimă și a luat-o pe aceasta, împotriva legii, făcându-se răpitor, desfrinat și amestecător de sînge.

Deci, pentru o nelegiure ca aceasta, Ioan Botezătorul, păzitorul Legii lui Dumnezeu și propovăduitorul pocăinței, îl muștra, pe față, pe Irod, înaintea tuturor, și-i zicea: "Nu ți se cade ție să ai de soție pe femeia lui Filip, fratele tău." Irod, nesuferind muștrările Proorocului și îndemnat de Irodiada, care plină de mînie, voia să-l ucidă, dar nu putea, oprind-o chiar Irod, însuși, care știa pe Ioan, că este bărbat drept și sfînt, încît, de multe ori, îl asculta cu plăcere, luînd aminte la cuvintele lui, și se temea de popor să-l ucidă, Irod a poruncit, totuși, să-l prindă și să-l închidă în temniță. Luni și luni de zile a zăcut Sfîntul Ioan în temniță, la palatul lui Irod de la Maherus, lîngă Marea Moartă. Și fiind cercetat de ucenicii săi, Ioan îi întărea în vestirea lui Mesia, care venise în lume, trimițîndu-i pe ei să-L vadă și să-L audă, așa cum spune Evanghelia. A venit, însă o zi cînd netrebnicia și vicleana femeie a putut să-și împlinească gîndul cel nelegiuit.

Sosind ziua nașterii sale, Irod a poruncit să se facă ospăț mare, în palatul său Maherus, acolo unde, în temniță, își ducea zilele Sfîntul Ioan Botezătorul. Și mult s-a veselit Irod, împreună cu sfetnicii săi, cu dregătorii și cu toate căpeteniile regelui Galileii, cu mîncăruri scumpe și vinuri alese. Iar pentru ca petrecerea să fie și mai deplină, au fost aduși cîntăreți vestiți și dănuitoare tinere, să le desfete ochiul și auzul. La acest ospăț, fiica Irodiadei, Salomeea, jucînd și plăcînd lui Irod și celor ce ședeau cu el, acesta i-a făgăduit, ametit de băutură, că-i va da orice, îi va cere, pînă chiar la jumătate din împărăția sa. Neștiind ce să ceară, Salomeea a cerut sfatul mamei sale. Și Irodiada și-a sfătuit fiica să ceară capul Sfîntului Ioan Botezătorul. S-a tulburat tiranul, dar, din gura sa, sugrumată de patimă, a ieșit porunca să se taie capul lui Ioan Botezătorul. Și capul Sfîntului a fost tăiat în temniță și adus, pe o tipsie, Salomeei, iar ea l-a dus mamei sale. O tradiție spune că Irodiada a poruncit slugilor să îngroape capul acesta într-un loc ascuns și departe de trup, temîndu-se ca, nu cumva, capul, alipindu-se de trup, să învieze Sfîntul și să-i fie din nou glas de muștrare.

Și așa s-a sfîrșit mucenicește Sfîntul Ioan Botezătorul, la porunca unui rege împătimit și a unei femei nelegiuite, apărînd legea lui Dumnezeu și învrednicindu-se de multe cununi întru Cereasca Împărăție, ca un feciorelnic, ca un viețuitor în pustie, ca un învățător și propovăduitor al pocăinței, ca un prooroc, ca un înaintemergător și Botezător și ca un mucenic. Cu ale Căruia sfînte rugăciuni, și pe noi, la calea adevăratei pocăinței, să ne povățuiască și Împărăției Cerești să ne învrednicească Hristos Milostivul, Domnul și Dumnezeuul nostru, Căruia i se cuvine siava, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfînt, în veci! Amin.

Cuvînt la Tăierea cînstitului cap al Sfîntului Ioan, înaintemergătorul și botezătorul domnului nostru Iisus Hristos, al celui dintre Sfînți, Părintelui nostru Ioan Gură de Aur.

Precum un bărbat iubitor de pustie, ajuns într-un loc cu dumbravă, la umbra copacilor, la chemările păsărilor și răcoarea apelor, își simte lină și netulburată cugetarea minții și se arată cu fire blîndă, către toți oamenii, așa și noi, în zilele

trecute, fiind mîngîiați de suflarea Duhului, cea blîndă, vă vorbeam vouă despre milostenie. Iar cînd Evanghelia ne vorbește despre nebunia lui Irod, înverșunarea femeilor, ospățul bărbaților nebuni și masa cea pîngărită, darul cel fără de lege, lucrul cel necuvios și îngroparea trupului preacinstit, simt că mă fac alt om, fiindcă încremenit mă simt, iubiților, cînd, înaintea mea, aduc faptele făcute de Irod, de este îngăduit a le numi fapte și nu ucideri, ale celui ce a făcut niște lucruri ca acestea. Că, zice Evanghelistul Matei: "În vremea aceea, a auzit tetrarhul Irod despre faima lui Iisus. Și a zis slujitorilor săi: Acesta este Ioan Botezătorul, el s-a sculat din morți, și de aceea, se fac minuni prin el" (Matei 14, 1-2). Mărturisește uciderea Proorocului și nu poate minți, că a știut, pe cel ce l-a omorît, că este Prooroc și bărbat drept. Că, de nu ar fi cunoscut acest lucru, nu ar fi zis că el s-a ridicat din morți și pentru aceasta se fac minuni printr-însul. Și, pentru care pricină a ucis pe Prooroc? Pentru că acesta a fost propovăduitorul adevărului. Și voia, prin vădire și muștrare, să curme fapta cea fără de lege și să fie, precum i se cădea, că împărat, păzitor al poruncilor lui Dumnezeu, el, care, prin sminteala cea desfrînată a dulceților, strica legile. Că acela este împărat, care dă legi cu dreptate, împlinindu-le, mai întîi, el însuși, iar nu schimbîndu-le. Că, în ce alt chip s-ar fi putut pune rînduială, în lumea pe care o stăpînea, dacă nu prin legile cele după dreptate, înfrînînd neamul oamenilor, cel greu de ținut în frîu. Dar Irod era împărat, nu al popoarelor, ci al desfătărilor și rob al patimilor. El nu numai legea lui Dumnezeu o strica, ci și ucidere pe nedrept făcea. Și pe cine a ucis? Pe un bărbat drept, decît care, mai mare între cei născuți din femei, nu s-a ridicat, precum și Domnul a mărturisit. Pe un bărbat care locuia în pustiu, nu fugind de neamul oamenilor, ci de faptele cele rele și scîmiave ale lor.

Pe acesta prinzîndu-l, Irod îl ținea legat și l-a pus în temniță, pentru Irodiada. O, lucru străin. Ioan vroia, prin muștrare, să dezlege sufletul lui Irod, cel legat cu lanțul păcatului, iar el lega pe cel ce-l dezlega. Era legat Ioan și, cu toate acestea, grăia, era închis și, în temniță fiind, muștra. Că nu se temea Ioan de moarte, ci îi era frică să tacă și să nu spună adevărul. Pe acesta l-a ucis Irod și nu numai o singură ucidere a făcut, ci mai multe. Că cel ce ucide un dascăl folositor sufletelor, acela nu ucide numai unul, ci pe atîția pe cîți i-ar ar fi putut face vii, prin cuvîntul său, de ar fi trăit. O, zi, de prăznuire a unei nașteri, care mărturisește din sine ucidere de prooroc. Că, deși vasul de lut al acestuia se risipea în mormînt, făclia de lumină a duhului său purta în ea lumina credinței.

Pe acesta l-a ucis Irod. Și cum l-a ucis? În vremea cînd se prăznuia, ziua nașterii lui cînd, jucînd fata Irodiadei, jocul ei de dezmiardare, a primit această plată. Că n-a cerut aur, nici argint, nici pietre scumpe ci povățuită fiind de maica sa a zis: "Dă-mi, aici, pe tîpsie, capul lui Ioan". Că, dacă l-ar fi cerut, pentru ca să-l cîntească, capul lui Ioan ar fi prețuit cu adevărat, mai mult decît tot aurul și argintul și pietrele scumpe. Dar ea nu l-a cerut pentru credință, din evlavie, ci ca, după ce îl va ucide pe Muștrător, să dăruiască mamei sale slobozenie, fără oprire, pe calea păcatului. Deci, auzind, împăratul s-a întristat, nu pentru uciderea Proorocului, ci de frica poporului, că toți îl cînteau pe Ioan ca pe un prooroc. Și era sufletul lui Irod ca o corabie în mare, care se clatină, cînd de o parte cînd de alta; să facă ucidere, se temea de popor, să nu facă ucidere, nu-și putea ierta jurămîntul, față de cei ce erau împreună cu el. Deci, îngreuiat de dulceața cea cu multe vîpăi, pe care o avea femeia, trimițînd, a tăiat capul lui Ioan în temniță. O, rău lucru este jurămîntul! Ascultați pe Domnul, care zice: "Să nu vă jurați nicidecum" (Matei 5, 34). Că ticălosul, de nu s-ar fi jurat, n-ar fi suferit să facă ucidere.

Ce mîna a îndrăznit a apropia sabia de sfîntul grumaz al lui Ioan, de care fiarele, în pustie, s-au sfiit, leii s-au cutremurat, șerpii și balaurii s-au înfiorat, albinele cele sălbatice, pentru sfințenie, îl hrăneau, lucrînd mierea pe care i-o dăruiau? Pe acesta mîna de călău, l-a tăiat, neînsăimîntîndu-se de fața lui de înger, nici cutremurîndu-se de obrazul lui, cel cu chip dumnezeiesc. Îmi vine să cred, că, întunecat de beția lui Irod, călăul avea sabie, dar ochi nu avea. Că Dreptul, și după moarte, trăia și capul lui, tăiat fiind, glasul îi era încă viu. O, cruzime și asprime a omului! O, tiranule fără de lege! Nu este oare destul înjunghierea pruncilor, uciși în Betleem, de Irod, cel dinainte de tine? Cînd plîngerile maicilor erau mai ascuțite decît sîngele, cînd picăturile lacrimilor biruiau izvoarele, cînd pieptul maicilor, cu lapte, albea pămîntul? Care fiară n-a lacrimat atunci? Nu a fost destulă neomenia acelui Irod, ci ai tăiat și tu pe Ioan, împlinind nemilostivirea aceuia, tu care nici de un fir de păr al lui nu ești vrednic? Pentru care din lucrurile acestea, voi fi ție milostiv, zice Domnul? O, cetate a sîngelui, în care Irod a împărțit, iar fiul a desavîrșit, cel deopotrivă cu numele și asemănarea cu năravurile!

Vai nouă, că cei ce par sprijinitori bunei rînduiei, s-au făcut povățuitori neorînduiei. De unii ca aceștia, povățuiți fiind și învățați a ucide, toți, spre uciderea lui Hristos, au căzut la înțelegere. Pe Isaia l-au ferăstruit, pe Ieremia l-au omorît, pe Nabot l-au împröscat cu pietre pe Zaharia l-au ucis, pe Hristos l-au răstignit. Cu toate acestea plînsul și tînguirea, pentru cele rele, lăsîndu-le lor, să alergăm la lumina învățaturii de taină, în Hristos Iisus, Domnul nostru, Căruia slavă se cuvine, în vecii vecilor! Amin.

Întru această zi, învățătură a Sfîntului Grigorie, despre mînie.

Să nu dați, fraților, loc mîniei între voi. Pentru că omul mînios nu primește dar de la Dumnezeu, ci, prin mînia sa, cade, din înălțimea răbdării, în groapa de pierzanie a mîniei. Care fiară este așa de cumplită și neîmblînzită, precum este omul cel mînios, care nu-și pierde mînia? Că, ce este mai rău decît mîniosul? Aceasta turbat îl face pe om, slujit și nu bun, fiindcă nu vine duhul lui Dumnezeu la cel mînios. Socotește, dar, omule, că cel ce ține mînie, nu se stăpînește pe sine însuși netezindu-se din mînie și este ca un beat, de iuțime. Că nu cunoaște pe cei ce fac bine, și trăiește ca într-o noapte întunecoasă, de toți se apucă, tuturor, celor mai mari și celor mai mici decît el, le grăiește fără de rînduială și, pe cei mai bătrîn, îl hulește. Ceartă, este foarte guraliv, ocărăște, bate, la nimic nu se supune și nu primește cuvintele celor ce-l mîngîie pe el. Și, precum ostrava este în jivinile cele ce se tîresc, așa-i și iuțimea în cel mînios. Îndrăcindu-se, mîniosul latră, ca un cîine la toți, și îmboldește, ca o scorpie, și, ca șarpele mușcă. Fugiți, fraților de o răutate ca aceasta. Că nici dregătoria celui mînios nu-i cinstită, nici căruntetele de folos. Niți jertfa unuia ca acesta nu-i bine primită, nici nu poată să se îndrepteze. Tu să zici așa: Așteptînd, am așteptat pe Domnul, și a căutat spre mine". Gonește-ți iuțimea și mînia din inimă, că a zis Domnul: "Oricine se mînie pe fratele său, vrednic va fi de osîndă" (Matei 5, 22). Iar mînia să-ți fie ție numai asupra diavolului, fiindcă printr-însul am căzut din Rai. Acela, și acum, pe fiecare din noi, ne pîndește, ca să ne înșele și în văpaia cea nestinsă să ne afunde, de care văpaie, însuși satana mult se cutremură.

Drept aceea, parăsește iuțimea și lasă mînia, ca nu cumva împreună cu Irodiada, să te osîndești, că ea se mînia mult asupra lui Ioan Botezătorul, care voia să

o mîntuiască pe dînsa. Că ea auzind de minunile ce se făceau de el, își astupa urechile, ca o aspidă surdă, pînă ce aflînd vreme prielnică, l-a tăiat pe Ioan. Iar pe sine s-a făcut blestemată, de către cele patru margini ale pămîntului. Pentru că diavolul face voia plăcuților săi, ca să-și săvîrșească răutatea mîniei, aici laudîndu-se cu păcatele, iar acolo să fie duși, fără de pocăință, la osîndă. Că ce a făcut mînia Irodiadei? Tăind pe Ioan, l-a trimis pe el în Împărăție, iar, pe sine la osînda cea fără de sfîrșit. De aceasta, temîndu-se, să ne silim a nu ține mînie între noi. Dumnezeuului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor ! Amin.

Luna august în 30 de zile: pomenirea celui dintre Sfinți, Părintele nostru Alexandru, patriarhul Constantinopolului († 340).

Sfîntul Alexandru a fost episcop pe vremea marelui împărat Constantin (313-337) și a Sfîntului Mitrofan, înfiul patriarh al Constantinopolului. Și era Sfîntul Alexandru bărbat cu multă rîvnă, și împodobit cu o minunată înțelepciune și cu fapte bune. Cînd s-au adunat la Niceea Sfinții Părinți, la cel dintîi Sinod, a toată lumea (325), patriarhul Mitrofan, neputînd merge, din pricina bătrîneților, pe acest Sfînt Alexandru l-a trimis în locul lui, ca mărturistor al dreptei credințe. Și a dovedit acolo multă pricepere împotriva rătăcitei învățături a lui Arie, încît, de mult folos au fost îndrumările date de el pentru statornicia adevărurilor drepte credințe.

Iar, cînd, după moartea Sfîntului Mitrofan, Sfîntul Alexandru a fost înălțat patriarh al Constantinopolului, el a păstorit cu părintească grijă turma lui Hristos, ce i-a fost încredințată, fiind un bun și neadormit păstor, împotriva lupilor eretici și păgîni și chiar împotriva împăratului din vremea sa, Constantin, care se lăsase înșelat de uneltirile părtașilor lui Arie. Și așa, după o lungă viață de lupte și rîvnă, pentru apărarea credinței, cînd anii săi au ajuns la 98, Sfîntul Alexandru s-a mutat, cu pace, către Domnul.

Întru această zi, istorisire din viață și ostenele Cuviosului Părintelui nostru Hristofor.

Spunea Părintele nostru Teodul, despre acest Cuvios bărbat: "Eu, zicea, m-am călugărit în mănăstirea Sfîntului Teodosie și am aflat acolo un stareț mare, cu nume de Hristofor, roman de neam. Deci, într-o zi, m-am închinat lui, zicînd: "Fii bun părinte, de-mi spune mie lucrurile tale din tinerețe. Și starețului, cunoscînd că pentru folos l-am întrebat, mi-a spus mie, zicînd: Eu, fiule, după ce m-am lepădat de lume și m-am făcut călugăr, mă îndeletniceam, în toate zilele, cu slujbele, iar noaptea intram în peștere, pentru rugăciuni, acolo unde fusese Sfîntul Teodosie și alți Sfinți Părinți. Iar, cînd mă pogoram, mă închinam lui Dumnezeu pe fiecare treaptă, făcînd o sută de metanii. Și toate treptele sînt optsprezece la număr. Apoi, dacă intram înăuntru, mă închinam și făceam rugăciuni. Iar, după ce toca de Utrenie, ieșeam, îndată, la slujba mea. Încă și post cîștigasem pe lîngă aceasta. Și le-am făcut pe toate timp de unsprezece ani, cu înfrînare și în sărăcie și în ascultare și întru trupeasca osteneală. Iar, odată, vrînd eu să intru în peștere, am văzut-o toată plină

de candelă; și unele ardeau, iar altele nu ardeau. Deci, am văzut doi bărbați, cu chipurile albe, umblînd și îngrijind de candelă. Iar eu le-am zis: De ce vă îngrijiți de candelăle acestea și nu mă lăsați pe mine să intru ca să mă rog? Iar ei mi-au zis: Ava, acestea sînt candelăle celor ce se ostenesc pentru Dumnezeu. Eu am zis: Pentru ce unele ard, iar altele nu ard? Aceia mi-au răspuns mie: Ale celor ce slujesc bine lui Dumnezeu, acelea ard, iar, ale celor leneși, nu ard. Apoi am zis: Oare, candelă mea arde, sau nu? Ei mi-au zis: Ostenește în rugăciuni către Dumnezeu și o vom aprinde pe ea. Eu iarăși, am zis: Dar cele ce le-am făcut pînă acum, de ce le-am făcut? Și, de acest cuvînt, mă minunam, apoi, întorcîndu-mă, n-am mai văzut pe nimeni. După aceea, am zis în sinea mea: O, Hristofor, de mai multă osteneală îți este ție trebuință. Iar a doua zi, m-am dus la muntele Sinai, neluînd nimic, în afara de hainele în care eram îmbrăcat. Și am petrecut acolo cincizeci de ani. După aceea, mi-a venit mie un glas, zicîndu-mi: Hristofor, să mergi în viața de obște, unde te-ai ostenit bine pentru Dumnezeu, ca, acolo, să te odihnești, împreună cu părinții tăi. Deci, acestea spunîndu-mi mie, Hristofor și-a dat sufletul sau Domnului și a fost pus în peșteră".

Iarăși, același Părinte Teodul, despre același avă Hristofor, într-o altă vreme, mai înainte de mutarea sa, ne-a spus nouă aceasta: "Într-una din zile, am ieșit din mănăstirea mea, la sfînta cetate a Ierusalimului, ca să mă închin și să sărut Crucea Domnului, cea de viață făcătoare. Și, cînd am fost acolo și m-am închinat, și cum ieșeam, am văzut pe un oarecare frate stînd în ușile din mijlocul bisericii, nici intrînd, nici ieșind, și am văzut doi corbi, zburînd fără de frică, aproape pe dinaintea feței lui și cu aripile amenințînd fața aceluia și nelăsîndu-l pe el să intre. Și am înțeles eu, că demoni sînt corbii aceia. Și am zis către cei ce stă: Spune-mi mie, frate, pentru ce stai în mijlocul ușilor și nu intri? Iar el mi-a zis mie: Iartă-mă părinte, că sînt oprit de gînduri. Și un gînd îmi zice mie: Mergi și te închini cinstitei Cruci și o sărută pe ea. Iar, alt gînd îmi zice: Ba nu, ci mergi, mai întîi, și-ți săvîrșește lucrul tău și, la altă vreme venind, te vei închina. Iar eu, auzîndu-le pe acestea, zicea Sfîntul Hristofor, l-am luat pe el de mîna și l-am dus în biserică. Și îndată s-au dus corbii aceia de la dînsul. Și, așa, l-a făcut pe el să se închine cinstitei Cruci și Preasfîntului Mormînt al Domnului și l-am slobozit să meargă în pace.

Acestea mi le-a spus mie Cuviosul Hristofor, zicea Teodul, de vreme ce mă vedea pe mine îndeletnicindu-mă mult cu lucrurile mănăstirești, iar de rugăciuni neîngrijindu-mă, ca să știu că se cuvine a cinsti, mai întîi, pe cele duhovnicești și, numai după aceea, a săvîrșit slujirile cele trupesti".

Și acestea auzîndu-le, fericiții Părinți Ioan și Sofronie, le-au scris, spre folosul celor ce le citesc și le ascultă și spre slava lui Hristos, Dumnezeului nostru.

Întru această zi, cuvînt pentru cei ce doresc arhierii și egumenii.

Pierit-a pomenirea lui cu sunet, grăiește proorocul David, adică, a pierit pomenirea omului celui trupesc și iubitor de dulceață cu sunetul, lumii trecătoare. Nu pofti, iubitorule de mărire deșartă, să te sui la vrednicie înaltă, pentru că de smerenie este mare nevoie. Că știm pe mulți mari și tari, a căror pomenire, astăzi, nu se mai face. Pentru ce, dar, te trufești în deșert, nevoindu-te să poruncești altora și ca să ai cinste și mărire în lumea aceasta? N-au fost, oare, alții, înainte de tine, cu această vrednicie și împodobiri cu această înaltă slujire, unde dorești și tu să te înalți și pe care lumea nu numai că nu-i pomenește acum, dar nici nu se gîndește la ei?

cu Sfinții Săi (Fapte 19, 12). Ei au păstrat cu scumpătate asemenea semne sfinte și le ascundeau cu grijă în vremuri de restriște. Multe s-au pierdut și pierdute au rămas pînă în ziua de astăzi, dar, altele s-au aflat și, în vremuri de liniște, au fost așezate în locuri de cinste, iar, uneori, s-au ridicat biserici pentru păstrarea și cinstirea lor.

Așa s-a întîmplat bunăoară, cu "Veșmîntul Maicii Domnului" cu "cinstitul ei Omofo", cu "Brîul Maicii Domnului", cu moaștele a sute și mii de Mucenici și cu atîtea altele, de acest fel, aducătoare aminte despre cei ce au mărturisit, de-a lungul vremurilor, credința noastră veche și mereu nouă, în Iisus Hristos, Domnul nostru.

Cinstitul Brîu al Preacuratei Maicii lui Dumnezeu, pe care-l pomenim astăzi, a fost adus, de la Ierusalim, la Constantinopol, așezat într-o raclă de aur, cu pecetluire împărătească, și a fost pus în biserică, pe care dreptcredinciosul împărat Teodosie cel Tânăr o zidise, cu hramul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, la locul ce se numea Halcopatria, adică tîrgul de aramă. După mulți ani, pe vremea împărăției lui Leon cel Întept (886– 912) soția acestuia, Zoe împărăteasa, era supărată de duhul cel necurat, iar împăratul și rudeniile lui erau în mare mîhnire și se făceau multe rugăciuni către Dumnezeu, pentru împărăteasa, care pătimea. Și i s-a arătat ei o dumnezeiască vedenie, spunîndu-i că, dacă se va pune pe dînsa Brîul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, va lua tămăduire.

Împărăteasa a spus acest vis bărbatului său, împăratul Leon, iar el, a rugat, îndată, pe patrih pentru aceasta. Și, dezlegînd pecetea, au deschis racla și s-a aflat, întreg, cinstitul Brîu al Preacuratei, întru nimic vătămat de trecerea vremii. Și l-au sărutat pe el cu evlavie. Iar, cînd patriarhul l-a întins deasupra împărătesei, aceasta, îndată a scăpat de chinuirea diavolească și a cîștigat tămăduire desăvîșită de boala ei. Atunci, toți, cu bucurie, au preamărit pe Hristos Dumnezeu și pe Preacurata Maica lui, cîntînd cîntări de mulțumire. Iar cinstitul Brîu, fiind pus în aceeași raclă de aur, a fost pecetluit cu pecete împărătească. Și s-a așezat prăznuirea de astăzi, în cinstea Binecuvîntatei Născătoare de Dumnezeu, spre aducere aminte a minunii ce s-a făcut atunci de sfîntul său Brîu, cu darul Preacuratei și cu milostivirea Celui ce S-a născut dintr-însa, al lui Hristos, Dumnezeuul nostru.

Întru această zi, pomenirea înnoirii bisericii Preasfintei de Dumnezeu Născătoarei, de la Neoria.

Pe vremea împărăției lui Mihail și a Teodorei, dreptcredincioșii împărați (1051– 1055), un oarecare patrician, cu numele. Antonie, avea în Constantinopol o casă cinstită, în curtea ce era alături de Neoria. De asemenea, el avea o biserică slăvită, a Preasfintei de Dumnezeu Născătoarei, căreia împărații luptători împotriva icoanelor îi luaseră podoabele, scoțînd sfintele icoane și însemnînd numai cruci în locul lor. Deci, patricianul acesta, făcînd, din nou, icoanele bisericii, cum se cădea, a zidit și o baie, foarte mică, dedesuptul bisericii, pentru trupeasca lui odihnă. Dar deasupra acelei băi se aducea pururea preamărire lui Dumnezeu. Pentru aceasta a umbrît într-însa darul Preasfîntului Duh, pentru Preacurata Maică a Domnului nostru Iisus Hristos, și au început a se face multe tămăduiri, de multe feluri de boli. S-au strîns și unii iubitori de Dumnezeu și au cerut de la patrician să facă îmbăierile, o dată pe săptămîină, pentru frații cei întru Hristos și, mai ales, pentru cei bolnavi; și primind învoirea, făceau aceasta, cu credință, și se vindecau. Deci, murind patricianul, a lăsat baia aceea și biserică pe seama celor ce erau oameni iubitori de

Dumnezeu, spre mîntuirea lor sufletească. Dar aceştia, fiind săraci şi neavînd nici apă de ajuns, nici alt venit, încetul cu încetul, grija lucrării se părăsea şi, neavînd nimeni dreptul să o lase altcuiva, a rămas neîngrijită. Iar baia, jefuind-o unii şi alţii de podoabele pe care le avea, lucrul a încetat cu desăvîrşire. Iar sfînta biserică, vindecătoare a celor bolnavi, în care făcea slujbă un preot, care, din dumnezeiescul dar, slujea acolo, avea destul, cele de trebuinţă hranei. Deci, fericitul împărat Roman, făcîndu-şi palatul împărătesc şi trebuindu-i multe materiale la lucrul palatelor, înştiinţîndu-se de această casă a Născătoarei de Dumnezeu, că are multe materiale de folos, a pus gînd să o strice. Dar Născătoarea de Dumnezeu purta de grijă împotriva celor ce gîndea împăratul. Şi, în noaptea aceea, s-a arătat celui care era ispravnic asupra lucrărilor, precum şi unui tînăr, rudă cu ispravnicul, şi le-a zis, îngrozindu-i, să nu cuteze nicidecum a-i dărîma casa ei, cea de la Neoria. Iar, dacă s-a făcut ziuă, tînărul a spus mamei ispravnicului visul său şi a auzit şi împăratul, care, îndată ce a aflat, a zis cuvîntul acesta: "Nu vreau să supăr pe Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, ci, încă, voi înnoi casa aceea cu cele de trebuinţă". Aşa încît, în loc să o strice, oamenii care au fost trimişi au curăţit baia, cu toată grija, şi au înnoit-o. Deci, terminîndu-se toate lucrările şi făcîndu-se baia mai mare, au încălzit-o, iar împăraţii Roman, Constantin şi Cristofor s-au îmbăiat într-însa şi bucurîndu-se, au întărit acea baie, cu hristov de danie, pe care s-o poată lua în fiecare an. Şi au dăruit-o unei mănăstiri, ca monarhii mănăstirii aceleia să poarte grijă de baie şi de biserică Născătoarei de Dumnezeu. Iar minunile ce s-au făcut în acea biserică a Născătoarei de Dumnezeu, le vom lăsa deoparte, povestind doar una din minunile ce s-au făcut în vremea noastră.

O femeie vestită a căzut în boală grea. Şi, chinuindu-se cu nesuferite dureri, nimic nu a folosit, de la doctori. Dar, auzind de minunile ce se făceau la biserică de la Neoria, a Preasfîntei Născătoarei de Dumnezeu, s-a dus şi ea acolo. Şi, rămînînd acolo cîteva zile şi petrecerea fiindu-i nefolositoare, era mereu bîntuită de boală. A ieşit, deci, şi s-a dus la biserică Născătoarei de Dumnezeu, cea din Vlaherna şi, căzînd la pămînt se ruga zicînd: "Miluieşte-mă, Maica lui Hristos Dumnezeu, că am alergat la tine, fiind lipsită de orice ajutor omenesc". Şi, rămînînd acolo nouă zile, în ziua cea din urmă, i s-a arătat o doamnă preacinstită, zicîndu-i: "O, femeie, ce strigi către mine, neîncetat?" Iar ea a zis către dînsa: "O, Stăpînă, ştiu că, pentru păcatele mele, mă chinuiesc, dar, mai ştiu noi păcătoşii, Fiul tău şi Dumnezeul nostru S-a pogorît din cer şi S-a făcut om, născîndu-Se din pîntecele tău, drept aceea, am alergat la tine, ca să aflu milă, eu ticăloasă". Iar Născătoarea de Dumnezeu a zis către dînsa: "Du-te la lăcaşul meu cel mic, de la Neoria, şi acolo îţi vei afla vindecarea". Deci, dacă s-a deşteptat femeia, a mulţumit lui Dumnezeu şi s-a dus, în grabă, la Neoria. Şi, căzînd cu rugăciune la Maica lui Dumnezeu, zicea: "Miluieşte-mă Stăpînă şi împlineşte mila ta către mine". Şi, după ce a zis aceasta, a adormit. Şi a văzut, iarăşi, pe Născătoarea de Dumnezeu, care i se arătase, împreună cu un bărbat frumos, către care Maica Domnului a zis: "Iată, femeia cea bolnavă, vindecă-i pîntecele". Şi acela, îndată, atingînd-o peste pîntece cu varga, ce ţinea în mînă, s-a făcut nevăzut, împreună cu Născătoarea de Dumnezeu, care se arătase cu dînsul. Deci, deşteptîndu-se femeia, a intrat în baie şi spălîndu-se, a ieşit sănătoasă. Şi, închinîndu-se aceluia sfînt loc, a tămîiat cu mirodenii, mulţumind Preacuratei Stăpîne de Dumnezeu Născătoarei, spre slava Celui ce S-a născut dintr-însa, Hristos, Dumnezeul nostru. Dumnezeului nostru slavă!

Întru această zi, istorisire din Limonar, despre cel dintre Sfinți, Părintele nostru Ghenadie, patriarhul Constantinopolului.

Despre Sfântul Ghenadie, în cartea care se numește *Limonar*, Părinții Sofronie și Ioan povestesc așa: "Am mers ziceau ei, într-o mănăstire de obște, care se numea Salama, departe fiind de Alexandria, ca la nouă stadii. Și am aflat acolo pe doi stareți, care fuseseră, mai înainte, preoți în Constantinopol. Aceia ne-au povestit nouă despre fericitul patriarh Ghenadie, că era foarte blînd și curat cu trupul și preafînărat. Și a fost înștiințat despre un cleric, cu numele Harisie, care slujea în biserica Sfântului Mucenic Elefterie și care mult greșea. Că nu numai întru lenevire și nepurtarea de grijă și în necurăție viețuia, ci și cu tîlharii se îndeletnicea. Deci, Chemîndu-l pe el patriarhul, îl sfătuia prin cuvinte, cu duhul blîndeței, spre îndreptare. Dar, văzîndu-l petrecînd în neîndreptare, a poruncit ca să fie pedepsit, pîrintește, pentru îndreptare. Dar acela umblînd cu totul neîndreptat și prin pedepsire neînțelepțindu-se, a trimis patriarhul, pe unul din slujitorii săi, la biserica Mucenicului, la care slujea Harisie, ca să se roage Mucenicului, că, pe clericul acela, care greșește la biserica sa, sau să-l îndrepteze sau să-l despartă de biserică.

Deci, trimisul, ducîndu-se și stînd în biserică în fața altarului, și întinzîndu-și mîna spre mormîntul Mucenicului, a zis: "Sfinte Mucenic Elefterie, îți grăiește tie Ghenadie patriarhul, prin mine păcătosul, că Harisie, care slujește în biserica ta face multe fîrădelegi și sminteli. Deci, tu, sau să-l îndreptezi pe el, sau să-l desparti de biserică." Deci, făcînd aceasta, dimineața l-au aflat pe Harisie mort. Și, de aici, se poate vedea cît de plăcut a fost lui Dumnezeu, și Sfinților Lui, fericitul Ghenadie, că nu în deșert a fost cuvîntul lui, ce s-a grăit către Sfîntul Mucenic, prin trimisul său, ci degrabă a fost auzit și cu fapta împlinit.

Întru această zi, cuvînt despre milostivul Sozomon, că celui ce dă săracilor milostenie, împrumut îi dă lui Dumnezeu și va lua însutit.

A fost un oarecare om în Ierusalim, cu numele de Somozon, mergînd prin cetate, s-a întîlnit cu un sărac necăjit și dezbrăcînd de pe el îmbrăcămintea, i-a dat-o săracului și s-a dus în calea sa. Însă, aceasta se întîmplă în vremea secerișului și ziua se pleacă spre seară. Și adormind el puțin, a avut un vis. Și se făcea că era într-o casă minunată, în care era multă lumină și tot felul de pomi, cu multe feluri de roade binemirosoare, încît se plecau ramurile pîna la pămînt. Și păsările cîntau, în multe feluri, cîntări preafrumoase neavînd tăcere, încît se putea auzi glasul lor, de la pămînt și pîna la cer. Și ramurile se clătinau cu slavă mare.

Deci, acestea văzîndu-le el, a venit la dînsul un tînăr și i-a zis lui: "Vino după mine!" Și au mers împreună, la un stîlp poleit cu aur. Și printr-o fereastră a văzut niște uși și palate preaslăvite și împodobite cu mîrgăritare de mult preț. Și, privind Sozomon acolo, iată, au ieșit niște bărbați cu aripi, din palatele acelea, strălucind ca soarele și ducînd patru lăzi. Iar, cînd acei minunați îngeri treceau de uși, a cunoscut Sozomon că ei mergeau spre dînsul. Și, stînd, au pus în preajma lui lăzile acelea și

asteptau pe cineva, puternic, care să vină la dîșii. Deci, iată, a văzut Sozomon un bărbat frumos, ieșind din palatele acelea și a mers, la îngerii care țineau lăzile și le-a zis lor: "Arătați omului acestuia că, de vreme ce a miluit pe săracul acela, dîndu-i haina sa, apoi, pentru dînsul, se păstrează lăzile acestea". Și a deschis o ladă, din cele de aur, și au început să scoată cămăși și haine împărătești și le întindeau pe el, zicîndu-i: "Sozomon, oare, sînt plăcute acestea înaintea ochilor tăi?" Iar el zicea: "Eu sînt nevrednic și a privi spre ele". Și-i arătau și altele țesute cu aur și cu mult preț, cu felurite podoabe și erau ele, ca la o mie la număr, și i-au zis lui: "Cel ce dă săracului însutit va primi și viață veșnică va moșteni". Apoi, i-a zis lui Domnul îngerilor: "Ție îți grăiesc Sozomon, iată, cît de multe bunătăți ți-am pregătit ție, pentru o haină, cu care M-ai îmbracat pe Mine, văzîndu-Mă gol. Mergi, dar, și mai fă și altele asemenea și se va da ție însutit". Iar Sozomon a răspuns, fiind cuprins de frică și de bucurie: "Doamne al meu, oaste, așa vor lua toți cei ce fac milostenie la săraci?" Și i-a zis: "Cu adevărat, așa este. Că tot cei ce face milostenie, însutit va primi și viață veșnică va moșteni. Însă îți spun ție și aceasta, sa nu te căiești pentru milostenie, nici să te îndoiești de cel sărac, cînd i-ai dat lui ceva, ca nu cumva, în loc de plată, paguba îndoită să primești". Deci, după ce a auzit acestea, Sozomon, s-a deșteptat din somn și s-a minunat în sine de acel înfricoșător vis. Apoi, sculîndu-se din pat, a zis: "Dacă așa mi-a spus mie Domnul, apoi, voi da săracului și cealaltă haină a mea". Și, în cealaltă noapte a avut același vis. Deci, sculîndu-se, a doua zi, și-a împărțit averea sa săracilor. Și despărțindu-se de lume, s-a făcut călugăr iscusit.

Întru această zi, cuvînt din Limonar, despre tîlharul Chiriac.

Spunea un iubitor de Hristos despre Chiriac tîlharul, că făcea razboi pentru furt, pe la Emaus, acolo unde este cetatea Nicopolei. Și atît de cumplit era, încît oamenii îl numeau lup. Încă, mai avea împreună cu sine și pe alți tîlhari, nu numai creștini, ci și evrei și samarineni. Deci, odată ducîndu-se oamenii din Nicopole, de la casele lor, la sfînta cetate a Ierusalimului, în Săptămîna cea mare, pentru botezul copiilor lor, după ce i-au botezat, se întorceau la casele lor, ca să prăznuiască sfînta zi a Învierii. Și i-au întîmpinat pe ei tîlharii, nefiind de față mai marele tîlharilor, Chiriac. Bărbații au fugit, iar, pe femei, prinzîndu-le, pe pruncii de curînd botezați i-au aruncat pe pămînt. Atunci cînd fugeau bărbații, i-a întîmpinat pe ei vataful de tîlhari și i-a întrebat: "De ce fugiți?" Iar ei i-au spus lui ceea ce li s-a întîmplat. Deci luînd-i pe ei, Chiriac, mai marele tîlharilor, i-a adus la însoțitorii săi. Și au aflat pe prunci aruncați pe pămînt. Și, aflînd de cele ce facuseră tîlharii, îndată i-a tăiat pe toți cei ce facuseră spurcaciuni. Și a poruncit bărbaților ca să-și ia pe copiii lor și sa nu se despartă de femeile lor. Iar, după ce a mai trecut puțină vreme, prins a fost însuși vataful tîlharilor, și a petrecut în temniță zece ani, și nimeni din domni sau din dregatori nu l-au ucis pe el. Iar, mai pe urmă, l-au slobozit din temniță și spunea el despre sine, în folosul celor ce auzeau: "Pentru copiii aceia, pe care i-am izbăvit eu, atunci, am scapat de moartea cea amară. Pentru că îi vedeam pe ei, de multe ori

zicîndu-mi să nu mă tem, căci ei vor răspunde pentru mine." Și am vorbit eu împreună cu dînsul, zicea ava Ioan, presbiterul unei mănăstiri de obște, și acesta ne spune nouă, slăvind pe Dumnezeu, pentru toate cele ce se săvîrșesc de Dînsul, pentru că neuitate sînt facerile de bine, ale tuturor oamenilor Înainte Lui.

Pentru aceasta, a fost izbăvit, și acest tîlhar, din legături, din temniță și din moartea cea amară, prin Hristos Iisus, Domnul nostru. Căruia i se cuvine slavă, cinste și stăpînire, împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

